The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.

LATVIJA
AMERIKA

Latviešu laikraksts Amerikā

iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi". Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N. Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; 3 mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, tekstā $3.20-$-6.40 par vienu collas slejas telpu.

WEDNESDAY, DECEMBER 7, 98./1027. n-rs. TREŠDIEN, 1960. GADA 7. DECEMBRI 10. gads.

JAUNS MASKAVAS VETO DROŠĪBAS PADOMĒ

Padomju Savienība nostājas pret nule kā neatkarību ieguvušās Mauritānijas uzņemšanu Apvienotajās Nācijās.

Ar savu 91. veto Drošības padomes pastāvēšanas laikā Padomju Savienība pagājušās nedēļas nogalē Mauritānijai aizsprostoja ceļu uz Apvienotajām Nācijām. Pēc septiņu stundu ilgām Drošības padomes debatēm Padomijas veto māca kā zināms pārsteigums, bet ne kā vispārējs pārsteigums, jo vairāku valstu delegāti šādu iznākumu jau bija paredzējuši.

Pirms debatēm Valerians Zorins bija vairākiem delegātiem neoficiali atklājis, ka Padomju Savienība Mauritānijas uzņemšanu atzīs tikai tad, ja uzņems komūnistu proponēto Ārējo Mongoliju. Debašu laikā noskaidrojās, ka Ārējai Mongolijai, kas par uzņemšanu starptautiskajā organizācijā cīnās jau kopš 1946. gada, nav ne mazāko izredžu arī šoreiz. Pad. Savienība atspēlējās ar savu veto, liedzot arī Mauritānijai iekļūt Apvienotajās Nācijās.

Atspēlēšanos par Ārējo Mongoliju tomēr nevar ieskatīt par vienīgo iemeslu, varbūt, pat ne par galveno, kādēļ Padomju Savienība izmantoja savas veto tiesības, aizkavējot Mauritānijas uzņemšanu Apvienotajās Nācijās. Afrikā Padomju Savienībai nav pārāk daudz draugu. Pilnsapulces nobalsošanās Rietumi nepārtraukti ar priecīgu pārsteigumu var konstatēt, cik rinās bija vairākiem delegātiem augsts jauno Afrikas valstu proneoficiali atklājās, ka Padomju cents balso pret komūnistiem. Šādos apstākļos Padomju Savienība mēģina atrast jaunus un atkal jaunus ceļus draudzīgo Afrikas valstu skaita palielināšanai. Maskavu jo sevišķi interesē iespaidīgākās Afrikas valstis. Viena no tām ir Maroka. Ceļu uz nostabilizēšanos Marokā Padomju Savienība uzsāka, piedāvājot pēdējai palīdzību — kā saimniecisko, tā militāro. Maskava šo piedāvājumu arī akceptēja. Tad kā laimīga sagadīšanās nāca Mauritānijas neatkarība un Marokas karaļa deklarācija, ka jaunās republikas 382.000 kvadrātjūdžu lielā territorija īstenībā ir sena Marokas sastāvdaļa un ka tā pieder Marokai. Spēlējot pret Mauritāniju, Padomju Savienībai tagad izdevies strauji celt savu prestižu Marokā, un rādās, ka Mohomeda V karaļvalsts var izvērsties par jaunu Padomju Savienības atbalsta punktu Afrikā. Kongo republikā, ar visu Gānas un Gvinejas palīdzību, komūnistiem nekāda nostabilizēšanās neiznāca. Tiklīdz tas kļuva redzams, Padomju Savienība šaka gaļeņu citā virzienā, atrodot auglīgu zemi Marokā.

Apvienotajās Nācijās, Ņujorkā. Notikumi Konga republikā radījuši jaunas galvassāpes ģenerālsekretāram Hammerseldam. Grupa Āzijas un Afrikas valstu ģenerālsekretāru domājas tiest atbildīgu par apcietinātā bijušā ministru prezidenta Lumumbas drošību un prasa viņa atbrīvošanu — ja ne ar labu, tad ar Apvienoto Nāciju spēku palīdzību. Indijas, Ēģiptes, Gvinejas, Gānas, Marokas, Indonēzijas, Kamerūnu, Māli un Liberijas delegācijas jau uzņēmušas personīgu kontaktu ar ģenerālsekretāru Hammerseldu. Pēdējais savukārt uzņēmis kontaktu ar Kongo republikas prezidentu Kasavubu. Āzijas un Afrikas valstu delegācijas ģenerālsekretāram paskaidroja, ka pēc viņu informācijas Lumumba tiks nodots kara tiesai, kas priekšlaicīgi paredzējusi viņam nāves sodu. Gadījumā, ja Lumumba tiktu nogalināts, visas augšminētās valstis piedraudējušas Hammerseldam izvākt savus spēkus no Kongo.

LESTERS PĪRSONS ETNISKO GRUPU PĀRSTĀVJU VIDŪ

Liberāļu partijas vadītājs Kanadā Lesters Pirsons pagājušā nedēļā bija aicinājis uz pārrunām etnisko grupu pārstāvjus un laikrakstu redaktorus, lai iztirzātu dažādus jautājumus Kanadas saimnieciskajā un politiskajā dzīvē.

Savā uzrunā Nobeļa miera prēmijas laureāts izteica zīmīgu domu, ka miers nav iespējams bez brīvības, un noteikti nostājās pret arbrunošanās domu, jo atzina, ka šai jautājumā Padomju Savienība mēģina piemuļķot brīvo pasauli.

Pēc uzrunas Pirsonam nācās atbildēt uz vairākiem jautājumiem, cita starpā arī par savu izteikumu televizijas raidījumā, ka viņš labāk dzīvotu zem komūnistu varas nekā mirtu atomkarā. Šai gadījumā Pirsons paskaidroja, ka viņam bijis tikai 20 sekunžu laika līdz raidījuma beigām, un viņš nepaspējis tik ātri savu domu izskaidrot, un viņa fraze tādēļ izķerta no kopsakarības un tīši vai netīši pārprasta.

Patiesībā viņš gribējis teikt, ka pret komūnismu jācīnās katros apstākļos, un būtu glēvi, viņu varā atrodoties, doties pašnāvībā, bet pašnāvība būtu arī izraisīt kodolieroču karu. Lai šo jautājumu pienācīgi iztirzātu, nepieciešams ilgāks laiks un nopietna koncentrēšanās, bet tas nav iespējams 20 sekundēs.

Igauņu pārstāvis nolasīja rakstu, kurā Pirsons izsaka savu sašutumu par Padomju Savienības apvainojumiem pret Igauņu nacionālās apvienības un Baltijas federācijas pr. v. Luitsalu, apzīmējot visu šo akciju par netīru propagandas un gaisa-jaukšanas triku. Turklāt Pirsons savu rakstu piesūtījis vēl pirms Luitsalu televizijas diskusijas un pirms vēl paši igauņi bija sākuši kādu akciju, par ko arī saņēma klātesošo atzinības aplausus.

Opozicijas vadonim nācās vēl izteikties par bezdarba jautājumu, ko viņš uzskatija par diezgan smagu un tuvākā nākotnē neatrisināmu, kā arī īsāk tika aizkarti daži mazāk svarīgi jautājumi.

Sanāksmi veikli un asprātīgi vadīja A. Tompsons, viens no liberāļu partijas Ontario parlamenta locekļiem, kas kā zināms, labi saprot visas baltiešu problēmas, jo apprecējis rosīgo igauņu sabiedrisko darbinieku un Baltijas federācijas locekļu Rīsnu meitu.

Sanāksmē piedalījās arī vairāki citi redzami opozicijas partijas darbinieki.

LUMUMBA APCIETINĀTS

Gānas spēki saņem rīkojumu Lumumbas lietā neiejaukties.

Pagājušās nedēļas nogalē Kongo republikas armijas komandierim Mobutu lojālā žandarmērija apcietināja no amata atstādināto ministru prezidentu Lumumbu. Pēdējais bija slapstīšies gandrīz veselu nedēļu. Viņu arestēja Kasai provincē.

Pēc apcietināšanas Kongo militārā policija nogādāja Lumumbu atpakaļ Leopoldvillē, kur viņš tiks nodots kara tiesai. Pik-v. Mobutu agrāko ministru prezidentu apvaino dažādos noziegumos, to starpā valsts nodevībā un armijas musināšanā.

Tikdiž Lumumba tika nogādāts Leopoldvillē, Apvienoto Nāciju karaspēka vienības, jo sevišķi tiešā tuvumā stacionētās Gānas karavīru grupas saņēma īpašu rīkojumu Kongo karavīru izdarībās neiejaukties un nemēģināt Lumumbu atbrīvot. Gānas valdība, kā zināms, ir draudzīga Lumumbam. Pēdējā atbalstītāji jau paspējuši griezties pie Apvienoto Nāciju ģenerālsekretāra Hammeršelda, prasot viņa personīgu iejaukšanos Lumumbas apcietināšanas incidentā un panākt viņa atbrīvošanu.

PRASA LUMUMBAS ATBRĪVOŠANU

ĀZIJAS UN AFRIKAS VALSTIS PIEDRAUD AR SAVU KARASPĒKU IZVĀKŠANU NO KONGO REPUBLIKAS.

Apvienotajās Nācijās, Ņujorkā. Notikumi Konga republikā radījuši jaunas galvassāpes ģenerālsekretāram Hammerseldam. Grupa Āzijas un Afrikas valstu ģenerālsekretāru domājas tiest atbildīgu par apcietinātā bijušā ministru prezidenta Lumumbas drošību un prasa viņa atbrīvošanu — ja ne ar labu, tad ar Apvienoto Nāciju spēku palīdzību. Indijas, Ēģiptes, Gvinejas, Gānas, Marokas, Indonēzijas, Kamerūnu, Māli un Liberijas delegācijas jau uzņēmušas personīgu kontaktu ar ģenerālsekretāru Hammerseldu. Pēdējais savukārt uzņēmis kontaktu ar Kongo republikas prezidentu Kasavubu. Āzijas un Afrikas valstu delegācijas ģenerālsekretāram paskaidroja, ka pēc viņu informācijas Lumumba tiks nodots kara tiesai, kas priekšlaicīgi paredzējusi viņam nāves sodu. Gadījumā, ja Lumumba tiktu nogalināts, visas augšminētās valstis piedraudējušas Hammerseldam izvākt savus spēkus no Kongo.

Gāna veicina Afrikas saspīlējumu

Nkrumaņ valdība apvaino Beļģiju visās Kongo nelaimēs.

Akrā. Gānas valdība paziņojusi, ka tā pārtrauc diplomātiskos sakarus ar Beļģiju. Beļģijas sūtnim dotas 48 stundas Gānas galvaspilsētas atstāšanai. Motivējot savu politiku, Gānas ārlietu ministrs Adjai izteicās, ka Beļģija esot vainīga visās Kongo republikas nelaimēs un vainīga arī likumīgās ministru prezidenta Lumumbas valdības krišanā un parlamenta izjaukšanā.

Norvēģija gatavojs būvēt alumīnija automobiļus

(LZA) Līdz šim Norvēģija auto branšā nebija pazistama kā konkurente citām valstīm. Bet nesen Trondheimā kādā lielā sanāksmē pasaules slavenās rūpkinmašīnu un naudas kašu fabrikas īpašnieks Jorgens S. Liens Bergenā norādīja, ka firma patlaban nodarbināa pie liela projekta automobiļu producēšanā, kas ienesīšot auto branšā veselu revolūciju savā lētuma un vienkāršās konstrukcijas dēļ. Firma cer, ka pirmos trīs gados sies reālizēt, jau konstruētie automobiļi varēšot aizstāt lētuma ziņā pat vācu tautas vāgus. Jau pēc iepriekšējas kalkulācijas varot tagad teikt, ka šie automobiļi maksāšot ne dārgāk par 6000 norvēģu kronām. Automobiļu galvenās daļas būšot alumīnija, bez tam lēts ūdens dzesētājs. Benzīnu patērēšot uz pusi mazāk kā līdzšinējie automobiļi. Gumijas patēriņš paredzēts uz pusi mazāks, bet galvenā ideja esot, ka automobiļa svarīgākās rezervju daļas varēs izgatavot ikviena mazāka darbnīca.

Raķešu neveiksmes ASV

DIVOS MĒĢINĀJUMOS DIVAS NEIZDOŠANĀS.

Vašingtonā. Nedēļas nogalē amerikāņu zinātnieki piedzīvoja divas jaunas neveiksmes ar savām visai temperamentīgām raķetēm. Kāda „Skauta" raķete, pagaidām vēl eksperimentālā fazē, eksplodēja 70.000 pēdu augstumā pēc tikai 44 sekunžu ilga lidojuma. Zaudējums nodokļu maksātājiem — 750.000 dolaru.

Otra nedēļas nogales neveiksme, kas viegli vien varēja beigties kā liela traģēdija, notika Vandenberga aviācijas bazē Kalifornijā, kad degvielu uzpildīšanas brīdī eksplodēja kāda Titāna tipa starpkontinentālā raķete. Gaisa spēku vadība paskaidro, ka degvielu uzpildīšanas laikā raķete atradusies savā pozemes patvertnē un ka cilvēki eksplozijā nav cietuši.

ZIŅAS ĪSUMĀ

● Pēc Apvienoto Nāciju priekšlikuma visās pasaules valstīs tautas skaitīšanai ir jānotiek vismaz reizi 10 gados. Tā kā pēdējā tautas skaitīšana Rietumvācijā notika 1950. gadā, tad ar mazu nokavēšanos vācieši ļoti pamatīgu tautas skaitīšanu rīkos 1961. gada pavasarī. Ja 1950. gada tautas skaitīšanā vāciešiem un Vācijā dzīvojošajiem nācās atbildēt uz 237 jautājumiem, tad nākošajā pavasarī atbildamo jautājumu būs vēl vairāk.

● No vācu jūrniecības misijas ziņojuma Hamburgā izriet, ka jūrnieku gaitas Rietumvācijā tagad visvairāk izvēloties jaunieši no valsts vidienes, kuri jūru un īstus kuģus savā bērnībā nemaz nav redzējuši. Ja agrāk vācu jūrnieku jaunaudze vienmēr galvenokārt nāca no ostu pilsētām, zvejnieku ciemiem un piekrastes apgabaliem, tad tagad vairāk kā 64% jauno jūrnieku komplektējoties no „sauszemes žurkām", kuŗu šūpuļi bijuši kārti tālu no jūras.

● Rietumvācijas aizsardzības ministrs Štrauss savās runās esot īsts ložmetējs — tā konstatējuši Bonnas parlamenta stenografi, kuŗi viņu ieskata par viņu no ātrākajiem un visgrūtāk stenografējamiem runātājiem. Štrauss bieži 20 sekundēs izrunājot 390 zilbes.

SLEPENA SARKANO VARAS VĪRU KONFERENCE MASKAVĀ

Vai pasaulei draud jaunas briesmas no komūnistu sazvērniekiem?

Trīs nedēļas vislielākā slepenībā Maskavā turpinājās pasaules komūnistu sazvērestības vadoņu konference, kas visai līdzinājās kādai Amerikas gangsteru izslavētai Apalačinas sanāksmei. Tikai pasaule pēdējai veltīja vairāk ievērības nekā nesenajai sarkano gangsteru sapulcei Maskavā, lai gan jāsaubās, ka pasaules komūnistu vadoņi savā „starptautiskajā konferencē" kala pasaules iekarošanas plānus. Par gala mērķi — visas pasaules paklausīšanu komūnistu verdzībai — komūnistu vadoņu starpā nav nekādu domstarpību, bet it kā tādas esot jautājumā par stratēģiju: vai nu turpināt Hruščeva ieteikto koeksistenci, raugot iemidzināt brīvo pasaules daļu, kamēr komūnistu rokas puiši izraudzīto upuru zemēs var paveikt pastāvošās iekārtas noārdīšanu, vai arī, lai komūnistu uzvaru paātrinātu, pievērsties Maocetunga ieteiktai varas taktikai.

Bet tikai šo divu taktiku apspriešanai nebūtu bijis vajadzīgs trīs nedēļas laika. Tāpēc jādomā, ka sarkanie gangsteŗi, līdzīgi saviem Amerikas ciltsbrāļiem, šajā konferencē visai sīki nosprauda komūnistu sazvērestības īstenošanas plānus, dodot sīkus norādījumus 81 komūnistu partijas pārstāvim minētajā konferencē. Kamēr nav pieejams konferences dalībnieku saraksts, nav zināms, vai šīnī „komūnistu galotņu konferencē" ir piedalījušies tikai līdēji biedri vai pagodināti arī mūžīe, kas pārstāv Latviju un citas Padomju Savienības jauniegūtās kolonijas Pagaidām zināms, ka nav bijusi ielūgta un konferencē nav piedalījusies Dienvidslavija, kuŗas stūrgalvīgais „revizionists" Tito, kā zināms, meklē „citus ceļus uz komūnismu". Galu galā nav arī svarīgi, vai latviešu komūnisti ir bijuši aicināti jo tiem jau tik un tā nav nekāda teikšana pie komūnistu starptautiskās stratēģijas jautājumu izlemšanas. Viņu uzdevums ir tikai akli pildīt to, ko izlemj Maskava ar Pekingu. Maskavā Rietumu žurnālisti it kā dzirdējuši baumas, ka ķiniešu komūnisti ne tikai nav piekāpušies maskaviešu priekšā, bet savam viedoklim guvuši pat atzinējus arī dažu citu zemju komūnistu līderu starpā.

Ja komūnistu kustība būtu idejiska sociāla kustība, bet ne sazvērestība pret brīvās pasaules iekārtu, tad jau nebūtu bijusi vajadzīga šī ārkārtīgā slepenība — visas ideoloģiskās debates taču varēja notikt atklātās konferencēs ar pasaules preses pārstāvju piedalīšanos. Bet triju nedēļu komūnistu galotņu debates notika visielākā slepenībā. Tātad brīvajai pasaulei ir vairāk kā dibināts iemesls uztraukties par komūnisma ekspansijas un sarkanā imperiālisma slepenajiem plāniem.

600 vārdu garajā oficiālajā komunikē, ko izplata Padomju Savienības oficiālā telegrafa aģentūra Tass, brīvās pasaules iemidzināšanai paziņots, ka delegāti tikai „apmainījušies ar pieredzi un iepazinušies vieni ar otra uzskatiem un nostāju", un „diskusijas visos jautājumos noritējušas brālīgas draudzības gaisotnē, kas pamatojas uz negrozāmiem (pasvītrojums mans. Ref.) marksisma - ļeņinisma un proletāriskā internacionālisma principiem". Ja jau marksisma - ļeņinisma principi ir tik negrozāmi, kāpēc tad bija vajadzīgas trīs nedēļu debates? Ar to it kā nesaskan arī no oficiāliem avotiem palaistā ziņa, ka „argumenti bijuši gari un dažreiz visai vētraini". Liekas, ka šī ziņa ir izmesta kā ēsma, uz kuŗu uzkŗēpušies visi Maskavā akreditētie brīvās pasaules žurnālisti, lai aizplīvurotu kaut ko tādu, ko Maskava vēlas noslēpt.

Šķiet, ka ar saviem minējumiem mēs būsim daudz tuvāk patiesībai, ja pieņemsim, ka sarkano gangsteŗu pasaules konferencē nebūt nav debatēts par „negrozāmajiem marksisma - ļeņinisma principiem", bet gan par daudz ikdienišķākām lietām, piemēram, — kā izmantot Rūzvelta ēras sagaidāmo atgriešanos pēc Kennedija ievēlēšanas, kā graut Apvienoto Nāciju darbu, kā gūt tālākos panākumus Afrikā un Āzijā, kā turpināt „iefiltrēšanos" Dienvidamerikā un tās apkārtējās salās, u.t.t.

„Ja brīvā pasaules nebūs pietiekami modra, tad sarkano pasaules gangsteŗu nodomi būs daudz vieglāk reālizējami — var īstenoties Hruščeva savā laikā izteiktie draudi, ka vēl viņa dzīves laikā Amerikā būs komūnistu iekārta . .

Budzis

„Polaris" raķešu zemūdene Baltijas jūrā

(LZA) Angļu komūnistu laikraksts „Daily Worker" ziņo, ka Amerikas zemūdeņu stāba vadība plānojot Baltijas jūras aizsardzībai tur novietot t. s. Polāris raķešu zemūdeni. Zemūdenes baze būšot kaut kur Anglijas piekrastē. Laikraksts nemin ziņas avotu, bet, cik saprotams, tad ievadījis baiļu propagandu, ka amerikāņi grib iekārtot zemūdeņu bāzi Glasgovas apkaimē. Tālāk laikraksts uzsver, ka šādas bazes iekārtošana ir kara izaicinājums, kas vērsts pret Pad. Krieviju un tanī pašā laikā arī pret Poliju, Austrumvāciju un un Skandināviju — Norvēģiju, Zviedriju, Dāniju un Somiju.

Jānis Vesells.

JAUNATNE UN LATVISKĀS IDEJAS

Kad jauns cilvēks sāk iepazīties ar kultūras veidojumiem, iedziļināties katras domas, izgudrojuma, cilvēces darba rīka vai mašīnas, likuma vai ētisku noteikumu tapšanas vēsturē, tad viņš beidzot nonāk pie šo atradumu idejas, pie pirmā iedigļa, pie pirmveidola, no kuŗa bieži vēlāk izaugušas ļoti sarežģītas sistēmas, daudzveidīgi domu sazarojumi, kaut arī pirmā doma bijusi pavisam vienkārša. Reizēm viņš uziet arī pirmveidola, izejas sākotnējo atradēju, izteicēju, taču bieži tas paliek nezināms, jo bijis tik senos laikos, ka vārds aizmirsts. Bet pats atradums ir iedarbīgs spēks cilvēku dzīves veidošanā.

Kā katrai lietai, katram atradumam kā materiālu, tā garīgu lietu pasaulē ir savi pirmveidoli, savas idejas, tā šādi pirmveidoli ir arī visām tautām, par cik tās radījušas kaut ko patstāvīgu savā dzīvē, par cik tās tapušas ar savu balsi, ar savu nokrāsu cilvēces kopumā. Ar šīm idejām tauta dzīvo, attīstās, kļūst pilnvērtīga, bet nomirst, līdz ko tās atmetusi vai svešām aizgūtām domām devusi pārmērīgu varu savas dzīves, savas garīgās kultūras darbos. Tad tauta kļūst par bezveidīgu pūli, kas iznīkst citu tautu blezumā. Pat valsts patstāvības zaudēšana nav tik briesmīga kā šāda savu garīgo pirmveidolu atstāšana novārtā vai to aizmiršana. Latvieši ir pārdzīvojuši nebrīvības laikus, tāpēc ka viņiem bija neatņemami garīgu pirmveidolu balsti, kas izteikti dainās. Tagadējos nebrīvības laikus viņi pārdzīvos un savu valsti atkal uzcels labvēlīgā vēstures brīdī, ja būs saglabājuši savu garīgo patstāvību.

Latviešu kultūras pirmveidoli nāk pa daļai no sirmas senatnes, pa daļai izteikti jaunlaiku dzejnieku un rakstnieku darbos. Aplūkojot tos bez aizspriedumiem, redzam, ka latviešu gara dzīve ir ideālistiska, ka tā nekur nedod priekšroku materiālām vērtībām, tā pauž cēlumu, skaistumu, apgarotību, mīlumu ne vien pret cilvēkiem, bet pret visām lietām. Pat domātājs Pauls Juzrevičs saka: „Latviešu pasaule dabīgi bija apgarota un jēgtuvīga. Tai līdz ar to palikusi aiztaupīta maldīšanās pa mechanistīgā pasaules uzskata svešajiem maldu ceļiem, no kuŗiem tagad arī zinātne novēršas." Varāčijas par moderno cilvēku, 249). Latviešu dzejnieki gandrīz bez izņēmuma noraida mechanistisko pasaules skatījumu, atzīst dzīvo augšanu savas tautas dvēseligajā gaisotnē, dzīvus sakarus ar dabu, no kuŗas gars gūst savu atjaunību.

Liela nozīme latviešu kultūras ievirzīšanai ideālistiskā ceļā ir piederējusi mūsu jaunatnei visos laikos. Jau viens no pirmajiem latvisko pirmveidolu devējiem, dzejnieks Auseklis, savu kalpošanu tautai beidza ar savu divdesmit deviņo gadu, atstādams savus Gaismas pils un atdzimstošās Latvijas redzējumus kā nemirstīgu mantojumu. (Ja viņš būtu bijis ALJAs biedrs, tad viņam nebūt vēl nebūtu jāpārtiet „vecīšos"). Edvards Veidenbaums, kas ievadīja lielo garīgo latviešu kustību Jauno Strāvu deviņdesmito gadu sākumā, aizgāja divdesmit piecu gadu vecs, bet bija jau gatavs, pilnīgs dzejnieks ar savu izveidotu pasaules uzskatu.

Taču agra šo dzejnieku aiziešana nav uzskatāma par kādu paraugu, tā drīzāk ir nejaušība. Paraugs ir tikai viņu darbs. Dzīļas idejas, tautas pirmveidolus devuši raksīnieki dažādā vecumā. Galvenais, ka šīs idejas uztvēra jaunatne, padarīja tās par darbīgu spēku dzīves veidošanā, piešķīra ar tām laikmetam krāsu un atšķirīgu nozīmi. Darbojoties ap idejām, pati latviešu jaunatne kļuva idejiska, pieņēma dzejnieku izteiktos ideālus par savas dzīves saturu un cīnījās par tiem. Jaunatnei vispār piemīt īpašība mestiės kādā uzdevumā, liekties uz kādu mērķi ar visu sevi, bez sevis taupīšanas, bez ierobežojuma. Svarīgi ir, kāču virzienu uzsāk šī jaunatnes dabiskā dziņa. Ja tā vēršas uz tukšu lielību, ārišķību, tad maz ko var gaidīt no šādas jaunatnes tautas gara dzīvei par labu. Par laimi, latviešu ideālistiskā jaunatne līdz šim vienmēr izšķirusies par cēlu nesavtību. Kā ap Juri Alunānu, Auseķi sakuploja aizrautīgā Tautas Atmodas laika jaunatne, kā Jaunajā Strāvā Ed. Veidenbauma, Poruka, Aspazijas, Raiņa nestās idejas uztvēra gan jaunī fabrikas strādnieki, gan skolnieki, gan lauku jaunieši, tā 1918./19. gadā latviešu jaunatne devās bez kādām rezervācijām savu valsti izkarot, neprasot, kādi materiāli labumi viņai par to būs. Pat ja ciņa par ideālām vērtībām, par tautas neatkarību no svešām varām beidzas traģiski, kā tas notika 2. pasaules karā, tad jaunatne arī ar šo sevis ziedošanu ir apliecinājusi latviešu dzīves pirmveidolu: cīnīties par taisnību.

Latviešu gara dzīve, sākot ar dainām un beidzot ar moderno literātūru, glezniecību un citām kultūras nozarēm, ir tapusi patstāvīga, nesamaināma ne ar ko citu. To vairs nekas nevar noliegt, nedz padarīt par nebijušu. Tā ir mūsu garīgā valsts. Bet šī garīgā valsts, šis lielais neskaitāmu audžu mantojums var izslīdēt no nākamo paaudžu rokām, tai var pazust cilvēki, kas to kopj, kas rūpējas par tās tālāku veidošanu, par jaunu garīgu mantu pievienošanu tām, kas jau ir. Šeit sākas mūsu tagadējās ideālistiskās latviešu jaunatnes darbs un uzdevums, ko, nesavtīgi veikdama, tā pasargās arī visu tautu no bojā ejas.

Kā jaunību, tā visu cilvēku dzīvi varam uzlūkot kā varenu, nekad nerimstošu ūdens kritumu, kas, nākdams no bieži mums nezināmiem un nepārredzamiem avotiem, ietverts zināmā krastu gultnē, gāzas pār klintīm. Šīs klintis, šie krasti veido krituma formu. Ūdeņi plūst vairāk vai mazāk, tiem ir plūdi un atplūdi, palos tie ir vareni un briesmīgi, sausā laikā gandrīz tikko burbuļo. Kaut gan ūdeņi tā mainās, bet klintis, krasti paliek. Tā arī paaudzes nāk un zūd. Kas šodien vēl domājas esam jauns, tas pēc desmit, divdesmit gadiem tāds vairs nebūs. Tādēļ nebūtu ieteicams jaunatnei lepoties tikai ar savu jaunumu, kas ir visai pārejoša lieta, bet gan vērsties uz tām idejām, tiem pirmveidoliem, kas noteikuši visas tautas dzīves tecēšanu, sprauduši tai kā mērķus, tā robežas. Šīs klintis nosaka ūdens krituma virzienu; ja tās sagrūst, tad ūdeņi izplūst nenoteikti, bezmērķīgi pa klajumiem, dažreiz izgrauzdami sev jaunu gultni, citreiz pazuzdami smiltīs un sēkļos. Latviešu ideālistiskā jaunatne var gan lepoties, ka ir savas tautas ideālu un tradiciju mantiniece un savukārt atstās vēl bagātāku mantojumu paaudzēm, kas nāks pēc viņas. Gribas cerēt, ka latvisko ideju klints piešķirs garīgo veidolu un stingrību arī tagadējai latviešu jaunatnei svešumā.

Lielais dienas laikraksts „Toronto Daily Star" vadība bija uzaicinājusi sava uzņēmuma apskatei visu etnisko grupu izdevējus un redaktorus. Uzņēmumā daļa viesu laikraksta spiestuvē.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
tenaidnieki grib mūs iznīcināt,
bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

MŪSU UZDEVUMI

Kopš padziti no savas zemes, daudz esam domājuši un runājuši par pienākumiem pret savu tautu un valsti. Priekšplānā vienmēr izvirzīti divi lieli un svarīgi pienākumi: 1) mūsu dzīvā spēka saglabāšana un 2) cīņa pret komūnismu.

Mūsu kopīgais darbs, diemžēl, nav tā sekmējies, kā to bijām iecerējuši. Neesam arī atraduši nesekmības īstos cēloņus. Kādreiz liekas, ka tāpēc, ka savus uzdevumus un mērķus neesam precīzi formulējuši un ka tādēļ maldāmies un nevaram atrast pareizo ceļu, kas ved uz kopīgu mērķi.

Mēs vienā laikā runājam par cīņu un dzīvā spēka saglabāšanu, kas ir divi pretēji jēdzieni, jo ikviena cīņa prasa upurus un uzupurēšanos. Kopš kara ieroči klusē, cīņa risinās dažādās aukstā kara frontēs, un šajā cīņā varam piedalīties idejiskiem cīņas līdzekļiem — mums nedraud fiziska iznīcināšana, bet gan asimilācija. Lai no tās pasargātos, mēs cenšamies izolēties. Ja pirmajā vietā liekam dzīvā spēka saglabāšanu un sagaidām drīzu iespēju atgriezties brīvā Latvijā, tad izolacionisms ir vietā.

Vērojot pasaules notikumu attīstību, grūti saskatīt tur labvēlīgu pārmaiņu, bet gan otrādi, — redzam, ka komūnistiskā diktatūra nopietni apdraud pat tās zemes, kurās tagad dzīvojam. Šādā situācijā mēs nedrīkstam izvairīties, krītizēt tikai citus un domāt, kā sevi saglabāt. Šajā smago pārbaudījumu laikā pāri visiem citiem uzdevumiem arī mums ir jāstāda cīņa un pareizi jāformulē mūsu cīņas mērķis.

Mūsdienu lielā cīņa risinās ne atsevišķo valstu starpā, kā tas bija senāk, bet starp divu dažādu pasaules uzskatu aizstāvjiem. Viņā pusē komūnistiskā diktatūra ar Marksa dialektiskā materiālisma mācību, bet šeit — brīvās demokratiskās valstīs ar brīvības ideāliem un kristīnisma mācību.

Nav tiesa, ka komūnistiem nav ideālu un viņu vidū nav ideālistu, ka tos saista vienīgi rupjas vecas kāre. Arī komūnistu vidū atrodami ideālisti, kas aizrāvušies ar komūnisma mācību, par to cīnās un gatavi arī uzupurēties.

Brīvās tautas uzvarēs, ja tās, redzot draudīgās briesmas, atteiksies no šovinistikām tiekšmēm un, lielo ideju apgarotas, vienosies kopīgā cīņā par kopīgiem ideāliem un kopīgu mērķi — visu tautu brīvību. Asiņu un dzīvības upurus spēj nest tie, kas cīnās par augstākiem ideāliem, un uzvarēs tā puse, kurā būs vairāk ideālistu. Fanātiķi aizrauj sev līdzi vienaldzīgos, un gars uzvar matēriju.

Brīvībai, demokratijai un reliģijai — ir nedaļāmi. Nav brīvības, kur valda diktatūra, vienalga, kāds tās nosaukums un kāda karoga krāsa. Visi diktatori apkaro reliģiju. Arī tiem latviešiem, kas vienā laikā jūsmo par t. s. „nacionālo diktatūru" un runā par cīņu pret komūnismu un Latvijas atbrīvošanu, būtu jāzšķiras — par kuru ceļu?

Lai ateceramies, ka mūsu atbrīvošanas cīņas sekmēja cariskās Krievijas imperijas sabrukums, un savu brīvību zaudējām laikā, kad tautu likteņus noteica diktatori. (Tāds diktators bija arī toreizējais ASV prezidents Rūzvelts). Mēs, kā arī citas mazās, tagad komūnistu apspiestās tautas, brīvību atgūsim arī tikai tad, kad demokratisko valstu valdības izlems pasaules likteņus.

Lai pazītu savus sabiedrotos un pretiniekus, mums jāpaskata, kas mēs esam un par ko cīnāmies (ne pret ko), kādi mūsu mērķi. Ne visi, kas naidīgi pret komūnismu, ir mūsu sabiedrotie. Tā, piem., krievu monarchisti gan cīnās pret komūnismu, bet par nedalāmās cariskās Krievijas atjaunošanu. Vai viņi ir mūsu sabiedrotie? Arī nacionālsociālisti cīnījās, un pāri palikušie arī tagad ir naidīgi pret komūnismu, bet ļoti jāšaubās, vai būs brīva Latvija, ja Vācijā valdīs kāda diktatūra.

Latvijas, ne arī kādas citas komūnistu valsts atbrīvošana nekārtosies separāti. Pārmaiņas iespējamas tikai tad, kad spēku pārsvars būs brīvo tautu pusē. Tādēļ arī mūsu cīņa par savas tautas atbrīvošanu jāpieskaņo kopīgai cīņai par kopīgiem ideāliem un mērķiem. Lai darbs sekmētos, mums jācenšas ne atrauties, bet gluži otrādi — ielaužties un aktīvi līdzdarboties, valsts un sabiedriskās dzīves veidošanā zemēs, kur dzīvojam.

Ir zināms, ka tur, kur valda miers un labklājība, komūnisti savu ārdošo darbu veic ne atklāti, bet slepeni, iespiežoties visur un visās vietās. Ja negribam bēgt, bet cīnīties — arī mums jācenšas būt visur klāt, lai atklātu komūnistu slepenos nolūkus.

Līdz šim esam bijuši vienaldzīgi pret vietējām politiskām partijām. Daudzi, kas ieguvuši pat valstniecību, nav pildījuši pat elementāros pilsoņa pienākumus — nav piedalījušies vēlēšanās. Mēs neesam izpratuši politisko partiju nozīmi demokratiskā valstī. Ir tiesa, ka ikvienā valstī politisko partiju darbībā ļoti lieli trūkumi, un pat nosodāmu parādību, bet to labot var neviens cits, kā paši pilsoņi. Politiskās partijas darbībā atspoguļojas iedzīvotāju vispārējā izglītības līmenis un politiskā attīstība. Slikti, koruptīvi partiju darbinieki rok kapu brīvībai un brūgē ceļu diktatoriem.

Pirms piesliešies kādai politiskai partijai, labi jāpazīstās ar tās politisko ideoloģiju, līdzšinējo darbību un nostāju svarī notikumu gadījumos.

Aktīvi darbojoties vietējās politiskās partijās, radīsies lielāka iespēja sekmēt mūsu nacionālo problēmu izkārtošanu un lietā likt mūsu darbu kopīgo ideju labā.

Cilvēki jo bieži sevi pārvērtē un tā arī mēs domājam, ka par komūnismu mēs zinām visvairāk un vislabāk kā neviens cits pasaulē. Tā ir pašapmānīšanās. Mēs daudz gan zinājām, bet arī ne visu. Tie, kas sistemātiski neseko attīstībai un komūnistu darbības metodēm — šodien ļoti daudz ko nezina.

Ikviens, kas interesējies un iepazinies ar šeit izdoto pretkomūnistisko grāmatu saturu un dažiem rakstiem, kas jo bieži parādās periodiskos izdevumos, atzīs, ka mēs daudz ko neesam zinājuši un daudz jauna varam mācīties. Izmantosim šo iespēju, lai vienmēr labi būtu informēti par ienaidnieka darbību un nodomiem.

—P. G.

LONDONAS (ONT.) DAUGAVAS VANAGU NODAĻA

Paturot vērā domu — lai ieroči nesarūsētu un lai vajadzības brīdī mēs spētu tos atkal lietot, — Londonas DV nodaļā pagājušajā sezonā rīkoja šaušanas sacensības.

27. augustā J. Kalniņa saimniecībā notika šaušanas sacensības individuāli un komandām starp Londonas un Kičeneras - Vaterlo nodaļu biedriem. Individuālās sacensībās piedalījās 16 šāvēju, un pirmo vietu ar 130 punktiem ieguva A. Preiss (K. - V.), otro vietu — P. Skrastiņš (K. - V.) ar 129 punktiem, trešo vietu — A. Radziņš (L.) ar 124 p. un ceturto vietu — N. Ciņis (K. - V.) ar 120 p. Pirmo četru vietu ieguvēji saņēma balvas. Pārsteigumā balvu piešķīra V. Daugulim (L.). Komandu sacensībā uzvarēja Londonas nodaļas komanda, iegūstot ceļojošo kausu 1960. gadā. Šī balva izcīnāma 3 gadus no vietas vai 5 reizes pavisam, lai tā paliktu nodaļas īpašumā. Uzvarētāju komandā piedalījās: A. Radziņš, T. Bērziņš, V. Miķelsons. Kičeneras - Vaterlo komandā piedalījās: A. Preiss, P. Skrastiņš, N. Ciņis.

Sacensībām sekojošā Londonas nodaļas biedru vakarā piedalījās visi sportisti un arī divi Toronto dzīvojošie Londonas nodaļas biedri: U. Maksiņš un E. Plūme. Pēdējie pasniedzā Londonas Vanadzēm Toronto dzīvojošo Londonas nodaļas biedru dāvāto gleznu kā atzinību par Vanadžu rosīgo darbu organizācijas labā.

16. oktobrī notika šaušanas sacīkstes starp Londonas nodaļas biedriem ar mazkalibra šautenēm un medību bisēm. Ar mazkalibra šautenēm pirmo vietu izcīnīja A. Radziņš, bet ar medību bisēm V. Miķelsons. Abi saņēma ceļojošas balvas. R. B.

BOSTONAS DV 10 GADU DARBS

Bostonas Daugavas Vanagu apvienība 26. novembrī atzīmēja savu 10 gadu darbu svētkus košī uzpostā namā. Arī skatuves dekorējums bija ļoti iespaidīgs (iekorātors — anonīms). Atcerē bija ieradušies pie 200 apvienības biedru.

Svētbrīdi vadīja māc. A. Galiņš, svētku runu teica kapt. T. Dreimanis, pārskatu par darbu deva pr-ks E. Treimanis. Desmit gadu laikā apvienība aprūpei savākusi 18.000 dolarus. Jaunatnes, sekciju un sporta pabalstiem izdoti 8.000 dolari. Iegādāts nams, kura pašreizējā vērtība ir $24.000,-. Vairākas Vanadzes un arī daži Vanagi strādājuši nepārtraukti visus 10 gadus. Klātesošie godināja ilggadīgo priekšnieku V. Antiņu, tāpat pr-ku J. Kažu un A. Krūtaini. Sirsnīgus sumināj̄umus veltīja bij. Vanadžu priekšniecei M. Altmanei. Godināja arī priekšnieces A. Baumani, E. Šķobi un V. Bindemani. Neparasti kupls skaits Vanagu un Vanadzes saņēma goda diplomus kā atzinību par darbu apvienības labā.

Apvienību apsveica: no Lāčplēšu b-bas ģenerālis Friede, vēlot būt nacionālisma cietoksnim, kas uzturēs ciņas garu un audzinās cīnītājus nākotnei. No kalpakiešu saimes sveica pulkv. Kreišmanis. Bostonas A.L.T.A. pr-ks V. Lambergs atzina, ka DV rosme un darbs Bostonas latviešu sabiedrībā ir nenoliedzams. Trīmdas draudzes pr-ks A. Lūļa uzsvēra, ka Vanagi ir organizācija ar lielu nozīmi brīvās pasaules mērogā. Bostonas skautu un gaidu padomes priekšsēdis Ģinters pateicās par šim jaunatnes darbam veltītām pūlēm un materiālo atbalstu.

Vēl sveica G. Kalnāja (Bostonas akad. vien. sav. kopa); māc. Grauding (Trīsvienības draudze); T.Dreimanis („Līgas" koris); R. Birzgalis (Bostonas A.L.T. ansamblis); J. Ansbergs („Tēvija"); O. Akmentiņš (Preses biedrība). Ar rakstiem sveicināja — sūtnis prof. A. Spekke, pulkv. V. Janums, A. Vanags un daudzi citi.

Svinīgajam aktam sekoja svētku mielasts un balle. Visās runās izskanēja kopīgs pamattonis — kā saglabāt mūsu jaunatni latvietībai? Tas arī būtu DV galvenais uzdevums nākotnē, ja Vanagi negrib kļūt par „vecu kungu" mazu sabiedrību. Maskava pašreiz izvēlējusies taisni mūsu jaunatni par mērķi savām indigajām koeksistences bultām. Svarstīgā un lētticīgā jaunatnes daļa ir patiešām briesmās. Nav nekāds noslēpums, ka ir jau tādi, kas ciemojušies Maskavā. Ne viena vien ASV augstākās izglītības iestāde šīni ziņā sparīgi lej ūdeni uz Maskavas propagandas dzirnavām.

K.

PATEICĪBA

Pagājušajā gadā Latviešu gimnazijas Vācijā uzturēšana izmaksājusi DM 36202.56, bet ziedojumos ienācis pavisam DM 39808.72, kas ir par DM 9000 vairāk kā iepriekšējā gadā. Par to pateicos organizācijām un tautiešiem visā pasaulē, kas gimnazijas darbu vērtējuši pozitīvi un ar savu atbalstu un ziedojumiem nodrošinājuši tās pastāvēšanu.

Starp pagājušā gada ziedotājiem ir tādi, kuru adreses skolai nav zināmas, un tāpēc nevaru tiem piesūtīt ziedojumu izlozmu pārskatu un ar vēstuli izteikt pateicību. Tāpēc izsaku ar laikraksta starpniecību skolas pateicību visiem skolas labvēļiem, kas ar saviem ziedojumiem palīdzējuši uzturēt skolu.

Sirsnīgi pateicos par skolai piesūtītiem Latvijas Amerikā brīveksemplāriem un grāmatām.

Vēlu redakcijai un visiem skolas labvēļiem priecīgus Ziemassvētkus un laimīgu 1961. gadu!

E. Aboliņš,
ģimnazijas inspektors.

VISPIRMS LATVIEŠU SKOLU

TLB sestdienas skolas padomes sēdē 30. novembrī vakarā pārrunāja skolas darbības tekošos jautājumus. Ziemassvētku egliņtes vakarā notiks 1. janvārī, pl. 4 p.p. Sv. Andreja baznīcas telpās, to ievadīs ar svētbrīdi. Programmā A. Brigaderes „Spridīša" atsevišķi cēlienu uzvedumi. Ieradīsies Ziemassvētku vecītis, un skolēniem būs arī cienasta galds, kā arī tautiskās dejas un rotaļas.

Vecgada vakarā skolas padome un latviešu b-ba rīko Jaungada sagaidīšanas balli Columbus zālē. Sarīkojuma atlikumu paredzēts arī skolai, kādēj skolas vadība cer uz plašu atsaucību.

Sabiedriskā darbiniece un pieredzes bagātā jaunatnes audzinātāja Elza Klaustiņa referēja par jaunatnes audzināšanu. E. Klaustiņa, kas savas trīmdas dienas vada Milvokos (ASV), jau ilgāku laiku uzturas Toronto, bija plaši pazīstama Latvijā kā sabiedriska darbiniece un paidagoģe. Arī Vācijā, nometņu laikā viņa organizēja bērnu dārzu kursus un nodarbojās ar jaunatnes audzināšanas jautājumiem. Drīzumā sagaidāma viņas grāmatas iznākšana; tā galvenokārt domāta bērndārzniecēm, nometņu vadītājām un mātēm. Savā priekšlasījumā viņa galvenokārt uzsvēra domu par bērnu laišanu latviešu bērnu dārzā vai pirmskolā pirms iestāšanās kanadiešu skolā. Viņa norādīja, ka skolas gaitās ir ļoti svarīgi, lai bērnam pirmie draugi būtu latvieši — kā skolēni, tā arī skolotāji, jo bērnam tas ilgi paliek atmiņā.

Ja nebūs latviešu bērnu dārzu un skolas, tad arī latviešu laicīgajām, nedz garīgajām organizācijām nebūs nākotnes. E. Klaustiņa, par spīti lielai gadu nastai, pelna apbrīnu ar savu domu bagātību un skaidrumu.

Pēc viesņas priekšlasījuma LNAK skolu daļas vad. J. Mežaks tuvāk pakavējās pie apcerētās tēmas, uzsverot, ka bērnu pirmie skolotāji paliek tuvā atmiņā, kas ir ļoti nozīmīgi bērna turpmākās veidošanās gaitās.

Skolas pārzine A. Mārtinsone apsveica viešņu E. Klaustiņu un pasniedza ziedus. Nelabvēlīgie laik apstākļi bija kavējuši vecākus un audzinātājus piedalīties sanāksmē jo kuplākā skaitā.

LATVIEŠU SAIMES VALSTS SVĒTKU SVINĪBAS BEĻĢIJĀ

Beļģijas latviešu saime valsts svētkus svinēja 20. novembrī Briselē. Svinības ievadīja dievkalpojumi. Katoļu draudzē sv. mi si celebrēja V. E. bīskaps B. Sloskāns, luterāņu draudzes dievkalpojumu vadīja mācītājs E. Lappuķe.

Pēc dievkalpojumiem visi pulcējās Beļģijas latviešu nacionālās komitejas organizētajā svētku sarīkojumā. Svinīgo aktu atklāja BLNK priekšsēdis E. Ozols ar uzrunām latviešu un franču valodā, kam sekoja Latvijas un Beļģijas himnas.

Svinīgu un izjustu svētku runu teica V. E. bīskaps B. Sloskāns, atsaukdams atmiņā daudzus vēsturiskus notikumus Latvijas nebrīvības gados un latviešu gavilējošo izjūtu dzimtenē un Pēterpilī, gatavojoties 1918. gada 18. novembra notikumam.

No Daugavas Vanagiem sveicienus nesa DV Beļģijas nod. pr. Dr. chem. St. Jerumanis un no Latviešu studentu apvienības — lic. pol. et lic. oec. L. Paklons. Labākos novēlējumus latvju tautai tās cīņā par latviskuma saglabāšanu un brīvības atgūšanu nodeva ACEN Beļģijas delegācijas pr. v. Drobniks, Starptautiskās bēgļu palīdzības komitejas ģenerālsekretārs princis J. Sobieski, igauņu nacionālās komitejas pr. Dilli - Lindre un citi latviešu ļaudvēļi.

Sarīkojumu ar deklamācijām kuplināja M. Pulenčika un G. Veipāns. Mūzikālos priekšnesumus sniedza Edite Paudere (klavieres), J. Bērziņš un A. Pauders, vijoļu duetā aizrāva klausītājus ar latviešu tautas dziesmu svītu.

Lai gan Beļģijas latvieši ir ļoti izkaisīti pa visu karaļvalsts territoriju un tos nākas grūti sasaukt kopā, tad šogad uz valsts svētku sarīkojumu bija ieradies neparasti liels skaits. Apmeklētāju vidū bija arī viesi no kaimiņu tautām — lietuvieši, igauņi un poļi.

Par saviesīgā vakara izdošanos pašaizliedzīgi bija rūpējusies dāmu komiteja, atsevišķas personas ar ziedojumiem, kā arī BLNK, uzņemoties visus sarīkojuma izdevumus.

Pārrunās, dziesmās un dejās vakars pagāja nemanot. Ikviens svētku dalībnieks juta, ka šī diena bija garīgā spēka atjaunošanas diena, un šķiroties viens otram vēlēja: uz redzēšanos arī nākošgad zem sarkan - balt - sarkanā karoga!

-jp.

Uz 5 gadiem cietumā

(LZA) Ļeņingradā uz 5 gadiem cietumā notiesāts 32 g. v. zviedru jūras kapteinis, kuru apvaino varas darbībā pret kādu krievieti. Zviedru sūtniecība Maskavā bija nosūtījusi uz Ļeņingradu savu sekretāru R. Nīstrēmu, kam prokurora klātienē bija cietumā sastapšanās ar apvainoto. Kapteinis katēgoriski noliedz kādu varas darbību, bet sieviete vienkārši gribējusi no viņa izspiest naudu. Tiesas sēde notika aiz slēgtām durvīm, kāpēc sūtniecības darbiniekam nebija iespējas būt klāt. Sūtniecība tiesas lēmumu pārsūdz.

Gadījums pierāda, cik krievu sievietes rafinētas, lai izmantotu Padomjā ieradušos ārzemniekus.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

I. Andrejsons C. L. U.
41 Muircrest Drive,
DON MILLS, ONT. - HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

ALEKSANDRA
KĀNBERGA
birojs pārcelts uz
65 Ferrier Ave.,
(pie Danforth — starp Logan un Carlaw Ave.).
Tel. HO 3-2667, Toronto.

LATVIEŠU
KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO)
CREDIT UNION Limited
izdara visas parastās banku operācijas; pieņem noguldījumus un depozitus, izsniedz aizdevumus, izdara čeku operācijas.
Birojs atvērts divas reizes nedēļā no plkst. 8—10 vakarā.
Pirmdienās Sv. Andreja baznīcas telpās, Carlton & Jarvis stūrī Tel. WA 4-1563 vai HU 3-9283.
Ceturtdienās 231 Roncesvalles Ave., Venus puķu veikalā. Tel. LE 4-4645.
Pasta adrese: P. O. BOX 37, TERMINAL „R", TORONTO, ONTARIO.

PATEICĪBA

Latviešu virsnieku apvienība sirsnīgi pateicas par apsveikumiem Latvijas Kara skolas 41 gada atceres svinībās:

Latvijas valsts prezidenta ārkārtējo pilnvaru nesējam sūtnim K. Zariņam, LKOK biedrības pr-kam un L.V.A. goda prezidija loceklim LKOK ģen. J. Priedem, L.V.A. goda prezidija loceklim LKOK ģen. O. Dankeram, DV Kanadas valdes pr-kam V. Muktam, L.V.A. Sidnejas nodaļas pr-kam pkv. A. Kripēnam, L.K.S. B.V.A. Adelaides saimes I dec. rīc. kom. pr-kam J. R. Plūmem, Kaizerslauternas virsnieku grupas pr-kam kpt. K. Šmitam, bijušam L.V.A. valdes pr-kam kpt. A. Milleram un L.V.A. biedrim pkv. A. Liepiņam.

A. Ābolkalns,
L.V.A. valdes pr-ks.

KANADĀ

TORONTO

Toronto latviešu jaunatnes darba kopas Ziemassvētku egliņtes vakarā svētdien, 18. decembrī, pl. 6 vakarā Ilzes Slaņkes mājā, 344 Old Orchard Rd. Vakariņu gaidā būs ēdieni saskaņā ar Ziemassvētku paražām, un tos šoreiz gatavos puiši, jo cienasts ir domāts kā „vecmeitu vakariņas". Virspavāra pienākumi uzticēti Tedim Brunavam. Dāvanas pašapdāvināšanai jāmātas ap $1,- vērtībā. Pie egliņtes dziedās Ziemassvētku dziesmas, stāstīs pasakas u.t.t. Ieejas maksa kopas biedriem 25¢, ievestiem viesiem 50 ¢.

Pag. nedēļas sākumā pasaules apceļojumā devās Toronto latviešu mūzeja Vaironis Bērziņš. Savu ceļojumu viņš uzsāka no Detroitas un apmēram 7 dienu laikā sasniegs Sanfrancisko. Pēc tam V. B. dosies uz Klusā okeana salām, ieskaitot izdaudzināto Havaju. Apmēram mēneša laikā uzņēmīgais ceļotājs cer nokļūt jau līdz Japānai un Britu Hongkongai. Vēl jāpiebilst, ka šim ceļojumam ir iepazīšanās raksturs ar šīsdienas pasauli.

Koncertapvienības rīkotais pianistu — māsu Ingridas un Karinas Gutbergu koncerts notiks ceturtdien, 8. decembrī, pl. 8,30 vakarā Unitarian Church zālē, 175 St. Clair, W.

Kanadas DV teātra 10 gadu jubilejas izrāde notiks sestdien, 10. decembrī, pl. 8 vakarā (precīzi) Ontario karaliskā muzeja zālē, 100 Queen Pk. Uzvedīs H. Ibsena Jons Gabriels Borkmans (4 ainās) V. Skudras režijā. Ieejas biļetes dabūjamas iepriekšpārdošanā „LA" redakcijā un „Lotus" puķu veikalā, bet izrādes vakarā pie kases. Biļešu cena: $2.50, $2.- un $1.50. Skolēniem puscenas.

Šīs nedēļas sākumā baltiešu un vairāku citu etnisko grupu pārstāvjiem pie kāda Kanadas federālā parlamenta deputāta (jurista) bija apspriede, kurā tuvāk pārrunāja jautājumu par komūnistu vērstiem uzbrukumiem pret immigrantu sabiedriskiem darbiniekiem. Kā zināms, komūnisti smagus un nepamatotus apvainojumus nesen vērsuši pret igauņu sabiedrisko darbinieku A. Luitsalu. Latviešus šai sanāksmē pārstāvēja LNAK pr-dis V. Upeslācis.

Kanadas transporta ministrs izdevis rīkojumu, ka, sākot ar 1. janvāri, katram pircējam, pērkot lietotu automašīnu, jāsaņem no pārdevēja apliecība par mašīnas tehnisko drošību satiksmei. Apliecībā jābūt apstiprinātai riepu, gaismu, bremžu, stūres, taures, spoguļu un logu tīrītāju darbošanās, tāpat jābūt atzīmēm par automašīnas marku, gadā gājumu un tipu.

Tautas deju kopas „Dižciņa" rīkotais tējas vakars ar deju notiks piektdien, 9. decembrī, plkst. 8 vakarā TLB telpās, 198 Osler St. Vakara programmā, dažādas raibas izdarības; vakaram dots moto „Nāc, kāds esi". Visi laipni aicināti. Ieejas maksa $1.-

Sakarā ar jaunās TV stacijas darbības uzsākšanu 1. janvārī (CFTO chanel 9) daudzu etnisko grupu deju trupas 1. decembrī bija aicinātas uzstāties ar deju priekšnesumiem, kurus vērtēja īpaša komisija. Bija aicināts arī „Dižciņš", kas 5 pāru sastāvā, ar akordeonistu J. Milleri un kopas vad. V. Ādleri, dejoja „Kekatnieku" un „Brālīts māsu dancinā̧ja". Labākajām deju trupām ir izredzes piedalīties jaunās TV stacijas Country style programmā, piektdienas vakaros, pl. 9,30—10.00.

Sestdien, 17. decembrī, pl. 3 p. p. DV namā ciemosies Ziemassvētku vecītis, lai apdāvinātu rātnos un čaklākos bērnus. Tās pašas dienas vakarā, pl. 7 būs Ziemassvētku eglīte pieaugušiem. Laipni aicinājums nemt līdzi dāvanas apm. $1,- vērtībā — pašapdāvināšanai. Būs cienasta galds Ziemassvētku paražu gaumē, par ko rūpēsies Vanadzes.

EDMONTONĀ

19. novembrī Edmontonas latviešu biedrība „Imanta" rīkoja Latvijas valsts dibināšanas atceres dienas balli. Sarīkojums notika „Corona Hotel" telpās. Sarīkojumu ievadīja biedrības pr-ka P. Pētersona uzruna un deklamācija, kam sekoja deja. Sarīkojumā ieradās ap 80 latviešu, diemžēl, visi nevarēja atjaukties šo sarīkojumu apmeklēt augstās ieejas maksas dēļ.

Z. Čaks.

LONDONĀ

Londonas latviešu kopas dāmu komiteja laipni ielūdz visus uz rokdarbu izstādi - tirdziņu svētdien, 11. decembrī, plkst. 4 p.p. Stute institūtā zālē, 10 Grand Ave. Piedalīsies arī Toronto dailamatnieki. Izmantojiet šo izdevību iepirkties Ziemassvētku dāvanas.

Izstādes - tirdziņa noslēgumā A. Dreimanis rādīs šīs vasaras Eiropas ceļojuma filmu ar komentāriem. Sarīkojuma dalībniekus dāmas pacienās ar tēju un cepumiem. Ieeja pret ziedojumiem, sākot ar 50 centiem.

HAMILTONĀ

Hamiltonas latviešu biedrības Jaungada sagaidīšanas balles biļetes iepriekšpārdošanā Latviešu namā pie V. Rudzīša un Toronto — „Little Riga" delikatešu veikalā līdz 15. decembrim par iepriekšpārdošanas cenu $4.00.

Izmantojiet šo iespējamību laikus, reizē rezervējot galdiņus ballei. Biļetes var pasūtināt rakstveidā vai telefoniski, ieprieks sedzot to vērtību ar čeku vai naudas pārvedumu uz „Hamilton Latvian Society" vārda, 16 Queen St., N., Hamilton, Ont. Tel JA 9-7939.

Hamiltonas Latviešu biedrības bibliotēka uzsākusi savu darbu jaunās telpās Latviešu namā š. g. 15. novembrī. Grāmatas izsniedz lasīšanai mājās visās nedēļas dienās no plkst. 10 rītā līdz plkst. 9 vakarā. Blakus bibliotēkai noorganizēta arī lasītava. Tā pārdevēja parastā bibliotēkas laikā un izsniedz lasīšanai uz vietas bez atlīdzības periodiskus izdevumus un grāmatas.

Sestdien, 10. decembrī, pl. 7 vakarā latviešu krāsu filmas izrāde — Latvešu sabiedriskā dzīve Hamiltonā un apkārtnē. Jums būs iespēja redzēt notikumus un pašiem sevi, filmētus kaut kur telpās vai brīvā dabā.

Hamiltonas DV bērnu egliņte notiks svētdien, 18. decembrī, pl. 3 p. p. Reinbow zālē (King un Sanford ielu stūrī). Ziemassvētku vecītis ar tradicionālo rūķi un rotaļas. Bērnus līdz pieteikt līdz 10. decembrim pa telefonu: FU 3-1769 vai NO 2-6762.

Svētbrīdi vadīs māc. E. Pavasars.

Jaunatnes Ziemassvētku egliņtes vakaru rīko Hamiltonas latviešu jaunatnes pulciņš „Rota" Sestdien, 1. decembrī, plkst. 8,00 vakarā baznīcas apakšējās telpās.

1961. gada 11. februārī, pl. 7 vakarā Connaught hotelī, Kristallu zālē 6. karnevāls Pigbridžā.

D. V.

MONTREĀLĀ

Jāņa Mediņa dziesmu vakars bija veltīts komponista 70. mūža gada mijai. Programmu izpildīja brīvmākslinieces Līna Karlsone — soprāns un pianiste brīvmākslinieces Rita Sēfere. Koncerts Montreālas apstākļos bija labi apmeklēts, un klausītāji priekšnesumus uzņēma ar dziļi izjustu atsaucību. Māksliniecēs atteicās no jebkāda honorāra, un koncerta rīkotāja — Montreālas latviešu biedrība — visu atlikumu nosūtīja prof. J. Medinam.

M.L. biedrība nolēma abonēt 3 eks. jaunatnes izdevumu „Mazputniņš" un lūdza izdevniecību tos piesūtīt Latviešu skolas pārzinim K. Deksnim.

M.L. biedrības Kultūras fondam A. Bērziņa, 4231 Dorchester St., W., ziedojusi $4.00. Ziedotājai sirsnīgs paldies.

M.L. biedrība oficiāli parakstīja aktu kopā ar DV Montreālas nodaļu par grāmatnīcas pārņemšanu, līdz ar ko latviešu grāmatnīca skaitās biedrības īpašums. Tās oficiālā atklāšana notika 20. novembrī. Grāmatnīca atrodas 2112 Claremount Ave., Apt. 16, — vadītājs J. Birze, tel. HU 1-0395.

Montreālas latviešu biedrības biļetēna „Ziņotājs" redaktora I. Skrastiņa 5 darbības gadu atceri rīkō 13. decembrī, plkst. 8 vakarā. Trīsvienības ev. - lut. latviešu draudzes nama telpās, 3438 Rosedale Ave. Atceres dalībnieki lūgti ņemt līdzi groziņus. Par atspirdzinājumiem gādās biedrības dāmas.

M.L. biedrībā par biedriem iestājušies Zigurds Miķelsons, Velta Miķelsone, Pēteris Cosno un Alberts Caune.

LNAK piesūtījusi biedrībai rakstu, aicinot vākt ziedojumus palīdzības darbam. Biedrības valde nolēma ziedot sakarā ar šo aicinājumu palīdzībai Kanadā $5.-, Latviešu ģimnazijai Vācijā $5.-, grūtdieniem Eiropā $5.-, cietējiem padomju jūgā $5.-, kopā $20.-. Tautiešī, kas jūtas aicināti ziedot šiem mērķiem, lūdzam piesūtīt biedrības kasierim K. Ozolam, 5811 Brissac Ave., Ville d'anjou, Montreal 5, Que., līdz 20. decembrim.

Kara invalīdu apvienības Amerikas zemes valde piesūtījusi lūgumu tautiešiem ziedot invalīdu palīdzībai. Montreālas latviešu biedrības valde ziedoja invalīdu palīdzībai $5.- Ja kāds tautietis jūtas aicināts ziedot šiem mērķiem vai vēlās iestāties par biedru resp. biedru veicinātāju, pieteikumus un naudu lūdzam piesūtīt biedrības kasierim, K. Ozolam, 5811 Brissac Ave., Ville d'anjou, Montreal 5, Que., līdz 20. decembrim. Biedru nauda gadā $2.-

LASĪTĀJU VĒSTULES

NEJAUKT FAKTUS!

Latvijas Amerikā red.:

„L.A." 23. novembra n-rā kāds -ks, Toronto, savā lasītāju vēstulē cita starpā izsakās, ka amerikāņi dievinot Rūzveltu.

Dzīvodams jau 10. gadu ASV, neesmu tomēr tādu parādību novērojis, tādēļ laipni lūgtu minēto -ks (no Toronto) man to paskaidrot, kur redzama šī dievināšana.

Manas domas ir, ka pat demokratu partija to nedievina, nerunājot jau nemaz par amerikāņu tautu. Tautas noskaņojums, kā jau nupat vēlēšanās redzējām, ir ļoti mērens pret demokratiem vispār, jo ar ļoti niecīgu balsu vairākumu tikai varēja izvirzīties demokratu kandidāts prezidenta amatam, kas solījās iet Rūzvelta pēdās — kur te var runāt par dievināšanu, tik tikko sanāca balsis.

Mag. iur. E. Lapiņš.

HAMILTONĀ
O. ANDERSONA pārtikas preču veikalā, 26 MARKET ST., dabūjami atsevišķi
LATVIJAS AMERIKĀ
numuri.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizrietotos manuskriptus neuzlabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

3 MĒNEŠI AR GL

Atvadoties no Jūlija Mati

Bostonā 13. novembrī J. Poriesa mākslas salonā bija dziva svētdieniga noskaņa — atklāja mākslinieka Jūlija Matisona darbu izstādi. Kuplam skatītāju un apbrinotāju pulkam režisors J. Lejiņš, kas pats arī ir gleznotājs, cita starpā teica: „Īstas, šķietamas un iedomātas mākslas problēmas palaikam ir sagādājušas daudz strīdu, pārrunu un nesaprašanu ne vien pašu mākslinieku, bet arī publikas un mākslas cienītāju vidū. Cik tēlojošu mākslas virzienu — tik entuziastu un piekritēju un bieži arī noliedzēju."

Beigu vārdos viņš uzsvēra: „Māksla nezē bez tautas, bet šai medaļai ir arī otra puse — tauta arī nevar dzivot bez mākslas, nevar augt bez mākslas darbiem. Ja paturēsim to vienmēr prātā un pratīsim atlicināt savu ārtavu ne vien ēdienam, dzērienam un siltai pajumtei, bet arī mākslas lietu iegādei, tad mums nedraudēs nekādas asimilācijas un garīgā ērmošanās — mēs paliksim veseligi un aktīvi latviešu cilvēki un cienīgi savas tautas locekļi."

Iepazināšās ar J. Matisona darbiem bija interesanta, jo viņam ir īpata gleznošanas tehnika, kur ainavas no reālā skatījuma pamazām pārveidojas abstraktā. Tomēr simpatiskākais M. gleznās ir viņa krāsu toņis, kas var valdzināt katru skatītāju. Nav brīnums, ka mākslinieka Bostonā bija panākumi, un viņam vajadzēja šķirties no vairākiem darbiem.

„Man patīk labāk daba nekā cilvēki," stāsta mākslinieks par saviem darbiem. „Tāpēc jūs neredzat izstādē neviena portreta, kaut gan Mākslas akadēmijā man kādu portretu pat godalgoja." J. Matisons savu māju Sietlā atstājis 12. septembrī, lai uzrauga kaimiņi. Bez 70 ejas gleznām vēl līdzi ir mākslinieka kundze un meita, kas tikko beigusi skolu.

„Šķērsots viss kontinents: bija izstādes Linkolnā, Vašingtonā, D.C., Filadelfijā, Klīvlendā un 5. izstāde ir šeit, bet 6. ieplānota Nujor

g. 7. decembrī, 98. n-rs.

GENERĀLKONSULS
r. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
0 VICTORIA AVE., APT. 16.

Andrejsons C.L.U.
41 Muircrest Drive,
N MILLS, ONT. - HI 7-4323.
to, uguns, garantiju, publis-
s atbildības, dzīvības u. c.
veida apdrošināšana.

ALEKSANDRA
KĀNBERGA
birojs pārcelts uz
65 Ferrier Ave.,
ie Danforth — starp Logan un
Carlaw Ave.).
cl. HO 3-2667, Toronto.

LATVIEŠU
KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO)
CREDIT UNION Limited
edara visas parastās ban-
ku operācijas; pieņem
oguldījumus un depozī-
tus, izsniedz aizdevumus,
izdara čeku operācijas.
Birojs atvērts divas reizes ne-
dēļā no plkst. 8—9 vakarā.
Pirmdienās Sv. Andreja baz-
nīcas telpās, Carlton & Jar-
vis stūrī Tel. WA 4-1563 vai
HU 3-9283.
Ceturtdienās 231 Roncesvalles
Ave., Venus puķu veikalā.
Tel. LE 4-4645.
Pasta adrese: P. O. BOX 37,
TERMINAL „R", TORONTO,
ONTARIO.

PATEICĪBA

Latviešu virsnieku apvienība
irsnigi pateicas par apsveiku-
iem Latvijas Kara skolas 41
ada atceres svinībās:
Latvijas valsts prezidenta ār-
artējo pilnvaru nesējam sūtī-
im K. Zariņam, LKOK biedri-
as pr-kam un L.V.A. goda pre-
idija loceklim LKOK ģen. J.
riedem, L.V.A. goda prezidija
oceklim LKOK ģen. O. Danke-
am, DV Kanadas valdes pr-kam
V. Muktam, L.V.A. Sidnejas no-
aļas pr-kam plkv. A. Kripēnam,
.K.S. B.V.A. Adelaides saimes
dec. rīc. kom. pr-kam J. R.
Plūmem, Kaizerslauterna virs-
nieku grupas pr-kam kpt. K.
Šmitam, bijušam L.V.A. valdes
pr-kam kpt. A. Milleram un
L.V.A. biedrim plkv. A. Liepi-
am.
A. Abolkalns,
L.V.A. valdes pr-ks.

LASITĀJU
VĒSTULES

NEJAUKT FAKTUS!

Latvijas Amerikā red.:

23. novembra „L.A." lasītāju vēstulēs ks, Toronto, oponēdams Albertam Kalniņam, Eizenhauera grēku vezumā mēģina iekraut vienu grēku vairāk, nekā nopelnīts. Ģenerāli Mek-Arturu no Tālo Austrumu virspavēlnieka posteņa neatcēla vis Eizenhauers, bet bijušais demokratu prezidents Trūmens. Diemžēl, Trūmens bija tas, kas ģenerālim MekArturam ļauj uzvarēt karu Korejā!

Jānis Lazdiņš, Kanzasā.

RUNĀ APLAMI

Latvijas Amerikā redakcijai:

„L.A." 23. novembra n-rā kāds ks, Toronto, savā lasītāju vēstulē cita starpā izsakās, ka amerikāņi dievinot Rūzveltu.

Dzīvodams jau 10. gadu ASV, neesmu tomēr tādu parādību novērojis, tādēļ laipni lūgtu minēto ks (no Toronto) man to pa-skaidrot, kur redzama šī dievināšana.

Manas domas ir, ka pat demokratu partija to nedievina, nerunājot jau nemaz par amerikāņu tautu. Tautas noskaņojums, kā jau nupat vēlēšanās redzējām, ir ļoti mērens pret demokratiem vispār, jo ar ļoti niecīgu balsu vairākumu tikai varēja izvirzīties demokratu kandidāts prezidenta amatam, kas solījās iet Rūzvelta pēdās — kur te var runāt par dievināšanu, tik tikko sanāca balsis.

Mag. iur. E. Laplņš.

HAMILTONĀ
O. ANDERSONA pārtikas preču
veikalā, 26 MARKET ST.,
dabūjami atseviški
LATVIJAS AMERIKĀ
numuri.

Manuskriptus saīsinā:
neuzņemas, bet uz vēlēšanos sūtīs
atmarka.
Šiem paraksttajos rakstos izteiktās
cijas viedokļiem.

3 MĒNEŠI AR GLEZNU KRAVU

Atvadoties no Jūlija Matisona izstādes Bostonā

Bostonā 13. novembrī J. Poriesa mākslas salonā bija dzīva svētdieniga noskaņa — atklāja mākslinieka Jūlija Matisona darbu izstādi. Kuplam skatītāju un apbrīnotāju pulkam režisors J. Lejiņš, kas pats arī ir gleznotājs, cita starpā teica: „Īstas, šķietamas un iedomātas mākslas problēmas palaikam ir sagādājušas daudz strīdu, pārrunu un nesaprašanu ne vien pašu mākslinieku, bet arī publikas un mākslas cienītāju vidū. Cik tēlojošu mākslas virzienu — tik entuziastu un piekritēju un bieži arī noliedzēju."

Beigu vārdos viņš uzsvēra: „Māksla nezeļ bez tautas, bet šai medaļai ir arī otra puse — tauta arī nevar dzīvot bez mākslas, nevar augt bez mākslas darbiem. Ja paturēsim to vienmēr prātā un pratīsim atlicināt savu ārtavu ne vien ēdienam, dzērienam un siltai pajumtei, bet arī mākslas lietu iegādei, tad mums nedraudēs nekādas asimilācijas un garīgā ērmošanās — mēs paliksim veseligi un aktīvi latviešu cilvēki un cienīgi savas tautas locekļi."

Iepazīšanās ar J. Matisona darbiem bija interesanta, jo viņam ir īpata gleznošanas tehnika, kur ainavas no reālā skatījuma pamazām pārveidojas abstraktā. Tomēr simpatiskākais M. gleznās ir viņa krāsu toņi, kas var valdzināt katru skatītāju. Nav brīnums, ka mākslinieka Bostonā bija panākumi, un viņam vajadzēja šķirties no vairākiem darbiem.

„Man patīk labāk daba nekā cilvēki," stāsta mākslinieks par saviem darbiem. „Tāpēc jūs neredzat izstādē nevienu portretu, kaut gan Mākslas akadēmijā man kādu portretu pat godalgoja." J. Matisons savu māju Sietlā atstājis 12. septembrī, lai uzrauga kaimiņi. Bez 70 eļļas gleznām vēl līdzi ir mākslinieka kundze un meita, kas tikko beigusi skolu.

„Šķērsots viss kontinents: bija izstādes Linkolnā, Vašingtonā, D.C., Filadelfijā, Klivlendā un 5. izstāde ir šeit, bet 6. ieplānota Ņujorkā — draudzes namā," paskaidro mākslinieks.

„Vai ņujorkiešiem vēl kas atlāks, ja še pērk tik daudz jūsu darbu?"

„Tur būšu tikai 6 dienas ar pāris dučiem gleznu. Pa ceļam arī esmu dažas uzgleznojis. Braucot pa rudens ceļiem, daba tā mani saviļņo, ka jāaptur mašīna un jāveic kāda skice. Tomēr tā ir nogurdinoša čigāna dzīve, tā braukt bez mājām un miera. Ceļa grūtībaas pārvarēt viņam palīdz dzīvesbiedre un meita, kaut arī mašīna jāvada vienam, jo pārējiem vēl nav braukšanas atļaujas. Matisonam ideja par braucienu uz rietumu krastu ar 6 izstādēm radusies pēc viņa 25 gadu darba jubilejas Čikāgā. Līdz tam laikam viņš bija ieinīgi ieņēmies rāvies savā dzīvē, strādājot grūtu darbu, lai nodrošinātu pamatus dzīvei.

Ziemai tuvojoties, mākslinieka ģimeni māc rūpes par atceļu uz Sietlu, jo drīz rietumu krasta kalnos putināš sniega vētras, kas bieži auto ceļotājus ieputina uz vairākām dienām.

„Ja tādas vētras būs gaidāmas, tad metīšu līkumu uz dienvidiem un caur Kaliforniju atgriezīšos Sietlā. Būs arī šādā ceļojumā ko redzēt", runā mākslinieks.

Ko mākslinieks darīs atgriezies Sietlā? Vai varēs dzīvot no gleznām, kas ceļojumā izstādēs pārdotas uz nomaksu mūsu tautiešiem? Diezgan apšaubāmi. No tā, kā Sietlā mākslinieka izdosies nokārtot savu eksistenci, atkarāsies viņa turpmākie gleznotāja veikumi. Mūsu vēlējums, kaut viņam sekmētos pārvarēt šīs problēmas.

Osvalds Akmentiņš.

ČIKĀGAS LATVIEŠU EV. - LUT. CIĀNAS DRAUDZES KORIM 50 GADU

50 gadu kādai kultūras vienībai vispār ir vērā liekams notikums, bet īpaši tas svarīgi emigrantiem svešajā zemē, lai cik draudziga tā arī būtu. Sevišķi tas sakāms par kori, kas varējis nodibināties un pastāvēt pie latviešu draudzes.

Pēc M. Jēkabsones ērģeļu preludes māc. A. Rautenšilds kora koncertu baznīcā ievadīja ar uzrunu.

Koris savam jubilejas koncertam bija izvēlējies 8 dziesmas, uzrādīdams labu disciplīnu un saskaņotību diriģenta Eduarda Strautmaņa vadībā. Komponists un vijolnieks A. Matisons spēlēja F. Davida „Lento" un P. Čaikovska „Andante Cantabile". Sevišķi pēdējā ieskanējās klausītāju sirdīs ar savu slavējamo iztulkojumu un smeldzi. Pavadījumus un ērģeļu solo teicami veica jaunā pianiste un ērģelniece Maija Jēkabsone.

Baznīcas apakšējā zālē bija svētku mielasts, piedaloties apm. 100 cieminiem. Ričības komitejas pr-ks J. Eglītis iepazīstināja ar kora vēsturi: pirmais diriģents Jānis Zemzars kori vadījis 33 gadus. Jau v ina laikā koris daudzinājis latviešu vārdu: piedalījies 1933. g. Čikāgā vispasaules izstādē, tautību festivālā uzstājies ar latviešu tautas dziesmām 1943. g. Zemzars šķirās no dzīves. Pēc 7 gadu pārtraukuma, kad ASV sāka ieplūst jauna bēgļu straume, kori atjaunoja diriģents Eduards Ramats un vadīja to divi gadi. Pēc viņa kori pārņēma un vada diriģents Eduards Strautmanis. Koris piedalījies visos lielākos Dziesmu svētkos un draudzu sarīkojumos. Savā repertuārā tas uzkrājis kopu laicīgo un garīgo dziesmu klāstu. Māc. A. Rautenšilds, pateikdamies korim, diriģentam un dalībniekiem, izsniedza vecākiem koristiem atzinības rakstus: Annai Irbei, Olgai Mešūnei, Arvīdam Mešūnam, Jurim Skudram un Ersai Ozolai. Koris apbalvoja bij. diriģ. Ed. Ramatu, tagadēja diriģ. Ed. Strautmani, vecāko koristu Juri Grīnbergu un jaunāko koristi Mudīti Ārumu. Personīgi nodeva sveicienus kora priekšnieks Švānbergs, Ed. Ramats, „Dziesmu Vairogs", Aija Ausekle (no Kalamazū), vīru kora „Daugavieši" pr-ks Kārlis Vanags, „Daugavas" kora diriģ. T. Ozoliņš, Krolla Kultūras biroja pr-ks, draudzes pr-ks R. Ārums. Ar rakstu sveica baptistu koris, Čikāgas Latviešu b-ba, Jāņa draudzes pr-ks, DV ASV pr-ks A. Vanags un citi.

Kora diriģents Eduards Strautnieks sirsnīgi pateicās visiem suminātājiem un viesiem.

Visa atziņība un suminājums nākas draudzes dāmu komitejai par teicami postiem galdiem. Tas bija jauks un sirsnīgs jubilejas sarīkojums. Lāi dievpalīgs arī turpmāk dziedātājiem un darba darītājiem.

— ro.

GLEZNU IZSTĀDE AR PIEDEVĀM MINEAPOLĒ

Gleznotājs Voldemārs Ābolinš, rikojot savu 2. patstāvīgo gleznu izstādi, bija pieaicinājis sev vairākus talciniekus, kas rūpējās par dažādiem papildus priekšnesumiem. Vispirms A. Rupainis runāja par temu: „Konservātīvā un progresīvā māksla". Plašās līnijās Rupainis stāstīja par Hegeli, Šellingu, par vācu nacionālismu, par krievu slavofilismu, par tehnoloģijas laikmetu un par mākslinieku apgrēcību pieslienoties tehnoloģijas laika garam. „Jaunajā mākslā nav nekā jauna, tā patiesībā ir tikai fragmenti no klasiskās mākslas" — pasvitroja referents. Rupainis domā, ka mākslai esot 3 lieli uzdevumi: 1) ieliksmot; 2) pamācit un 3) audzināt. — Apsolītai priekšlasījuma temai „Konservātīvā un progresīvā māksla", referents tikpat kā nepieskārās. Jāsaka, ka tas bija pareizi darīts, jo māksla savā dziļākā būtībā taču ir un paliek tikai māksla — tā nav ne konservātīva, nedz progresīva. Jau pazīstamiem daudzajiem mākslas izteiksmes veidiem, nav nekāda vajadzība vēl pievienot arī šos divus ismus. Jāšaubās, vai šos, valsts un politisko partiju dzīvē pazīstamos terminus — konservātīvisms un progresīvisms — vispār drīkstētu attiecināt arī uz mākslu? — Protams, varētu gan runāt par atsevišķu mākslinieku kā cilvēku, kam ir konservātīvi vai progresīvi uzskati, taču mākslinieka sadzīves ieskatiem parasti nav nekā kopīga ar mākslu.

Pēc A. Rupaina priekšlasījuma P. Zalāne iejūtīgi nolasīja divus Zinaīdas Lazdas dzejas. Zaiga Tērauda - Mārtiņsone atskaņoja Mediņa Āriju, A. Lapkoks lasīja Leonida Breikša un Jāņa Radāna dzejoļus, draudzes dāmu komitejas dubultkvarteta dalībnieces — Laimone un Strēlniece — dziedāja Mendelsona un Čaikovska dziesmiņas, klavieru pavadījumus izpildot Valdai Jirgensonei.

Voldemārs Ābolinš šai skatē, kuru apzīmējis par izstādi savas 30 gadu darbības atcerei, bija izstādījis pavisam 50 darbus. Ar Latvijas ainavu un zemnieku darba gaitas tēlojumiem uzsvērti tematiskā nozīmē, Ābolinš pieskaitāms mūsu gleznotāju nacionālo romantiķu pauudzei, kas īpati latvisko visnotaļ risināja tematikā. Tās stila un formu problēmas — brīvākā un modernākā uztverē —, kuras risināja nākamā, ap 90. gadiem dzimušā mākslinieku paaudze, Ābolinam pagājušas secen. Reālisms, dažuviet ar noslieci uz naturālismu, un dažuviet ar impresionisma iezīmēm, — ir noņēmies viņa darbu klāstā. Salīdzinot Ābolina tagadējo darbu izstādē ar tiem darbiem, kuŗus redzējām viņa izstādē pirms 5 gadiem, — nevaram neliegt zināmu progresu. Tematikā viņš kļuvis daudzpusīgāks. Arī krāsu palete bagātāka. Žēl, ka joprojām viņš nespēj atraisīties no darbu pārmērīgas izskaistināšanas, tā bieži ieslīdot bīstamā salkanībā.

Izstādi ar lūgšanu un garīgām dziesmām atklāja draudzes mācītājs P. Langins. Sākarā ar mākslinieka 30. darba gadiem sveicienus nodeva LAM priekšnieks V. Ravovskis, draudzes priekšnieks R. Mikelsons u. c.

Edvarts Tūters.

Indra Gubiņa

DZEJOLIS AVĪZĒ

Kas gan liek sevi paņemt
It kā jūrmalas smiltis riekšā.
Un nolikt uz papīra — veidā,
Ko saucam par dzeju,
Citu smiekļiem vai patikai
priekšā?
Vējš smiltis izpūš,
Lietus pārvērš tās dubļos,
Un dzeju — aizmirst un
aizmet,
Kā jau pa laikam avīzes
lapu.
Bet katra rinda — šis smilšu
grauds —
Esmu es pati vagātnes
mirkļi,
Ieskanos vai nu aiz pārpilna
prieka,
Sāpēm, mīlas vai raizēm,
Un vārdos tad, visiem
lasāmos lieku
Domas vai jūtas, kas veltītas
Bieži vien tikai ir vienam.
Kas tas ir, kas liek sevi atdot
Jebkuram svešniekam,
paziņam, draugam
Veidā, lai mani aizmestu
projām?

MĀKSLINIEKS PILNBRIEDUMĀ

Ģirts Ārvaldis 50 - gadnieks

Darbu un gadu steigā mūsu vidējās paaudzes mākslinieki it kā nemanot pāriet senioru klasē. Šai gadījumā, atzīmējot Ģirta Ārvalža aizkavēto jubileju, mākslinieks negrib ļaut par sevi presei neko daudz runāt, lai runājot viņa darbi tieši uz mākslas pārdzīvotājiem. Tā viņa devīze. Taču pēdīgi viņu var pierunāt, pastāstīt par augšanas un veidošanās gadiem, par veiktajiem darbiem un nākotnes no domiem.

Ģirts Ārvaldis dzimis 1910. gada 24. septembrī Pēterpilī. Tas bija vētru un revolūciju laiks, kad latvieši sāka nacionāli apzināties. Viņš iecer skolotāja amatu un 1931. gadā beidz Rīgas skolotāju institūtu, bet tas neapmierina viņa garīgās slāpes, — viņu valdzina mākslas. Ārvaldis iesāk studijas LU arhitektūras fakultātē un mazliet vēlāk arī prof. J. Tilberga mākslas studijā. Jaunais mākslinieks ātri aug un veidojas sevī, un jau kopš 1935. gada Ārvaldis piedalās Neatkarīgo mākslinieku vienības un Kultūras fonda izstādēs, gūstot labus panākumus. Ar to mākslinieks kļūst patstāvīgs. Radošā darbā aizrit gadi. Paralēli darbam ar otu Ārvaldis raksta presē recenzijas par mākslas izstādēm. Tomēr viņu velk dziļāka mākslas problēmu studija. No 1942.—1944. gadam Ārvaldis atkal atsāk studijas — mācās Latvijas Mākslas akadēmijā. Šajos četros semestros viņš sekmīgi beidz visus obligātos priekšmetus un pāriet prof. Liberta figurālajā meistardarbnīcā. Tad kara posts parauj mākslinieku svešumā, un tikai 1946. gadā viņš pabeidz savu diplomdarbu „Dievs, Tava zeme deg!" ko atzinīgi pieņem LMA vadība toreiz jau Eslingenā — prof. J. Kuga, prof. L. Liberts un doc. Landavs.

Trimdā Ārvaldis raženi gleznoun piedalās daudzās kopīgās mākslas izstādēs, bet 1947. gadā Blombergā un 1955. gadā Bīlefeldā sariko patstāvīgas izstādes. Sevišķu ievērību un atzinību vācu un latviešu presē gūst viņa pēdējā patstāvīgā izstāde. Novērtējot izstādītos 60 darbus, vairāki vācu mākslas kritiķi izcel Ārvalža mākslinieka personības spēku, kolorita krāšņumu un tehnisko izpildījuma meistarību. No daudzajām izstādēm mums atmiņā viņa darbu latviskā tematika, paša kaltā latviskā stila piedeva, un tomēr pāri visam Vakarzemes mākslas elpa.

Trimdas gados mākslinieks apceļojis studiju nolūkos visu Vakareiropu, Ēģipti un Maroku. Šajos ceļojumos viņš ne tikai daudz mācījies, bet pārvedis sev līdz daudzus jau gatavus mākslas darbus un neskaitāmus uzmetumus, ko brīvā brīdī pārveido lielformāta darbos. Saskarē ar lielo mākslinieku darbiem mūsu māksliniekam augusi redzēšana, kritika un ievirze pret mākslu vispār. Kopš 1951. gada Ārvaldis strādā par skolotāju agrākā Augustdorfas un tagadējā Minstereģ latviešu ģimnazijā, mācot mākslas vēsturi, zīmēšanu un latviešu valodu. Skolas darbs paņem mākslinieka lielāko dienas daļu, tā ka gleznošanai atliek maz laika. Un tomēr mākslinieks nelauj apputēt savai paletei — nedēļas nogalēs un skolas brīvdienās viņš dodas ar lielu audeklu saini ceļojumos, meklēt tematus iekšējās gara rosmes izpausmei. Atgriežoties, viņš arvien izritina jaunus metafiziski apdvestus tempļus, iekšējā klusumā grimušas ainavas vai citus tikai mākslinieka iekšatāmus un ģeniālā fantazijā rāditus pasaules brīnumus. Mākslinieks lolo nākotnes sapni — doties ilgākā studiju un darba ceļojumā uz Grieķijas salām un Indiju.

Ārvaldis mākslinieka redzēšanā un paletes spilgtumā ir izteikts aistēts — individuālists. Viņš ir izstudējis daudzas skolas un mūzejus, bet izveidojis savu personīgu, pilnīgi neatkarīgu stilu. Iekšēji tuvākais latviešu gleznotāļs viņam ir Tone, bet ārēji abiem tīkpat kā nav nekā kopīga. Ārvaldis savos darbos, kaģ lielāko tiesu nav nekas neparasts tematikā, risina lielas izteiksmes problēmas un atver nejaušamo vai tikko manāmo ir lielas mākslas pazīme, ko modernie mākslinieki bieži nevērtē. Ārvalža mākslinieka personības pamat, paļaujoties uz oriģinālitāti par katru cenu vai vienīgi uz krāsu mirāžu. Un tomēr mūsu gadījumā tā ir savā ziņā modernā piedeva, kas būtībā jau Leonardo pazīstama, bet ko mākslinieki arvien aizmirst, ai skatītājam atvērtu metafiziskās dimensijas.

Ģirts Ārvaldis savu audzēkņu vidū.

Ārvaldis kā burvju mākslinieks rīkojas ar tehnikām un tematiem. Katrā atsevišķā tehnikā viņš uzbur vienīgi tai piedienīgu kluso dabu, ainavu vai ģimetni. Mākslinieks nemeklē oriģinālitāti tematikā, bet gan mēģina atklāt jaunas vērtības un dimensijas vienkāršajā, tuvajā, parastajā, lai atklātu cilvēkam lietu skaistumu. Modernais cilvēks ir kļuvis nevērīgs pret kluso skaistumu, ko sniedz vienkārša lauku pukīte vai sviņa drēbju kroka, bet meklē neredzēto vienīgi svešajā. Kontemplāciju cilvēkam šodien maz laika. Pašreizējā veikalu, tehnikas un masu laikmetā cilvēki atstāj novārtā lietu aistētiskās vērtības un tiecas pēc farsa lietu grimasēs. Tas nozīmē, ka modernais cilvēks meklē klaunisko un nevis patiesību. Par tādiem mākslinieciem - klauniem Ārvaldis uzskata visus pārspīlētā modernisma pārstāvjus un citus daimonistiskos saraustītās oriģinālitātes karjēristus. Par šīm problēmām Ārvaldis sarakstījis saistīgas esejas, lai atvērtu patiesības un aistētiskās jūsmas problēmas mākslā, jo tās var variēt, bet tās paliek savā būtiskajā arvien nemainīgas. Ārvalža postulāts paliek visiem laikiem: augstākās vērtības nevar ne noliegt, ne izmainīt pret citām, bet tās var ieskatīt, atklāt arvien citā gaismā, krāsā un citās niansēs. Šī garīgā aktivitāte tad nu arī kulminē katrā Ārvalža darbā par jaunu arvien citā mirāžā.

Mūsu mākslinieka gleznās vērojam gan iespaidīgu telpas dziļumu un perspektīvu, gan priekšmetu ēnojumu spēli, gan arī dažkārt pilnīgi plakanu triepienu, kur to prasa viņa iekšējā dikumība un dekorātivais zieda segums. Naturālisms sen kā nav mākslā, bet tirā plakaniba, radot vienīgi tapetes ornamentu. To pārliecinoši parāda Ārvalža tehniku savdabība: viņš gleznotā, kā to prasa attiecīgā mērķtiecīgā iejūta vai tematģ detaļa. Runājot mākslinieka paša vārdiem: meistara personība atklāj patiesību arvien citā gaismā. Ārvalža triepiens ir glezniecisks, iejūtīgs, ārdeņs un mīksti vilkts krāsu zieda segumā. Tam fantastisks salikums un gaismēnas notonējums. Ārvaldis glezniecisku kopsakaribā ir impresionists modernā izpratnē, jo, kaut gan impresionisms par sevi būtu pārdzīvots, tomēr tas arī šodien ir dzīvs īstos mākslas darbos. Mākslas darbam tačū jāizsauc, jārada kāda vēl nejausta impresija skatītājā, citādi tas neattaisno mākslas darba būtisko.

Kaut gan Ārvaldis savos darbos reprezentē Vakarzemes mākslas gaisotni, tomēr tajos izjūtam arī skaidru tīri latvisko

(Noberums 4. lpp.)

GUNTIS ZARIŅS

VARONĪBAS AUGSTĀ DZIESMA

STĀSTS

Dāvināts leitnantam BERNHARDAM KOSKINAM.

3. turpinājums

„Tu tak zini, es tā nedomāju . . . " Pudiķis mēģināja atvainoties.

„Lasies!" Virsnieka pirksts dūrās tumšā un naktī. Tad viņš strauji apcirtās un sāka soļot uz māju pusi. Pudiķis palēcās gaisā un skrēja pakaļ priekšniekam, draugam un virsniekam.

„Nu, klausies," balss bija pieglaudīga un tauka kā kaķis, „es tak tiešām nedomāju . . ."

„Tu nekad nedomā!"

„Bet zaldāts nedrīkst domāt. Tu tak pats to esi teicis. Ja katrs zaldāts sāktu domāt, tad jau būtu tāda putra, ka pat mūsu virsvadonis to nevarētu izstrēbt. Padomā pats — tu man saki, gādā tabaku, un es, nevis eju un nospeŗu, bet sāku domāt — kurā elles riņķī es par šito grēka darbu tiksu? Un ar tevi pašu — tu Berlīnē ņem un pieguli precētai sievai — kas notiktu, ja tu, viņu mīlēdams, iedomātos, ka tā nokļūs elles atejā? Viss prieks un patikšana būtu vējā. Nē, mīļais draugs — zaldāts nedrīkst domāt — viņam jārikojas atkarīgi no apstākļiem un jāņem par labu, ko Dievs un priekšniecība liek!" Pacers bija sācis smaidīt.

No mājas skanēja Zilais Lakatiņš. Viņi ienāca automašīnu riteņu izmaltā pagalmā. No pakšķa izlīda sargs, plaši ieplētis nedrošas kājas, viņš nostājās nācējiem priekšā un sauca:

„Stāt! Kas nāk?"

„Latvieši, meklē savu vienību!" kliedza Pacers cauri vējam un dziesmu skaņām. Sargs uzmeta šauteni plecā un pienāca abiem draugiem. Viņš bija satinies biezā mēteli, un no mutes plūda vēl siltāka un patikamāka degvīna dvinga.

„Ak, meklētāju cilts . . .", pie sevis murmināja Pudiķis.

„Letiņi gan," izsaucās sargs, bet tad, ieraudzījis Pacera virsnieka uzplečus, sastinga pamatstājā. „Leitnanta kungs . . ."

„Beidz kungot, labāk saki, kur esam, un laid siltumā, kamēr neesam izputuši pēdējo silto dvašu . . ."

„Taisni tā! Nekungot!" Sargs pagriezās uz papēža apkārt, gandrīz pakrita, bet diezgan stingrā parādes soli sāka soļot uz nama pusi. Pie durvīm viņš apstājās un mēģināja sveicināt. Pacers atmeta ar roku un atvēra durvis.

Istabas vidū bija sabīdītas četras gultas. To vidū dažas apgāztas kastes, uz kuŗām uzklāts „Voelkischer Beobachter". Degvīna pudeles, skābi gurķi, speķa un siera gabali draudzīgi pieglaudās dziļdomīgai, noēstas silķes galvai. Glāžu vietā tika lietoti lauku pudeļu kausiņi. Uz gultām sēdēja divi virsnieki, divi instruktori un trīs Sarkanā Krusta māsiņas.

„Pacer, vecais puika!" viens no virsniekiem ar dakteŗa uzplečiem pietrūkās kājās ar tādu straujumu, ka gandrīz apgāza pudeles.

„Klapatniek . . ." Arī pašam Paceram šī satikšanās nāca kā varens pārsteigums. Ar Klapatnieku Pacers bija saticies kājnieku kursos Bolderājā, viņi kopā bija pavadījuši daudzas prieģīgas nedēļas nogales Rīgā. Kopā viņi bija mācījušies sveicināt, pagriezties, komandēt un tirit ieročus — jo pat ārstam Lielvācijā bija jābūt gatavam kauties par savu ādu.

„Tiešām, pats Klapatnieks!" atkārtoja Pacers un, satvēris ārsta izstieptās rokas, ilgi tās kratīja.

„Kādi vēji tad tevi te atpūta? Cik zinu, tad tu taču biji slimnīcā . . ." Pacers nometa somu, noņēma vidusjostu, novilka mēteli un tad sarokojās ar pārējiem dziŗu dalībniekiem. Pudiķis bija sekojis sava drauga priekšzīmei un tagad kaunīgi no mugurssmas izcēla divas paciņas „Sondermischung". Viņš mēģināja izlikties prieģīgs, bet kāja, kuŗu vācu dakteŗi ar lielām pūlēm bija salāpījuši, atkal neganti sāpēja.

„Ja runā par vējiem, tad laikam būs jāsaka — Berlīnes, lai pasargātu Lielvāciju no krievu vēja . . ." Pacers apsēdās blakus Klapatniekam, paņēma vienu no Pudiķa cigaresu paciņām un sāka piedāvāt. „Smēķējiet latviešu karaviru asins naudu!" Visi smējās. Pudiķis uzmanīgi pētīja sēdētājus. Leitnants Ķipa bija apgādes virsnieks. Māsiņu vārdi bija Ženja, Emīlija un Lidija — par smukām viņas ņevarēja saukt, bet tika taču teikts, ka bada laikā velns arī mušas ēdot . . . Viens kaprālis bija sanitārs, otram ap roku virsseržanta makaroni.

„Smēķējiet, smēķējiet mūsu varoņu mantu, mums būtu jābūt tiem, kas tos saņemtu ar lauriem, smēķiem un šņabi, bet ko lai dara, ka man tāds apgādes virsnieks; vienīgais, ko viņš var sameklēt ir kūtspakaļa . . .", Klapatnieks no pusizdzertās pudeles piepildīja glāzes un pasniedza Paceram ar Pudiķi. „Labs jau nekas nav," viņš teica, kā atvainodamies, „tas pats jēlspirts, sajaukts ar kīšu sulu, bet iedzert var, un dulls kļūsti . . ."

„Beidz muldēt un sēdies! Labāk stāsti, kā jel un kā tas nāk, ka tu neesi pie pulka?" jautāja Pacers

„Vecais mani ar sanitārrotas mantām atstāja, teicās sūtīt mašīnu pakaļ pēc pāris dienām, bet tad kaut kas notika — tikai šodien saņēmu propasku, ka ritu būs klāt smagā automašīna — pulkam esot gājis karsti . . . Sitie cāliši pieklīda!" Klapatnieks norādīja uz trīs mašīnām. Tās kaunīgi nosarka, un tad dūšīgākā, kuŗa laikam bija Lidija vārdā, teica:

„Vispirms izmukām no Tallinas, tad Rigas, tad Kokanā Krusta māsiņas.

„Pacer, vecais puika!" viens no virsniekiem ar dakteŗa uzplečiem pietrūkās kājās ar tādu straujumu, ka gandrīz apgāza pudeles.

„Klapatniek . . ." Arī pašam Paceram šī satikšanās nāca kā varens pārsteigums. Ar Klapatnieku Pacers bija saticies kājnieku kursos Bolderājā, viņi kopā bija pavadījuši daudzas prieģīgas nedēļas nogales Rīgā. Kopā viņi bija mācījušies sveicināt, pagriezties, komandēt un tirit ieročus — jo pat ārstam Lielvācijā bija jābūt gatavam kauties par savu ādu.

„Tiešām, pats Klapatnieks!" atkārtoja Pacers un, satvēris ārsta izstieptās rokas, ilgi tās kratīja.

„Kādi vēji tad tevi te atpūta? Cik zinu, tad tu taču biji slimnīcā . . ." Pacers nometa somu, noņēma vidusjostu, novilka mēteli un tad sarokojās ar pārējiem dziŗu dalībniekiem. Pudiķis bija sekojis sava drauga priekšzīmei un tagad kaunīgi no mugurssmas izcēla divas paciņas „Sondermischung". Viņš mēģināja izlikties prieģīgs, bet kāja, kuŗu vācu dakteŗi ar lielām pūlēm bija salāpījuši, atkal neganti sāpēja.

„Ja runā par vējiem, tad laikam būs jāsaka — Berlīnes, lai pasargātu Lielvāciju no krievu vēja . . ." Pacers apsēdās blakus Klapatniekam, paņēma vienu no Pudiķa cigaresu paciņām un sāka piedāvāt. „Smēķējiet latviešu karaviru asins naudu!" Visi smējās. Pudiķis uzmanīgi pētīja sēdētājus. Leitnants Ķipa bija apgādes virsnieks. Māsiņu vārdi bija Ženja, Emīlija un Lidija — par smukām viņas ņevarēja saukt, bet tika taču teikts, ka bada laikā velns arī mušas ēdot . . . Viens kaprālis bija sanitārs, otram ap roku virsseržanta makaroni.

„Smēķējiet, smēķējiet mūsu varoņu mantu, mums būtu jābūt tiem, kas tos saņemtu ar lauriem, smēķiem un šņabi, bet ko lai dara, ka man tāds apgādes virsnieks; vienīgais, ko viņš var sameklēt ir kūtspakaļa . . .", Klapatnieks no pusizdzertās pudeles piepildīja glāzes un pasniedza Paceram ar Pudiķi. „Labs jau nekas nav," viņš teica, kā atvainodamies, „tas pats jēlspirts, sajaukts ar kīšu sulu, bet iedzert var, un dulls kļūsti . . ."

„Beidz muldēt un sēdies! Labāk stāsti, kā jel un kā tas nāk, ka tu neesi pie pulka?" jautāja Pacers

„Vecais mani ar sanitārrotas mantām atstāja, teicās sūtīt mašīnu pakaļ pēc pāris dienām, bet tad kaut kas notika — tikai šodien saņēmu propasku, ka ritu būs klāt smagā automašīna — pulkam esot gājis karsti . . . Sitie cāliši pieklīda!" Klapatnieks norādīja uz trīs mašīnām. Tās kaunīgi nosarka, un tad dūšīgākā, kuŗa laikam bija Lidija vārdā, teica:

„Vispirms izmukām no Tallinas, tad Rigas, tad Kokanā Krusta māsiņas.

„Taisnība, tev, Lidija, taisnība — arī viriešu cilvēkam bēgšana grūtāka bez sieviška, taču kāds, kas šajā aukstumā ausis pasilda . . ." Ķipa nekaunīgi smaidīja un skatījās uz Klapatnieku, kuŗa platā roka glaudīja Ženijas celi.

„Tev gan tad divainā vietā ausis!" skaļi iezviedzās Pacers, un viņam pievienojās pārējie viri. Māsiņas sarka vēl vairāk. Klapatnieks piecēlās un sāka cilāt tukšās pudeles. Smieklu viļņos viņš izskatījās divaini nopietns.

„Ei, Ķipa, tev laikam nekur nekas nav noslēpts?"

„Man?"

„Nu ka tev, šitā tikai tāda mutes slapināšana . . ."

„Dieva vārds, vairāk nekā nav! Pie tavas lakšanas katrs cits būtu izdzerts sauss divās dienās, mēs te dzirojam jau nedēļu . . .", Ķipa pār šādu neuzticību bija visai pārskaitīes.

„Ej, virs!" Klapatnieks griezās pie virsseržanta. „Kā sastāv ar mūsu zāļu kasti?"

„Leitnanta kungs, vienīgais, kas vēl atlicis, ir kampara spirts, bora spirtu izdzērām vakar . . .", virsseržants izlikās drusku nopūpējies.

„Dod šurp to elles sulu, cik zinu, tad norvēģu jūrnieki to vien dzer, ēsot drošs līdzeklis, ka vēderā neiemetas blaktis . . ." Virsseržants piecēlās, lai ietu pēc dzeŗamā.

„Pagaidiet!" Pudiķis kaunīgi piecēlās. Piegāja savai neizsmeļamai mugursomai un pēc labas rakņāšanās izvilka divās zeķēs iemauktu poļu šņabja pudeli. Uzmanīgi viņš to nolika galda vidū.

„Tu esi lauva bez astes!" kliedza Klapatnieks un sita Pudiķim uz pleca.

„Tā nu gan nevajadzēja, nupat jau pietiek . . .", čivināja Lidija, bet virzījās tuvāk dižkareivim. Nevienam neredzot, viņa aplaizīja lūpas.

„Kāds tavs vārds, varenais dižkareivi?" žņaugdams Pudiķa roku, jautāja Ķipa. Pudiķim nekad netikās teikt savu vārdu. Dievs vien zina, kur vecāki bija tādu vārdu izrāvuši. Pudiķis jau bija launs diezgan, bet . . .

„Jupiters Laimnesis Pudiķis . . .", izgrūzdams savu vārdu, viņš tiešām bija nokaunējies.

„Es vis

Sportistiem draud piena briesmas

ELLES ĶEĶA KOKTEILIS

Tiem nenogurstošajiem teātra spēlētājiem, kas izmisuši meklējas pēc jaunām lugām, pasludināma priecas vēsts: Skaidrīte Pence sarakstījusi jaunu lugu, šoreiz ne komēdiju, bet drāmu 3 cēlienos „Jaunā Eiropa". Darbība notiek kādā Vācijas pilsētā, laiks — kad 2. pasaules kara bērni izauguši precību gados. Par savdabīgi interesantās lugas saturu esmu nozvērināts vairāk neko neizpaust.

☆

Korporācijās apvienoto esošo un bijušo studentu mēnešraksts „Universitas, kas iznāk reizi gadā stipri palielinātā lappušu skaitā, atskatās uz 30 pastāvēšanas gadiem. Kaut arī šajos gados mēnešrakstam bijuši vairāki redaktori, „Universitas" seja dažādu laiku maiņās palikusi negrozīta, apliecinot skaidru un noteiktu turēšanos uz kādreiz sāktā ceļa. Visilgāk redaktora krēslā sabijis Adolfs Šilde, Frat. Lataviensis, kas žurnālu rediģē arī tagad, nenokusis cīnīdamies ar tec'niskajām grūtībām, kas trimdā pārvaramas periodisku izdevumu redaktoriem, jo kādreiz pa tālruni vai personīgi sazinādamies līdzstrādnieki tagad izkaisīti pa visu pasauli. Kā redaktoru interesanti uzrakstītajās atmiņās lasāms, tad latvieši mēnešrakstam devuši ne tikai visilgāk amatā esošo redaktoru, bet arī „visdumpīgākos" līdzstrādniekus. Piemēram, Leonida Breikša temperamentīgie raksti „Universitas" redakcijai likuši staigāt pa tiesām, un kāda Teodora Zeltiņa dzejoļa dēļ tālaika redaktors māc. Ed. Kiploks saukts paša sabiedrotā lietu ministra priekšā. Tad nu — vai jubilejas numura vāks nebūtu bijis iespiežams melnbaltzelta krāsās? . . .

☆

Francijas sportam draud neapskaužami „sausa" nākotne, De Gollam un viņa ministriem nākot pie pārliecības, ka franču sportisti kļuvuši drusku par „slapju", nespēdami nesenajā olimpiādē Romā izcīnīt nevienas izcilas uzvaras. Lieta tādā, ka Francijā sportu savā „aizgādībā" ņēmuši vīnrūpnieki, reizē atbalstīdami un izmantodami sportistus kā savu firmu reklāmētājus. Tādā kārtā vīnrūpnieku reklāmaģ ne tikai dominējušas sacīkšu laukumos, bet atsevišķi sportisti pat startējuši ar „labvēlīgās" vīndaru firmas nosaukumu uz sporta tērpa. Tagad šī sportistu un vīnrūpnieku „brālība" ar likumu šķirta tik drastiski, ka sporta klubiem turpmāk pat stingri noliegts pulcēties iemīļotajās tikšanās vietās — viņa krodziņos. Tad nu sagaidāms, ka Francijā stipri celsies piena patēriņš . . .

apmērā lūgumi iesniedzami ne vēlāk par 1961. gada 15. janvāri. Saskaņā ar novēlējuma noteikumiem Teodora Skujas piemiņas stipendija piešķirama tikai ASV dzīvojošiem trūcīgiem un centīgiem latviešu studentiem.

☆

Visā pasaulē pazīstama slavenā Gonkūra prēmija literatūrā, kuŗu šogad saņēma 44 g. vecais rumāņu autors Horijs, bet tikai retajam laikam būs zināms, ka prēmijas „materiālā vērtība", amerikāņu dolaroš apiešot, ir apmēram 10 dol. Kā redzams, arī mūsu materiālistiskajā pasaulē gods un slava vēl joprojām ir „lielākā cenā" par naudu.

☆

Jaunievēlētā Sav. Valstu prezidenta kundze amatā ievešanas ballei pati uzzīmējusi tērpa metu. Tātad, Džekam un Džekelīnai Baltajā Namā ieejot, no turienes būs sagaidāmas ne tikai jaunas politiskas modes, bet arī dāmu tērpu modes . . .

☆

Par „Amerikas Leņinu" dēvētais Aleksandrs Bitelmans, kas ilgus gadus bijis amerikāņu komunistu partijas galvenais teorētikis, ideoloģiskas novirzīšanās dēļ no partijas ģenerāllīnijas ieskaitīts „antipartijas revizionistos" un izstumts no partijas. Izsakām savu līdzjūtību . . .

Skorpions.

TEIKSMA PAR ŠEKSPĪRA DZĪVI

Pārdomas pēc M. Zīverta „Ākstа" izrādes Toronto

Mēdz teikt, ka viena šķipsna virs mēra piemestas sāls var samaitāt vislabāko viru. Šoreiz to pašu var sacīt arī par pēdējo TLB dāmatiskā ansambļa iestudējumu — M. Zīverta Ākstu V. Pukata režijā, un nelaimīgā sāls šķipsna šai gadījumā bija nesamērīgi gaŗie starpbrīži — ne tikai pēc atsevišķiem cēlieniem, bet gandrīz pēc katras ainas lai apmainītu dekorācijas, tā saskaldot izrādi pārāk atsevišķos epizodos un laupot skatītājam iespēju iedzīvoties un palikt izrādes atmosfairā, ko itin jauki uzbūra atsevišķas ainas. Ar teikto nebūt nav domāts, ka dekorācijas būtu bijušas sliktas. Tieši otrādi — O. Grebže bija uzbūris laikmetam atbilstošus, noskaņas pilnus un zīmīgus skatuveš gleznojumus, ko īpaši varētu teikt par laukuma ainu Londonas centrā, ostas krodziņu „Pie Vienača", tāpat par citiem, bet ko tas viss līdz, ja šīs dekorācijas nevar laicīgi dabūt ne virsū, ne nost, un ja tās, kā pirmā ainā, aizņem tik daudz telpas no jau tā šaurās skatuves platības, ka aktieŗu atsevišķās grupas-dialogos vai vairāku personu saspēlē, kuŗas vajadzētu akcentēt ar īpašu novietojumu, sagrūzas vienmēr, ja neatstāj vietu ne zīdzigajām distancēm. O Grebže būtu lielisks uz plašas skatuvas, ar labu skatuves meistaru un visām tecbniskajām ierīcēm, bet kamēr mūsu trimdas teātŗi tecbniskos palīgspēkus (kas tačiu ir tikpat nozīmīgi izrādē kā aktieŗi!) nav mācējuši ne atrast, ne izaudzināt, dekorātors viens paliek nevaŗīgs to garu priekšā, ko pats izsaucis, jo nespēj tos vairs savaldīt. No mūsu trimdas teātŗu dekorātoriem iznēmums šai ziņā ir A. Virkliers, par kuŗa izdomu un skatuves pazīšanu, izveikot lieliskas dekorācijas tikpat kā no vestes kabatas, tiešām var pabrīnīties.

Šai pašā gadījumā gribētos jautāt arī režisoram, kādēļ, uzvedot lugu par Šekspīra dzīvi, Šekspīra laikmetu teātŗa mākslā, nav respektēts pats galvenais Šekspīra teātŗa princips — spēlēšana bez jebkādām dekorācijām, iztiekot tikai ar kostīmiem un rekvizītēm, kā jau pasvītro paša Šekspīra saruna ar aktieŗiem šai lugā, kad viņam par „jauno" teātŗi stāsta Ceļotājs. Katŗs, kas būs vērojis lieliskās Šekspīra izrādes Stratforda, Ont., būs apbrīnojis efektu, kādu var panākt, spēlējot pilnīgi uz kailas skatuves, operējot tikai gaŗesniem kostīmiem, zīmīgām rekvizītēm un — protams, ar paša aktiera virtuozitāti. Mēdz, ka mūsu aktieŗi — vai-rāk vai mazāk amatieŗi — nespētu spēlēt bez dekorāciju palīdzības. Šai lugā tas tieši būtu pasvītrojis laikmeta īpatnību, liekot palauzīt galvu režisoram, ar savu izdomu un asprātību panākot to pašu, ko tagad pazaudēja skaisto jekorāciju dēļ.

Sākot šo apceŗi par izrādi no „jaunā gala", nevar neaizrādīt uz vecu veco nelaimi, ko mūsu teātŗu trupas gan it kā apzinās un katrreiz post factum atzīst, bet — vienmēr no jauna atkārto šo kļūdu. Proti, ka vismaz lielākā un nozīmīgākā lomā, īpaši jau caurejošā, nedrikst spēlēt līdz režisors. Mēs neviens neesam tāds nemaldīgi objektīvs ģenijs, ka redzētu pareizā gaismā pats savas kļūdas, kur nu vēl sevi pašu attiecībā pret citiem, šai gadījumā pretspēlētājiem. Tāda nelaime šoreiz bija piemēram veikdams ilgo, grūto un sarežģīto režisora pienākumu tik smagā lugā, kāda ir Ākst, pats bija uzņēmies atbildīgo Džiga lomu, tā derēdams pārī visvairāk pats sev. Var jau būt, ka ir slikti, ka nevar aizdzīt no atmiņas Ākstа izrādi Rīgā Dailes teātŗi, tās delartisko vieglumu un Augustu Mitrēvicu Džiga lomā, bet Pukats tomēr, domājot un mērijot arī ar „trimdas collštoku", šķita par smagu un par traģisku, bez vieglā, ironiskā rotaļīguma, kādam jāzib cauri Džiga ironijai un dzīves gudrībām, īpaši pirmajos cēlienos. Totiešs Pukats pārliecināja pēdējā ainā, panākot ļoti spēcīgu, traģisku kāpinājumu. Apzinoties savu uzdevumu daudzpusību, režisors būtu darījis prātīgi, pieaicinādams kādu kustību konsultantu, kas atslogotu viņa darbu lietprātīgi dažu ārējo sīkumu pasvītrošanai, kļūdu novēršanai, jo ir diezgan svarīgi zināt, kāda ir pamatstāja pāžam, kā kustas galminieki un bruņinieki sava laikmeta kostīmos Ja arī šai ziņā visumā ansamblis, īpaši atsevišķi aktieŗi turējās labi, šāds konsultants būtu tikai pacēlis izrādes kvalitāti, atslogojis režisoru un palīdzējis arī viņa Džigam drusku atņemt zemes smagumu. Ka Pukats to var, pierādīja atmiņas par viņa devumu Minchhauzenā.

Viss labs sakāms par Alberta Kreslovska Šekspīru. Jauneklīgs, cēls, ar labu stāju un patikamu patosu (varbūt ar mazu vienmuļību deklamācijā) viņš patiesi pārliecināja, ka ir lielāks par savu apkārtni, un viņa izskaidrošanās ar Kendelu, nianšēti izspēlējot šaubu un neziņas momentu, liekot arī skatītājiem minēt, vai ir vai nav saprasts Kendela noslēpums, bija viena no vislabākajām ainām visā izrādē. Arī par Dzidras Indzeres Kendelu var teikt, ka šai skatā viņa pārliecināja visvairāk, savu sasoditi grūto lomu iznezdama ar atzīstamu veiksmi, kaut arī vairākās vietās Kendelam pietrūka viriskīgās stājas, gribējās redzēt asāku, stūraināku, „pāžiskāku" tēlu Un tomēr — grūti iedomāties, kuŗa gan cita labāk par Indzeri no mūsu Toronto teātŗu tēlotājām spētu veikt šo lomu, kas pat visrūdītākajam profesionālajam aktierim liek sadurties ar smagām problēmām. Indzerei šoreiz būtu palīdzējis mazs ārējais sīkums — matu sakārtojums, izveidojot īstu pāža frizūru, krietni gaŗāku, nekā redzējām izrādē, lai jau ārēji pasvītrotu zēniskumu, jaunekli.

Patīkama bija iepazīšanās ar jauno aktrisi Maiju Gaiķi, kas daudz tēlojusi Anglijā, bet Toronto latviešu priekšā stājās pirmoreiz. Viņai ir labi disciplinēta balss, kustības, īsts „skatuves nervs" kaut arī lai pārliecinātu par Melnās Mērijas varu pār Šekspīru, pietrūka īstas iekšējās kvēles, toties pārliecinošs bija viņas pārdzīvojums atzīšanās ainā ar Kendžu, kas liek domāt, ka Gaikes spēra puse ir traģiskās lomas. Interesanti būs gaidīt viņas tālākās gaitas uz Toronto latviešu teātŗu skatuvēm. Bez tam — piezīme režisoram: Kādēļ ielas skatā Mērijas melnais mētelis nevaŗēja būt garš, bet, ja tas bija īss, vajadzēja redzēt kostīma nepateicīgo izvēli — it kā trisstāvīgās gaŗās, melnās bikses zem apmetņa, ar šo neveiklību laupot daudz no ainas spocīgās dēkajnības spēka.

Lielisks bija F. Lintiņa Falstafs, kaut arī varbūt drusku „pāršālīts" kā grimā, tā izdarībās, un maza mērenība viņa krāsainajās izdarībās būtu nākusi tikai par labu.

Ar skanīgu balsi, labīgi staltu stāju, prieks bija vērot H.Pukiti kā grāfu Herbertu; pārliecināja savā nelielajā lomā J. Jurševskis, pierādīdams, cik liela nozīme ir tomēr labai skolai un skatuves rutīnai, lai izceltu un raksturotu ar žestu un kustību valodu kāda laikmeta zīmīgu personību.

Veco patiesību, ka nav ne „lielas", ne „mazas" lomas, šoreiz pierādīja gluži jaunu paligspēks Toronto skatuvniekiem — spalvas bruņinieks Maksis Čulitis Klaidoņa lomā, par krietnu tiesu pārspēdams pārējo mazāko lomu tēlotājus, veikdams savu uzdevumu ar zīmīgu un pārdomātī izsvērtu tēlojumu.

Labs savā ārējā parādībā bija Ž. Zundmanis kā filozofs Beikons, tikai daudz jādomā par dikciju, jo klausītājiem aizslīdēja gar ausīm gandrīz visas vārdu beigu zilbes.

A. Gribusta bija jauka, glezniana parādība, bet arī viņai nopietni jāstrādā pie frazes veidošanas.

Žēl, ka R. Miglānam bija piešķirta loma, kas pavisam neietilpst viņa garīgās balss reģistrī. Tā arī šis citādi spējīgais tēlotājs velti nopūlējās pārliecināt skatītājus, ka ir izsmalcinātās franču kultūras pārstāvis.

No aktieŗu grupas ar zīmīgi kontūrētu tēlojumu izcēlās H. Mikelsons. Viņš dzirkstīja viscīkākajā kustībā un replikā, un nejauši radās doma — kā būtu, ja viņam piešķirtu Džiga lomu?

Nosvērts, iespaidīgs grimā un stājā bija A. Jansons, bet kļūme ar kostīma izvēli daudz laupīja no E. Kalniņa pūliņu rezultāta; savu uzdevumu veica J. Simanovskis.

Un kopsavilkumā — daudz un nopietni strādāts, un, ja izdotos līdzīgi aktieŗu pūlēm un veikumam pacelt tecbnisko palīgspēku darbu — skatuves meistara, apgaismotāja u.t.t., būtu izrāde, kas varētu vēl daudzreiz apciemot ne tikai Toronto, bet arī citu centru skatuves.

I Vīksna.

VAI TIKAI MIRUŠIE VAR BŪT VAROŅI?

K. Kampe

DV apvienības Ņujorkā mēneša sanāksme 26. novembrī bija veltīta varoņu un Lāčplēšu dienas atcerei. Aizstājot saslimušo apvienības priekšnieku A. Valteru, sanāksmi atklāja pr-ka vietn. J. Lācis, godinot varoņus un Lāčplēšus. Vanadzes pasniedza ziedus klātesošiem L.K.O.K. E. Mednim un K. Plūmanim.

Komitejas Latvijas brīvībai priekšsēdis V. Hāzners savā uzrunā uzsvēra, ka tauta, kas neprot godināt savus varoņus, ir nolemta iznīcībai. Latvieši dzimtenē varoņus nav aizmirsuši, uz ko norāda kaut vai tas fakts, ka pag. g. Mirušo piemiņas dienā, Mātes tēls Brāļu kapos bija tīts Latvijas karogā. Turpretim brīvajā pasaulē esošie, Jūŗes ikdienai un savas labklājības celšanai nodevušies, savus varoņus sāk aizmirst, ko pierāda arī sanāksmes mazais dalībnieku skaits (ap 50).

L.K.O.K. E. Mednis nodeva klātesošiem sviecienus L.K.O.K. biedrības valdes un Latviešu strēlnieku ap-bas vārdā.

Savā referātā „Mūsdienu varoņība" E. Mednis norādīja, ka varoņi ir tie, kas savu pienākumu apliecinājuši ar nāvi — nav dzīvo varoņu. Tie, kas no kara lauka pārnākuši dzīvi, kaut arī ar zaudētiem locekļiem un iedragātu veselību, ir bijuši drosmīgi, bezbailīgi, viriskīgi, bet ne varoņi. Varoņbu gan vairs nesaskata tikai kara laukā. Arī spēja nesaļūzt zem liela spiediena, spēja paturēt līdz beigām nesalauztu garu, ir varoņība. Šādas varones kara laikā ir bijušas latviešu sievietes — karaviru mātes, sievas un māsas Latviešu karavīrs tautā nekad nav bijis populārs. Latviešu rakstniekiem bija citi uzdevumi — rakstīt tautai labas grāmatas par dabas krāšņumu, milestību, naidu un citām cilvēciskām jūtām, bet karavīriem - varoņiem tajās, ar ļoti retiem izņēmumiem, nebija vietas. Franču rakstnieki ir lieli vārda meistari, tie prot savos darbos labi izcelt varoņbu un varoņus. Kāpēc latviešu rakstnieki nepilda savu misiju?

Tālāk referents pārmeta sabiedrībai vienaldzību pret latviešu varoņu dienu — 11. novembri. Šī diena ir ne mazāk svarīga, kā 18. novembris, jo, ja nebūtu 11. novembŗa, tad Latvija nebūtu varējusi pastāvēt. Pārmeta arī to, ka šī diena trimdā ne latviešu skolās, ne jaunatnes pulciņos netiek atzīmēta, un ka jaunatnei nepaskaidro šīs dienas dziļo nozīmi. Jaunatne nevar jūsmot par latviešu karavīra varonību, ja tā neredz piemēru vecākā paaudzē. Latviešu tautā vērojams heroisma ideālisma trūkums.

Kā spilgta pretruna referenta apgalvojumiem izskanēja A. Apsīte - Malinovskas un J. Neimaņa deklamācijas — J. Medeņa „Varonība", Z. Lazdas „Varoņa kaps", Andreja Egliša „Uz priekšu, likteņi" un V. Strēlertes „Karoga dziesma".

ADVENTA LAIKS

Baznīca četras pēdējās svētdienas pirms Ziemassvētkiem sauc par Adventa svētdienām. Šīnī laikā draudzes tiek sagatavotas neizmērojami lielajam Jēzus atnākšanas — Viņa dzimšanas nozīmīgumam. Tas ir Ziemassvētku gaidīšanas laiks, bet ne tikai gaidīšanas: ko gaida, par to domā. Tas ir laiks pārdomām ar tieksmi kļūt cienīgākiem Jēzus atnākšanas svētkus sagaidīt.

Mācītājs A. Cops pareizi saka, ka aptuveni viņa vecuma laika biedri ieiet tanī mūža stadijā, kur cilvēks domās arvien biežāk atgriežas pie savas bērnības. A. Copam ir īpašība padarīt dzīvu katru tematu, kuŗam viņš pieskaras.

Ja mūsu sasniegumu ceļa gājums līdzināms kalnā kāpšanai, tad kalngali ir jau sasniegti, cik nu augsti katrs ir gribējis vai varējis savus mērķus reālizēt. Otrā kalna pusē gadu nasta virza ceļu atpakaļ uz bāzi, uz to līmeni, kādā tu, neko līdzi nenesdams, šai pasaulē ienāci un kādā tev atkal, neko līdzi neņemot, no tās būs jāaiziet. Skaistais psalms saka: „Cilvēks savā dzīvībā ir kā zāle, viņš zied kā puķe laukā. Kad vējš pār to pāriet, tās vairs nav, un tās vietu vairs nepazīst." Te ir runa par laicīgo eksistenci. Praviešа Jezaja vārdi: „Ja jūs ne ticēsit, jūs nepastāvēsit", gan bija domāti viņa tautas fiziskai eksistenci, bet Jēzus deva tiem mūžības perspektīvu visiem cilvēkiem visos laikos. Bez ticības nepastāvēs tava tauta; ar ticību tavs ceļš iespējami šim laicīgajam, nīcīgajam un vīstošajam, jo nevar būt, ka tavs īsais laika sprīdis šeit ir bez kādas augstākas nozīmes, ka šis uzvedums ir tukša spēle, kuŗas nozīme ar priekškara krišanu izbeidzas.

Tas, kuŗa dzimšanas svētkiem mēs gatavojamies ar savu pieņemšanu mūžībai, atklāja mums ceļu uz turieni, no kurienes Viņš bija nācis un uz kurieni Viņš atkal aizgāja. Tas ir tas, par ko mūsu laiku lielākais teologs Bultmanis saka, ka jātaisa ne racionāls, bet eksistencionāls secinājums. Eksistencei ir jābūt ar lielāku jēgu kā tikai šī uzveduma pārejošai parādībai. Tas mūs ievada pārdomās.

Pieminētās paaudzes psiholoģiskā noslīece ved mūs atpakaļ uz mūsu bērnības atmiņu zemi. Ziemassvētkus gaidīdami, mēs mācījāmies Ziemassvētku dziesmās, Jēzus dzimšanas un bērnības stāstus un domājām par to, kādas dāvanas Ziemassvētku vecītis labiem bērniem varētu atnest. Ziemassvētku vecītis deva dāvanas par garīgu, ne materiālu pretvērtību.

Un tad, kad lielais notikums bija tuvu klāt nācis, mēs gājām tēvam līdz uz mežu egļiti cirst. Latvju ziema savā baltumā mirdz mūsu atmiņā. Sniegs nekur nav tik balts un egles tik zaļas kā dzimtenē. Mēs gājām, mēs savu dzīves ceļu staigājām. Šeit, kur mēs tagad esam, cilvēki caur dzīvi meiet, bet skrien. Skrējienā nav laika apstāties, nav laika gaidīt un pārdomāt. Mēs negaidām notikumus, notikumi gaida mūs. Mēs esam kļuvuši bezpersoniski: notikumi ir mūsu valdnieki. Mēs lietas nepērkam, bet sevi lietām pārdodam, un tad uz parādu pirktas lietas ir mūsu kungi, kuŗiem mēs kalpojam, Akurātera vārdiem runājot: „Akmeņs ir cilvēka valdnieks."

Mēs pieskaŗamies šī 1960. gada Adventa laika pārdomām un atmiņām. Paskatīsimies arī uz to epifaniju, kas tika gaidīta ap to laiku, kad „keizars Augusts izsūtīja grāmatas, ka visa pasaule tiktu uzrakstīta." (Latiņu vārds adventus atbilst grieķu vārdam epifania un nozīmē atnākšanu).

Laiks, kas skaitāms ar dažiem gadu desmitiem pirms Kristus dzimšanas, ir izšķirīgi nozīmīgs ne tikai Romas, bet pasaules vēsturē līdz šai dienai un turpmāk.

Saka, ka sievietes skaistumam esot vairāk kalpots nekā taisnībai. Kad Jūlijs Cēzars iekaroja Ēģipti, viņš tur atstāja Kleopatru uz troņa, un Kleopatrai no viņa piedzima dēls Ptolomejs Cēzars. Pēc Kleopatras plāna šim dēlam vajadzēja kļūt par Austrumu un Rietumu pasaules valdnieku. Gadu tūkstošiem Austrumos ir valdījis mīts par kēniņu, kas dzims no dieviem un atbrīvos cilvēci no posta un bēdām. 51. gadā pirms Kristus Kleopatra iesēdās gadu tūkstošiem vecajā faraonu troni. Bija mīts, ka Cēzara izcelsme nāk no dievietes Vēnus. Cēzars bija izlīdzinošs un samierinošs valdnieks, ļoti draudzīgs arī Brutam, bija pat glābis viņa dzīvību, bet Brutam līdz ar vairākiem citiem romiešiem likās, ka brīvība ir svarīgāka nekā pasaules pārvaldīšana. Radās sazvērestība pret Cēzaru. Jau bija atskanējis brīdinājums: „No marta idam sargies, Cēzar!" Un tiešām, 44. gadā pirms Kristus marta idās (15. martā). Bruts un citi sazvērnieki Cēzaru nogalināja. Saka, ka mirstot Cēzars grieķiski teicis: „Kai si, teknon?" — „Arī tu bērns", kas cēli rāda Cēzara ar milestību apgaroto samierinātāja raksturu. Ne velti Bruts ir ieguvis romiešu Jūdasa titulu.

Pēc Cēzara nāves Kleopatra ar savu dēlu, kuŗu tauta sauca par Cēzarionu, aizbēga no Romas atpakaļ uz Ēģipti.

Pašķirot Romas vēsturi dažas lappuses tālāk, mēs nonākam pie laika, kur Rietumos valda Cēzara adoptētais dēls Oktavians, bet Austrumus pārvalda Antonijs, kas savukārt ir kritis Kleopatras skaistuma gūstā.

30. gadā pirms Kristus Oktavians iekaro Aleksandriju, un noliek zelta vainagu uz Aleksandra Lielā kapa. Kleopatra taisa pēdējo mēģinājumu ar savu skaistumu uzvarēt uzvarētāju Oktavianu. Viņš paliek vēss. Tas nav Antonija rakstura cilvēks, kuŗš kopā ar Kleopatru tērpās greznībā un pavadīja laiku izpriecās. Oktavians valkāja sāvas sievas Livijas pašas rokām austas drēbes un savā nāves gultā teica Livijai: „Atmiries tos skaistos brīžus ko mēs esam kopā pavadījuši." To saka viens no vislielākajiem pasaules vēsturē; viņu atcerēsies, kamēr šī vēsture pastāvēs. Tas viņu cēli raksturo. Oktavians atgriežas pie Cēzara samierinoši - izlīdzinošās politikas. Ar Oktaviana uzvaru pār Antoniju un Kleopatru Rietumi kļuva valdītāji pasaules vēsturē, un tādi tie ir līdz šai dienai. Tagad, pēc divi tūkstoš gadiem, citāda rakstura Austrumi atkal met šai vadībai sejā savu izaicinājumu.

Romas Senāts piešķīra Oktavianam dievu titulu — Augustus, un viņš tika dēvēts kā par cilvēku piedzimis Dzevs. Cilvēki domāja, ka Augusts ir pasaules glābējs, kam pēc senas mitoloģijas bija jānāk. Tā ir romiešu valsts Adventa proklamācija viņu vēstures visaugstākajā kalngalā.

Kad Jēzum bija četrpadsmit gadu, ķeizariskais pasaules pestītājs, Augusts Oktavians nomira. Vēl 14 gadu vēlāk — ķeizars Tiberijs, apņicis dievus un cilvēkus, aizgāja dzīvot uz Kipras salu, atstājot valdīšanu savam gvardes prefektam Sejanam, kas par Jūdejas prokurātoru iecēla Pontiju Pilatu.

Pasaules valstis ir cēlušās un grimušas, to zvaigznes ir iedegušās un izdzisušas, bet Betlemes zvaigzne, pēc kuŗas Austrumu gudrie atrada dievišķo pasaules Pestītāju, mirdz tikpat spoži kā toreiz, kad gani bija laukā, savus lopus sargādami, un debesu spožums tos apspīdēja. Pasaules ilgu piepildījumu vēsture sākas ar Jēzus piedzimšanu. Pirms tam bija tikai vēsture par cerībām, kas kā ilgu puķes uzziedēja un novita. Jēzus Kristus valstība ir un nav no šīs pasaules, jo arī cilvēks ir un nav no šīs pasaules: viņš pieder laikam un mūžībai, un, mūžības gaismā staigājot un mūžības perspektīvā raugoties, cilvēkiem virs zemes var būt miers un labs prāts.

Adventa laiks lai katram no mums palīdz atrast ceļu uz Betlemi, kā to, gadu tūkstošu ilgu dzīti, atrada gudrie no Austrumiem.

K. Kampe.

STIPENDIJAS STUDĒJOŠIEM

Amerikas Latviešu apvienības Kultūras birojs informē, ka arī šīnī mācības gadā būs iespējams izsniegt vairākas stipendijas latviešu studentiem, kam tādas būtu nepieciešamas.

Piešķiršanā būs Bernarda Klinta nodibinātā stipendija mirušās dzīvesbiedres Edes Klints piemiņai, kas $315,- apmērā piešķirama kādam latviešu medicīnas studentam (-tei). Stipendija atmaksājama divu gadu laikā pēc studiju beigšanas vai pārtraukšanas.

Bez tam ALA's Kultūras biroja Stipendiju komisijas ricībā ir vēl inž. A. Jekstes nodibinātā DZINTRAS stipendija un studentu komporācijas Lettgalia stipendija, katra $100,- apmērā.

Studējošie, kam stipendijas būtu nepieciešamas un vēlētos tās saņemt, var iesniegt lūgumus ALA's Kultūras biroja Stipendiju komisijai, adresējot: American Latvian Association, Inc. — 127 Kenyon St., N.W., Washington 10, D.C., U.S.A Priekšlikumus par stipendiju piešķiršanu var iesniegt arī organizācijas un to pārstāvji. Stipendijas var pieprasīt arī citu zemju (piem. Rietumvācijas) studējošie latvieši. Lūgumiem un priekšlikumiem pievienojami dzīves apraksti līdz ar apliecinājumiem par studiju gaitu un sekmēm. Lūgumi iesūtāmi līdz 1961. gada 15. janvārim.

Atgādinām, ka arī uz mirušā Amerikas latvieša Teodora Skujas piemiņas stipendiju $2.250,-

TRIMDAS SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

JUBILĀRS AR PUĶEM UN GERBONIEM JEB PIRMAIS ŠIPOLS

Droši vien katrs no mums būs ievērojis, ka dažu lepnāku Toronto veikalu durvis grezno Anglijas karaļnama ģerbonis, tāpat šie veikali drīkst reklāmās lepni pasludināt sevi par „karaļnama liferantiem" Tā tas ir arī Zviedrijā, Dānijā, Norvēģijā un, droši vien, arī citās karaļvalstīs.

Šai sakarā gribas brīdināt tautiešus Toronto, lai tie pārāk neizbrīnās, ja pēkšņi ierauga Lotus puķu veikala durvis — Dānijas karaļnama ģerboni. Tas būtu tikai pilnīgi dabiski, jo pagājušā nedēļā Lotus puķu veikals saņēmis pasūtinājumu tieši no Dānijas karaļnama, un čaklās Lotus „puķu meitenes" ar bijībā drebošiem pirkstiem spraudīja veselu dienu mīlzu kapu vainagu nelaikā lielkņazei Olgai, kuŗa lentu greznoja uzraksts: „From the King and Queen of Denmark." Bet — varbūt šai gadījumā varētu likt blakus arī otru ģerboni — cara ērgļus? Izskatītos vēl glaunāk, un pareizi vien būtu, jo galma liferants paliek galma liferants — vai nu galms ir virs vai apakš zemes . . .

***

Pagaidām nav vēl izdevies noskaidrot, vai puķu Pētersoni domā ar šiem ģerboņiem greznoties, toties katrs gaŗāmgājējs varēja pats savām acīm pārliecināties, ka 18. novembrī Lotus puķu veikala logs bija greznots ar Latvijas karogu un ziediem sarkanbalt-sarkanās krāsās.

Pagaidām nav izdevies atrast aculiecinieku, kas zinātu, ka kāds no daudzajiem latviešu uzņēmumiem un veikalniekiem būtu šādā zīmīgā veidā atcerējies Latvijas novembŗa dienas . . .

Un beidzot — der arī atcerēties un atzīmēt, ka Lotus puķu veikals ir tas pirmais šipols, pēc kuŗa košās ziedēšanas saradušies un uzplaukuši vēl citi septiņi latviešu puķu veikali Turklāt tas noticis tieši pirms 10 gadiem, un tālab varam saukt ar pilnu krūti — sveiks lai dzīvo! un apsveikt jubilāri svētkos ar — pukēm, kas pasūtinātas draudzīgo kollēgu veikalos.

Ikars.

VISJAUNĀKAIS IZDEVUMS

VELTAS TOMAS

SONETU IZLASE

MŪŽĪGĀ SPĒLE

DAIŅA MIEZĀJA mākslinieciskā ietērpā.

Saturā: filozofiskas pārdomas par mūžības jautājumiem;

krāšņi uzburtas dzimtenes un Kanadas dabas ainavas;

mūsu tautas un zemes neseno ciņu pagātni aptveroša patriotiskā dzeja;

arī dzejnieces raksturīgās, dziļi pārdzīvotās mīlestības tēmas.

Šī jaukā grāmata dabūjama lielākajās grāmatnīcās vai galvenajā pārstāvniecībā

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ,

123 Huron St., Toronto, Ont., CANADA.

Dariet prieku saviem tuviniekiem un draugiem!

Dāviniet Ziemassvētkos

V. Tomas Mūžīgā spēle. Cena $2.95.

OPTIĶIS LUNSKY

170 COLLEGE ST., Toronto.

WA 1-3924

Abonentu ievērībai Zviedrijā

Latvijas Amerikā abonēšanas maksu lūdzam kārtot ar

DV STOKHOLMAS NODAĻU

BOX 220, STOCKHOLM 1, apgāds

Pudiņu un cepumu pulveŗi tikai no

VAJADZĪGA VIENOTA FRON
NE SADRUMSTALOTS PŪ
KRISTIANISMS, NACIONĀLISMS U
DEMOKRATIJA

PRĀV. N. TREPSAS RUNA 18. NOV. SVETKOS TO

IV

Otrā pusē šai plaisai ir jaunā paaudze, kas izaicinoši pasaka — mūs ar niekiem nevar aizrādīt! Viņiem ir redzīgāks skats, drosmīgāka sirds un apbrīnojama griba uzupriēties. Viņi ir labāk noorganizēti, vadība nav atrauta no savas kopsaimes. Konstruktivi no dzīvas vajadzības izauguši viņu pasākumi, kā, piem., vasaītāju kursi, junatnes dienas, Mazputniņš, Jaunā Gaita, Mazputniņam vienam pašam ir vairāk nacionālas jēgas un praktiska svara nekā desmit gadskārtējiem dalībnieku kongresiem plaisas viņā pusē. Tāpat Jaunā Gaita, kas starp trafarēto, mūzejisko un gandrīz vai varētu teikt reakcionāro, vienes jauniņas dvesmu. **Kļūdas? Jā. Pārpratumi? Jā. Bet kur to nav pie jauno gaitu staigātājiem? Toties ir gandarījuma sajūta, ka mums vēl ir jaunība un dzīvības spars, un ka tas ir latvisks. Vēl latviskais nav pārvērties par mūzeju eksponātiem.**

Mūsu nacionālajam kopspēkam tā ir dziļa traģēdija, ka pastāv abas pieminētās plaisas, kas paralizē visu mūsu nacionālo kopdarbu.

Beidzot jautājumā par mūsu nacionālismu ir jāmin kāda patiesība, kas neprasa pierādījumus. **Protī — visi kultūrālie veikumi kādā tautā, kārtā tautā, izaug uz veselīgas, visaptverošas, cieši organiski saliedētas dzīves.** Ja mums radās tautas dziesmas, krāšņa lietiskā māksla, dziesmas, paražas un tautas tikumi, tad tie izauga uz dzīvās tautas, tās bioloģiskā, rasiskā, garīgā un īpatnēji ideoloģiskā dzīvē. Tautas dzīves savdaba ir tā zeme, uz kuŗas kā ziedi uzzied tās gaŗa un kultūras bagātības. Diemžēl, mēs pašreiz par vari cenšamies uzturēt skaistumātu virsbūvi, bet mazvai nemaz nerūpējamies par to zemi, no kuŗas šai virsbūvei ir jāizaug un nepārtraukti jābaro jas. Ja mēs visus spēkus atdosim dziesmām, teātrim un svētdienas skolām, kas māca pagātni, bet ne šisdienas ideoloģiskos pamatus, kuŗus nosaka viens vienīgs uzdevums — cīņa par Latvijas brīvību, ja mēs mūsu kongresos un sanāksmēs un presē runāsim **tikai par godalgām, jubilejām un** bērēm, ne par cīņām, kas mūs vieno un apaugļo, tad drīz vien izzūd tā zeme, — auglīgā, latviskā zeme, — no kuŗas dzīvā laikmeta kultūra izaug, un mākslīgi uzturētā virsbūve sabruks pār mūsu galvām.

Tā ir Dieva griba, ka cilvēce zied kā krāšņs dārzs dažādu tautu savdabā. Tā ir Dieva griba un Viņa ārkārtēja labvēlība, kas sargāja mūsu tautu Baltijas jūras krastā svešinieku plūdos un atplūdos. Gadu tūkstošos mūsu tauta sīkstī turējās pie dzīvības, un šīs sīkstums ziedēja viskrāšņākiem ziedlem. Tikai tāds pats sīkstums arī šodien varēs uzturēt mūs pie dzīvības. Tiešī šo sīkstumu — skaidri izteiktu un dzīvotu — prasa arī mūsu jaunā paaudze. Ja mēs attīstīsim šo sīkstumu, šo vitālo dzīvotgribu, tad arī turpmāk latvju tautas vēstures ceļš ziedēs krāšņiem ziediem. **Ja šī sīkstuma nebūs, tad visi mūsu tērpi un dziesmas iegulsies vien

...TA LAIKS

...die- un atbrīvos cilvēci no posta un
...auc bēdām. 51. gadā pirms Kristus
...jal- Kleopatra iesēdās gadu tūkstoš-
...ne- iem vecajā faraonu troni. Bija
...at- mīts, ka Cēzara izcelsme nāk
...no- no dievietes Vēnus. Cēzars bija
...tku izlidzinošs un samierinošs vald-
...kai nieks, ļoti draudzīgs ar Brutam,
...klo- bija pat glābis viņa dzīvību, bet
...ar Brutam līdz ar vairākiem citiem
...zus romiešiem likās, ka brīvība ir
... svarīgāka nekā pasaules pārval-
...ka, dīšana. Radās sazvērestība pret
...ika Cēzaru. Jau bija atskanējis brī-
...ija, ...inājums: „No marta idam
...zāk sargies, Cēzar!" Un tiešām, 44.
... A. gadā pirms Kristus marta idās
...ivu (15. martā) Bruts un citi sa-
...pie- zvērnieki Cēzaru nogalināja. Sa-
... ka, ka mirstot Cēzars grieķiski
...gā- teicis: „Kai si, teknon?" — „Arī
...nai, tu bērns", kas cēli rāda Cēzara
...cik ar milestību apgaroto samieri-
...vai nātāja raksturu. Ne velti Bruts
...zēt. ir ieguvis romiešu Jūdasa titulu.
...vir- Pēc Cēzara nāves Kleopatra
...o li- ar savu dēlu, kuru tauta sauca
...nes- par Cēzarionu, aizbēga no Ro-
...kā- mas atpakaļ uz Ēģipti.
...ene- Paskirot Romas vēsturi dažas
...ais- lappuses tālāk, mēs nonākam
...uvā pie laika, kur Rietumos valda
...kā Cēzara adoptētais dēls Oktavi-
...pār- ans, bet Austrumus pārvalda
...ietu Antonijs, kas savukārt ir kritis
...par Kleopatras skaistuma gūstā.
...Je- 30. gadā pirms Kristus Okta-
...ēsit, vians iekaro Aleksandriju, un
...do- noliek zelta vainagu uz Aleksan-
...šis dra Lielā kapa. Kleopatra taisa
...mū- pēdējo mēģinājumu ar savu
...lvē- skaistumu uzvarēt uzvarētāju
...ne- Oktavianu. Viņš paliek vēss.
...ību Tas nav. Antonija rakstura cil-
...am, vēks, kurš kopā ar Kleopatru
...ne- tērpās greznībā un pavadīja lai-
...pri- ku izpriecās. Oktavians valkāja
...ākas savas sievas Livijas pašas ro-
...tuk- kām austas drēbes un savā nā-
...ekš- ves gultā teica Livijai: „Atmi-
...iem nies tos skaistos brīžus ko mēs
...ēdē- esam kopā pavadījuši." To saka
...reju viens no vislielākajiem pasaules
...bija vēsturē; viņu atcerēsies, kamēr
...aiz- šī vēsture pastāvēs. Tas viņu
...aiku cēli raksturo. Oktavians atgrie-
...uka, žas pie Cēzara samierinoši - iz-
...ek- lidzinošās politikas. Ar Okta-
...ksis viana uzvaru pār Antoniju un
...ēgu Kleopatru Rietumi kļuva valdī-
...ošaj tāji pasaules vēsturē, un tādi
...pār- tie ir līdz šai dienai. Tagad, pēc
...kolo- divi tūkstoš gadiem, citāda rak-
...pakļ stura Austrumi atkal met šai
...zemi. vadībai sejā savu izaicinājumu.
... mēs Roma sēdēja pie Okta-
...dzies- vianam dievu titulu — Augus-
...ērni- tus, un viņš tika dēvēts kā par
...ar to, cilvēku piedzimis Dzevs. Cilvēki
...vētku domāja, ka Augusts ir pasaules
...arētu glābējs, kam pēc senas mitolo-
...s de- ģijas bija jānāk. Tā ir romiešu
...mate- valsts Adventa proklamācija vi-
... nu vēstures visaugstākajā kalngalā.
...kums Kad Jēzum bija četrpadsmit
...ējām gadu, ķeizariskais pasaules pes-
...cirst. titājs Augusts Oktavians nomi-
...ītumā ra. Vēl 14 gadu vēlāk — ķeizars
...s ne- Tiberijs, apnicis dievus un cil-
...es tik vēkus, aizgāja dzīvot uz Kipras
...ējām, salu, atstājot valdīšanu savam
...ējām. gvardes prefektam Sejanam,
...n, cil- kas par Jūdeju, prokurātoru ie-
...krien. cēla Pontiju Pilatu.
...tāties, Pasaules valstis ir cēlušās un
...tomāt. grimušas, to zvaigznes ir iede-
...noti- gušās un izdzisušas, bet Betle-
...n kļu- mes zvaigznie, pēc kuras Austru-
...mi ir mu gudrie atrada dievišķo pa-
...s ne- saules Pestītāju, mirdz sirdīs
...pārdo- tikpat spoži kā toreiz, kad gani
...pirktas bija laukā, savus lopus sargā-
...uriem dami, un debesu spožums tos ap-
...a vār- spīdēja. Pasaules ilgu piepildī-
...cilvē- jumu vēsture sākas ar Jēzus pie-
... dzimšanu. Pirms tam bija tikai
...30. ga- vēsture par cerībām, kas kā il-
...ām un gu puķes uzziedēja un novita.
...arī uz Jēzus Kristus valstība ir un nav
...dita ap no šīs pasaules, jo arī cilvēks ir
...ugusts un nav no šīs pasaules: viņš
...pasau- Latiņu pieder laikam un mūžībai, un,
...grieķu mūžības gaismā staigājot un
...mē at- mūžības perspektīvā raugoties,
... cilvēkiem virs zemes var būt
...ažiem miers un labs prāts.
...Kristus Adventa laiks lai katram no
...ozīmīgs mums palīdz atrast ceļu uz Bet-
...asaules lemi, kā to, gadu tūkstošu ilgu
...n turp- dziti, atrada gudrie no Austru-
... miem. **K. Kampe.**

...tumam taisni-
...ekaroja Teopat-
...rai no blomejs
... plāna ...ūt par
...asaules ...stošiem ...s par ...ieviem

...nēšanā ar ...ĀI! ...LM ...apgādi

Pudiņu un cepumu pulveri tikai no

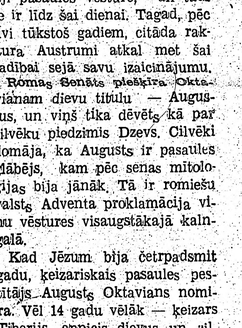

VAJADZĪGA VIENOTA FRONTE, NE SADRUMSTALOTS PŪLIS

KRISTIANISMS, NACIONĀLISMS UN DEMOKRATIJA

PRĀV. N. TREPŠAS RUNA 18. NOV. SVETKOS TORONTO

IV

Otrā pusē šai plaisai ir jaunā paaudze, kas izaicinoši pasaka — mūs ar niekiem nevar aizrādīt! Viņiem ir redzīgāks skats, drosmīgāka sirds un apbrīnojama griba uzupurēties. Viņi ir labāk noorganizēti, vadība nav atrauta no savas kopsaimes. Konstruktīvi no dzīvas vajadzības izaugusi viņu pasākumi, kā, piem., vadītāju kursi, junatnes dienas, Mazputniņš, Jaunā Gaita, Mazputniņam vienam pašam ir vairāk nacionālas jēgas un praktiska svara nekā desmit gadskārtējiem dailrunīgiem kongresiem plaisas viņa pusē. Tāpat Jaunā Gaita, kas starp trafarēto, mūzejisko un gandrīz vai varētu teikt reakcionāro, ienes jaunības dvesmu. Kļūdas? Jā. Pārpratumi? Jā. Bet kur to nav pie jauno gaitu staigātājiem? Toties ir gandarījuma sajūta; ka mums vēl ir jaunība un dzīvības spars, un ka tas ir latvisks. Vēl latviskais nav pārvērties par mūzeju eksponātiem.

Mūsu nacionālajam kopspēkam tā ir dziļa traģēdija, ka pastāv abas pieminētās plaisas, kas paralizē visu mūsu nacionālo kopdarbu.

Beidzot jautājumā par mūsu nacionālismu ir jāmin kāda patiesība, kas neprasa pierādīšanas. **Proti — visi kultūrālie veikumi kādā tautā, katrā tautā, izaug uz veselīgas, visaptveroša, cieši organiski saliedētas dzīves.** Ja mums radās tautas dziesmas, krāšņa lietiškā māksla, dziesmas, paražas un tautas tikumi, tad tie izauga uz dzīvās tautas, tās bioloģiskā, rasiskā, garīgā un īpatnēji ideoloģiskā dzīvē. Tautas dzīves savdaba ir tā zeme, uz kuras kā ziedi uzzied tās gara un kultūras bagātības. Diemžēl, mēs pašreiz par vari cenšamies uzturēt skaistinātu virsbūvi, bet maz vai nemaz nerūpējamies par to zemi, no kuras šai virsbūvei ir jāizaug un nepārtraukti jābarojas. Ja mēs visus spēkus atdosim dziesmām, teātrim un svētdienas skolām, kas māca pagātni, bet ne šīsdienas ideoloģiskos pamatus, kuŗus nosaka viens vienīgs uzdevums — ciņa par Latvijas brīvību, ja mēs mūsu kongresos un sanāksmēs un presē runāsim tikai par godalgām, jubilejām un bērēm, ne par ciņām, kas mūs vieno un apauglo, tad drīz vien izžūs tā zeme, — auglīgā, latviskā zeme, — no kuras dzīvā laikmeta kultūra izaug, un māksligi uzturētā virsbūve sabruks pār mūsu galvām.

Tā ir Dieva griba, ka cilvēce ziedā krāšņs dārzs dažādu tautu savdabā. Tā ir Dieva griba un Viņa ārkārtēja labvēlība, kas sargāja mūsu tautu Baltijas jūras krastā svešnieku plūdos un atplūdos. Gadu tūkstošos mūsu tauta siksti turējās pie dzīvības, un šis sīkstums ziedēja viskrāšņākiem ziediem. Tikai tāds pats sīkstums arī šodien varēs uzturēt mūs pie dzīvības. Tieši šo sīkstumu — skaidri izteiktu un dzīvotu — prasa arī mūsu jaunā paaudze. Ja mēs attīstīsim šo sīkstumu, šo vitālo dzīvotgribu, tad arī turpmāk latvju tautas vēstures ceļš ziedēs krāšņiem ziediem. **Ja šī sīkstuma nebūs, tad visi mūsu tērpi un dziesmas iegulsies vienaldzīgos mūzejos, liecinot par tautu, kas kādreiz bija, bet iznīka tāpēc, ka negribēja dzīvot!**

DEMOKRATIJA

Demokratija nozīmē tautas valdīšanu. Ja tauta pati izrauga savu valsts formu un valdības sistēmu, paturot iespēju to kontrolēt un mainīt pēc sava prāta, tad tā ir demokratija. Tā var izpausties dažādās formās — konstitucionālā monarchijā, prezidenciālā un parlamentārā republikā, kontrolējamā un atsaucāmā autoritārā režīmā, kā, piemēram, pašreizējais Francijas veids.

Demokratija ir visdabiskākais, bet arī vissarežģītākais valdīšanas veids. Uz to pretendē katra tauta, bet ieguvusi, ne vienmēr zina, kā tanī dzīvot. Tai ir vienkārši un pašsaprotami principi, bet formu dažādība un dažu formu daļēja neveiksme rāda, ka pagaidām nav vēl attīstīta ideāla konkrēta forma, kā arī, ka vismaz pašreizējā cilvēces attīstības stadijā, šī konkrētā forma nevar būt vienveidīga visām tautām daudz un dažādu iemeslu dēļ.

Latviešī demokratijas principos un tās formu mākslā ir vēl visai nevārīgi. Mums ir saprotama dabiska nosliece meklēt trimdā demokratiskās zemes un baudīt to augļus, bet tas nebūt nenozīmē, ka mēs to iekšējo dzīvību saprotam un spējam ta dzīvot līdz.

Un tomēr — ir absolūti skaidrs, ka, sveša zemēs izkaisītiem, mums ir tikai viena iespēja kopā turēties — ar mūsu pašu gribu. Tātad, tas ir tikai demokratiski izteikts gribas spēks, kas mūs var saturēt kopā. Neviena sveša, ārēja autoritāte mūs nevar kopā saturēt, jo tādas autoritātes nav un nevar būt. Tas tātad skaidri norāda, ka demokratijas princips un prakse mūsu trimdas saimes saliedēšanai vienā dzīvā veidojumā ir ārkārtīgi svarīgi.

Lai demokratija labi funkcionētu, ir nepieciešami, lai visa tauta tanī piedalītos, pēc iespējas skaidri zinot aktuālos uzdevumus, un lai tā prastu izraudzīt tādus pārstāvjus, kas šos uzdevumus izpilditu. No otras puses — un to mēs visbiežāk aizmirstam — ir vajadzīgs vadības slānis, kas prot lasīt laika zīmes un ieskatīt savas tautas aktuālās problēmas, spēj tās pārtulkot ideoloģijas principos un praktiskā programmā, kas prot par to pareizību pārliecināt tautu, iegūt mandātu to izpildīšanai un tad godīgi to arī pilda, katrs savā vietā.

Tā kā mūsu kopā turēšanās ir iespējama tikai demokratiskā formā, tad abu šo organizējuma pakāpju funkcionēšana ir absolūti nepieciešama.

Vispirms ir nepieciešama trimdas saimes plašīga piedalīšanās proponētās nacionālās ideoloģijas un prakstiskās programmas izvērtēšanā un iedzīvināšanā. Nav piedodama pasīvitāte, neatsaucība centrālo organu ievēlēšanā. Nav piedodama arī vienaldzība viņu darbības kontrolē.

Pieredze rāda arī, ka visparei-zākais paņēmiens vēlēšanām trimdā ir tiešas, rakstveida visu trimdas latviešu nobalsošanas. Nesekmīgs paņēmiens ir to darīt caur delegātiem. Tie vāji reprezentē sabiedrisko domu, jo sevišķi tāpēc, ka viņu izraudzīšanai pārāk bieži ir gadījuma raksturs. Izrādās arī, ka, viņiem kopā sanākot, tos ir viegli iespaidot ar parlamentārās prakses neveselīgiem trikiem.

No otras puses ir nepieciešama skaidra, reprezentabla un darbīga vadība. Tai ir jābūt vienotai un spējīgai dot stingru ideoloģisku programmmu un radīt tādu ārēju formu funkcionēšanu, kas saslēdz domāšanā un darbošanās visu trimdas kopību. Šai virzienā esam bijuši visnesekmīgāki.

Vadībā mums joprojām nav ideoloģiska centra. Bet tas ir absolūti nepieciešams, jo mēs esam nenormālā situācijā. Ļoti maz, kas mūsu pašreizējā situācijā ir pats par sevi saprotams, ļoti maz ko varam risināt ar principiem un praksi; kas der savā zemē brīvi dzīvojošai tautai. Tāpēc, lai šo ideoloģiju nenormālajā situācijā definētu, ir vajadzīgi gaiši prāti, drosmīgas sirdis un upurpilna iedrikstēšanās.

Mums ir gan vairāki centrāli veidojumi un amatpersonas ar neskaidru kompetenci un ļoti vāju atbalsi tautā. 16. trimdas gadā mums joprojām nav ideoloģiskas bāzes, ko varētu saukt par latviešu trimdas kateohismu. Ne vien tā nav, bet mēs pat nezinām, no kā to prasīt.

Mums nav arī organizatoriskās saliedētības, kas funkcionētu visaptveroši, ātri un skaidri. Cik bieži atsevišķi atsaucīgi tautieši vai tautiešu grupas jūt momenta svarīgumu, kad mūsu ciņas labā būtu jāspēr plaši soļi. Viņi gaida komandas. Viņi pat prasa pēc tās. Bet šī komanda nenāk. Tagad pat latvju tautas izbārstīšanas ceļš padomju varas lokā tiek nežēlīgi kāpināts. Tas ir

(Nobeigums 8 lpp.)

IA SŪTĀT DĀVANU SAIŅUS PIEDERĪGAJIEM uz LATVIJU, TAD UZTICIEŤ TOS DV GRĀMATNĪCAI. 123 Huron St., Toronto 2 - B, Ontario — Canada.

Pieprasiet cenu sarakstu, sekojiet sludinājumiem.

LĀČA PAKALPOJUMS

Publicista Valtera Lipmana apgalvojums kādā amerikāņu š. g. novembra mēneša izdevumā, ka „Baltijas valstis ir Padomju Savienības sastāvdaļa" visos baltiešos ir radījis visdziļāko sašutumu, lai neteiktu vairāk. Tādu pašu noskaņojumu tas radīs jebkurā Savienoto Valstu pilsonī, kuram ir zināma Baltijas valstu traģēdija. Publicista V. Lipmana rakstiem Savienoto Valstu presē allaž piemitusi tendence — noskaņot sabiedrisko domu sev par labu. Kādi šoreiz tam būs panākumi, mēs nezinām. Bet ir skaidrs, ka viņa atzinums daļā lasītāju izraisīs pārdomas, varbūt pat nosvēršanos Lipmana pusē. Jānožēlo, ka tik populārs publicists, kā V. Lipmans, nāk klajā ar apgalvojumu, kuru tas uzcēlis bez vēsturiska pamatojuma un vēlēšanās zināt vēstures patiesību. Mēs šo patiesību zinām, bet Lipmanam tā izrādās sveša.

Kā šajā drausmīgo un fundamentālo pārvērtību laikmetā un sabiedrības priekšā pacelt apgalvojumu, kuram nav nedz tiesiska, nedz morāla pamata? Vienīgi Padomju Savienība spējīga paveikt kaut ko līdzīgu, savos gājienos un politiskā izrīcībā allaž izklāstīdama melus par patiesību vai otrādi. Soreiz to ir paveicis publicists V. Lipmans, negribēdams zināt vai arī apzinīgi noklusēdams faktus par Baltijas valstu traģēdiju, sākot ar 1939. g. 5. oktobrī, kad Padomju Savieniba uzmeta cilpu Latvijas brīvībai un neatkarībai. Acīmredzot, publicists Lipmans par to un tām sekojošajām sarkano vardarbības fazēm pret Baltijas valstīm nekā nezina.

Ko viņš panāks ar savu melīgo apgalvojumu? Ne vairāk kā izdabāšanu komūnistiem — Padamju Savienībai, jo pēdējā taču ieskata Baltijas valstis par savu sastāvdaļu (?!). Kādā celā tās iekorporētas sarkanajā imperiālisma valsti, to negrib atcerēties nedz Lipmans, nedz paši komūnisti. Beztiesisko, brutālo un vardarbīgo aktu atzīst arī šis amerikāņu publicists. Vēl vairāk: ar savu atzinumu un apgalvojumu viņš nostājas pret Savienoto Valstu viedokli Baltijas valstu jautājumā, jo Savienotās Valstis ir atklāti un atkārtoti deklarējušas, ka tās neatzīst un nekad neatzīs Baltijas valstu inkorporēšanu Padomju Savienībā, ieskatot, ka šis akts ir nelegāls, netiesisks un varmācīgs.

Publicists Lipmans domā un apgalvo pretējo. ASV ir brīvības zeme, un tā ļauj brīvi izpausties cilvēku uzskatiem, vienalga, vai tie būtu saskanīgi vai atšķirīgi no valdības politikas un viedokļa.

Nav taču noslēpums, ka Lipmana republikāņu valdību kritizējošie raksti pārspiesti arī pa domju presē. Vai arī, tas būtu pozitīvs pakalpojums savai zemei?. Nav pirmā reize, kad V. Lipmans savos rakstos, kas tiek pārspiesti simtos preses izdevumu, domājas labi pakalpojis pasaules sibiedriskai domai ar saviem politiskajiem spriedumiem, kuŗos nereti pavīd izlidzinoša vai samierināšanās linija attiecībā uz Padomju Savienību.

Paviršība jaždkārt var būt par parādību ikdienas dzīvē vai notikumos, kuŗos nav saskatāmi kādi fundamentāli principi vai vērtības ar dziļu un tālejošu nozīmi. Valtera Lipmana nostāja Baltijas valstu jautājumā pilnīgi noārda šos principus: viņš solidārizējas ar Padomju imperiālisma politiku, varmācību un komūnistisko „tiesiskumu".

Šis gadījums mums lieku reizi pierāda, ka mums vajadziga modrība un vēlreiz modrība — atrast un atspēkot nelabvēļus, kuŗu vēl pēc sešpadsmit trimdas gadiem joprojām netrūkst mūsu apkārtnē un kuŗi ar saviem taisnību izniecinošiem apgalvojumiem, **zaudējot paškritiku un cieņu pret vēsturiskiem faktiem,** atklāti nonicina to, kam deg sava brīvību un valsti zaudējošā sirds un kas ir mūsu trimdas jēga un gala mērķis visiem mūsu centieniem.

A. Vilks.

MŪSU ROMĀNU LASĪTĀJIEM

Tuvākajā LA numurā sāksim iespiest Teodora Zeltiņa „Drupu republikas" 2. daļu, kur lasītāji sastapsies tiklab ar 1. daļā jau iepazītajiem tipiem, kā ar jauniem, ne mazāk krāsainiem raksturiem. Mūsu laikrakstā iespiestā romāna 1. daļa jau iznākusi grāmatā Latvju grāmatas apgādā, cena $5.60. Tā kā autora ricībā ir neliels grāmatas eksemplāru skaits, L.A. lasītāji, kas vēlētos grāmatu iegūt ar viņa parakstu, var pasūtināt tieši: Mr. T. Zeltiņš, 174. N. Arlington Ave., East Orange, N.J. U.S.A.

DZIMTENEI UN TAUTIETIM

DV ASV PRIEKŠNIEKA AUGUSTA VANAGA 50 MŪŽA GADI

Aiz jūrām un tālām zemēm ir mūsu dzimtene, kur mūsu brāļi un māsas cieš zem svešinieku spaidiem. To zinām mēs visi, bet gadiem skrienot un rētām apdzistot, viss pamazām aizmirstos un aprimtu, ja mūsi vidū nebūtu vīru, kas vienmēr no jauna aicinātu un atgādinātu.

Viens no šī priekšpulka nenogurstošiem un nerimtīgiem vadoņiem ir DV ASV priekšnieks Augusts Vanags, kas 7. decembrī kļūst 50 gadus jauns, jo teikt, ka jubilārs kļūst 50 gadu vecs, būtu pilnīgi nevietā, un tādu domu noraidītu ne tikai viņa draugi, bet ikviens, kam nācies sastapties ar šo spraiguma pārpilno DV darbinieku.

A. Vanags dzimis 1910. g. 7. decembrī Tukuma apriņķi, Bikstu pagastā, muižas amatnieka 5 bērnu ģimenē. Tēvs vēlāk iegūst jaunsaimniecību, bet, Augustam esot skolas gados, tēvs pēkšņi mirst. Tā 18 gadu vecajam Augustam jāstājas tēva vietā un jāuzņemas rūpes par saimniecību, un mazākajiem brāļiem un māsu. Sāpes par pārtraukto izglītību un iecerētajiem nodomiem jāapar jaunsaimniecības virs, kas nokārtu galvu un zūdītos. Viņam enerģijas un spara diezgan ne tikai darbam lauksaimniecībā, bet arī atliek laiks sabiedriskajam darbam. Kur tikai viņš raugās, visur viņu sagaida jauni un interesanti pienākumi, kuŗus viņš uzņemas ar visu dedzību un aizrautību.

Jau 15 gadu vecumā viņš vada pašizglītības pulciņu pagastā, kas dibinās pie Centrālās izglītības savienības. Augusts mācās drāmatiskos kursos un aktīvi piedalās vietējā drāmatiskā trupā. Jaunekļa interese saista Latvijas Sarkanā Krusta darbs, un tam viņš Dr. A. Rudzīša iespaidā velti daudz laika un pūļu. Še darbojoties Augusts iepazīstas ar Dr Baronu, A. Sildi, Spr. Paegli, Akmeni un citiem Sarkanā Krusta vadošajiem darbiniekiem, kas ietekmē dedzīgo jaunekli vēl lielākai aktivitātei.

1936. gadā A. Vanags uzņemas Mazpulka vaditāja pienākumus, blakus tam rosīgi darbodamies arī citās kultūrālās un saimnieciskās organizācijās, pildīdams gan valdes locekļa, gan priekšnieka pienākumus. Kā mazpulka vaditājs, sevišķu interesi pievērš jaunatnes darbam, organizēdams un vadīdams mazpulku nometnes un sacensības.

Blakus minētajiem pienākumiem A. Vanags atrod laiku vairākus gadus vadīt Lauksaimniecības kameras Darba biroju.

Baigajā gadā V. izglābjas no tirumos, bet Augusts nav tas aizvešanas, aizbraukdams uz citu tēm. Šis ceļš nav viegls, jo vācieši paši vēl ir neziņā, un palīdzība ir vajadziga tūkstošiem un tūkstošiem pašu cilvēku, bet A. Vanags neatkāpjas. Viņš nāk atkal un atkal no jauna, līdz beidzot izdodas visu sekmīgi nokārtot, un tā ir Augusta Vanaga laimīgākā diena mūžā, ko pavada simtiem ciņu biedru pateicības vārdi.

Sai aktivajā palīdzības posmā A. Vanags nesaņem ne graša algas, bet cela izdevumus viņš sedz no saviem līdzekļiem. Un kādi tad ir atlaista kara gūstekņa līdzekļi? Smaidīdams jubilārs atceras, ka reizēm bijis briesmīgi grūti sadabūt naudu braucienam uz nometnēm vai vācu iestādēm, bet te bieži palīdzējušas paša cigaresu devas, kas tamlīdzīgi nitas naudā.

Beidzot sasprindzinātais darbs un trūcīgā dzīve parāda sevi. A. V. saslimst un spiests ilgāku laiku uzturēties atpūtas namā, lai uzlabotu veselību un atkoptu novājināto ķermeni.

Sai traukšmainā laikā A. V. ar visu sirdi nododas DV organizācijas veidošanai. Viņš nodibina Grosenbrodes nodaļu un ir DV Centrālās un Vācijas valdes locekļis. Grosenbrodes nometnei likvidējoties, A. V. pārceļas uz Libeku, lai būtu tuvāk centram un aprūpējamiem. Blakus DV darbam A. V. ir arī Latviešu centrālās padomes locekļis un beidzamos gados arī latviešu pārstāvis Slēzvigholšteinas apgabalā.

Sākoties lielajai izceļošanai, A. V. vairākas reizes nedēļā dodas uz caurlaides nometnēm Ventorfā un Balnkenzē, uzņemot sakarus ar aizbraucējiem, lai saņemtu palīdzību Vācijā palikušajiem aprūpējamiem.

Izvadot beidzamos aizbraucējus A. V. noprot, ka viņa palikšanai Vācijā vairs nav lielas nozīmes, bet ka viņa vieta un darbs ir jaunajā pasaulē. 1952. gadā viņš izceļo uz ASV un apmetas Čikāgā.

„Vanagu Vanaga", kā jubilāru pasākuši saukt ciņu biedri un plašas tautiešu aprindas, ierašanās ASV ienes jaunu dzīvību DV darbā. Jau otrā nedēļā pēc ierašanās viņš piedalās DV delegātu kongresā Nujorkā. Kvēlos un aizkustinošos vārdos viņš delegātiem raksturo apstākļus Vācijā un Austrijā un parāda aprūpējamo spiedošās vajadzības un mūsu pienākumus.

A. Vanagu ievēl DV ASV valdē un Čikāgas apvienībā par priekšnieku. Dienas ir par īsām visiem sabiedriskajiem pienākumiem, bet viņš nepagurst. Viņš steidzas no vienas vietas uz otru, no pilsētas uz pilsētu organizēdams, iepazīdamies un uzmudinādams DV darba darītājus. Tiek uzņemti cieši sakari ar nesen nodibināto Amerikas latviešu jaunatnes apvienību, kas turpinās visus šos gadus. Čikāgas apvienībā nenotiek neviens sarīkojums, nedz cits kāds darbības izpausdums bez priekšnieka vadības un klātienes.

Visu laiku A. V. ir arī DV Centrālās valdes locekļis, bet no 1956. gada DV ASV priekšnieks. Zemes valdei pārnākot uz Čikāgu, A. V. pienākumi un uzdevumi dubultojās.

Viņa darbība DV ASV valdē, sākumā kā aprūpes nozares vaditājam, bet pēdējos piecus gadus kā zemes valdes priekšniekam, ir vainagojusies lieliem panākumiem, kas ik gadus parādās DV ASV pārskatos un iztelcas iespaidīgos skaitļos palīdzības darbam. Daugavas Vanagiem ir sava noteikta, cieniama vieta ASV latviešu sabiedrībā un kultūrālās dzīves veicināšanā, kas liekams uz A. V. aktivitātes konta.

Par nenogurstošu darbošanos un uzupurēšanos DV darbā, A. Vanags kā trešais ir apbalvots ar DV nozīmi zeltā, un par latviešu jaunatnes lietu atbalstīšanu un sekmēšanu ALJA viņam piešķirusi savu krūšu nozīmi zeltā.

Sekojot šī darbīgā vira rosmei un panākumiem, rodas jautājums: kur viņš ņem laiku savai personīgai dzīvei un maizes darbam? Un te tūliņ jāatbild, ka Augustam Vanagam personīgās dzīves īstenībā nemaz nav. Viņa ģimene ir visa DV saime, daudzie aprūpējamie Eiropā un citos pasaules kontinentos, kas gandrīz visi pazīst un atceras A. Vanagu personīgi. Nav latviešu apmešanās vietas visās ASV, kur jubilāram nebūtu priekšā draugi, ciņu biedri un paziņas. A. Vanagam ir tikai draugi, ledaiņ nav, jo viņš savā darbā stāv pāri katrai personīgai nejēdzībai un visur cenšas pieiet ar objektivitāti un lietiškību. Sadarbotieš ar Augustu Vanagu sabiedriskā darbā ir viegli un patikami, jo viņš ar savu humoru, sirsnību un draudzību katru kopīgu darbu padara jauku un nozīmīgu.

Augustam Vanagam ieejot „vira" gados un atskatoties uz sekmīgiem un izciliem panākumiem svētītiem 50 mūža gadiem, kas veltīti dzimtenes brīvības atgūšanai un tautiešu ciešanu mazināšanai, viņu sveic tuvie un tālie DV, daudzie simti ciņu biedru, invalidi, neredzīgie un visi tie, kam A. Vanags ir pasniedzis savu palīdzīgo roku, novēlot, lai A. Vanaga sirds un rokas nepagurtu darboties un vadīt DV saimi pretim Latvijas rītam, bet daudzie draugi novēl mūža otrā pusē rast siltumu arī personīgajā dzīvē. **E P.**

AICINĀJUMS RAKSTNIEKIEM

Čikāgā. — Angļu valodā publicējamā žurnāla ZINTIS atbildīgajam redaktoram, agrāk esot Japānā, nodibinājās draudzība ar vairākiem japānu autoriem un literāru darbu tulkotājiem, un tagad no šīm aprindām nācis piedāvājums tulkot latviešu rakstnieku izstāstus japāniski no angļu valodas un tos tur arī izdot.

Latviešu autori, ja viņi kādu no saviem darbiem uzskata par latviešu literātūrā reprezentatīvu darbu, un ja tas tulkots vai rakstīts angļu valodā, lūgti tos iesūtīt ZINTIS atb. red. Hugo Atomam (817 Lakeside Place, Apt. 802, Chicago 40, Ill., USA) līdz 1961. g. 15. februārim.

Žurnāla ZINTIS redakcijas izraudzītā padome (komplektēsies no rakstniekiem) skatīs cauri darbus, un tās lēmums būs galīgs. ZINTIS patur tiesības japāniski tulkotos darbus iespiest angliski ZINTIS.

Savienotas VALSTIS

NUJORKA

● Nujorkas latviešu ev.-lut. draudzes Palīdzības fonds saņēmis atpakaļ vairāk kā divas trešdaļas ziedojumu sarakstus ar apmēram 3000,- dolaru ziedojumiem. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, summa ir apmēram tāda pati. Parastākais ziedojums no ģimenes ir 5 dolari, kaut arī dažī atsevišķi ziedojumi ir stipri lielāki, bet daži arī tikai 1 dolars. Pēdējā sēdē piešķirti pabalsti vecajiem ļaudīm Vācijā, kā arī nokārtoti pabalsta lūgumi aiz dzelzs priekškara un apmierinātas dažas vajadzības vietējai palīdzībai.

● Katru gadu Nujorkas ev.-lut. draudzes dievkalpojums Bronksā Ziemassvētkos notika daudz lielākajā Fordhama luterāņu baznīcā, bet šogad šīs baznīcas valde paziņojusi, ka dievkalpojumi vairs nevarēs notikt. Latvieši gan apskatās pēc citām telpām, bet pagaidām piemērotas telpas nav atrastas. Iespējams, ka vajadzēs svētku dievkalpojumu noturēt parastajās telpās Sv. Toma baznīcā, kas svētku dievkalpojumiem ir stipri mazas un visus dievlūdzējus varbūt nevarēs uzņemt.

● Vērojot Nujorkas draudzes vajadzības pēc latviešu baznīcas, Bronksas rajona draudzes locekļi bija pulcējušies pie tējas glāzes Sv. Toma baznīcas apakšējā zālē, pārrunājot baznīcas iegādes iespējas. Vakara dalībnieku atzinums bija, ka baznīca nepieciešama katrā dievkalpojumu rajonā. Atkarā no apstākļiem, to varētu celt vai pirkt lietotu, bet līdzekļus varētu iegūt ziedojot sākumā vienreizējas summas, bet pēc tam draudzes locekļiem apsoloties piecus gadus ziedot šai vajadzībai vai nu 5 un 10 dolarus mēnesī, vai arī 25 un 50 centus darba dienā no ģimenes. Attiecīgajā rajonā dzīvo pāri par 300 ģimenu, kas šajos 5 gados varētu dot ap 80.000 dolaru, kas būtu minimālā summa dievnama iegādei Bronksā. **V. I.**

● Reinholda Kalniņa gleznu izstādi atklās 11. decembrī, pl. 2 dienā galerijas French Art Center jaunajās telpās, 9 Seventh Ave. S., Manhatanā.

● Sv. Jāņa draudze Longailendā riko rakstnieku vakaru 10. decembrī, pl. 8 vakarā Veterānu namā, Brookside Ave., Uniondale. Vakarā piedalīsies Karola Dāle, Elza Kezbere, Zenta Liepa, Dzintars Freimanis, Nikolajs Kalniņš, Jānis Krēsliņš, Jonass Miesnieks, Gunars Saliņš un Linards Tauns.

● Nujorkas Latviešu biedrības mēneša sapulce notiks 8. decembrī Yorkville telpās. Pēc sapulces sabiedrisks vakars ar filmu demonstrējumiem un deju. Ziemassvētku eglīte notiks 17. decembrī. Biedru bērni līdz 14 gadiem piesakāmi jāvanām līdz 15. decembrim.

SIETLĀ (WAS.)

● Latvijas valsts svētkus Latviešu namā ievadīja ar Dr. K. Kundziņa svētbrīdi. Svētku runā par temu „Latvijas atbrīvošanas cīņas" referents mag. iur. P. Sekste pieskārās arī citu tautu patriotiem, sevišķi uzsverot mākslinieku-mūziķu lomu nacionālā kustībā Koncerta daļā piedalījās I. Trapāne (mecosoprāns), A. Grīnberga (deklamācijas), E. Vāgnere (klavieres), un komponists V. Dārziņš, kas atskaņoja savas kompozicijas Mazā svita Nr.1 (Ievads, Rotaļa, Melodija, Deja) un Mazā svita Nr. 6 (Comodo, Andantino, Allegro). Neizpalika arī dziesmas augstvērtīgā Sietlas kora izpildījumā dirig. P. Pētersona vadībā. Pēc koncerta dāmu komiteja rūpējās par maizīšu un kafijas galdu. Darbojās Upenieka grāmatu galds, bet tautieši izrādījās diezgan kūtri grāmatu pircēji.

● Latviešu koris bija ielūgts vācu dziesmu biedrības Arion 50 gadu koncertā. Koris P. Pētersona vadībā nodziedāja „Beverinas dziedoni" un divas tautas dziesmas: „Div' plaviņas es noplāvu" un „Līgo laiva uz ūdeņa". Pēdējās dziesmas ieguva klausītāju lielu atsaucību. Koris guva atzinīgus vārdus par to, ka nelietoja notis.

● Sv. Jāņa draudze Longailendā riko rakstnieku vakaru 10. decembrī, pl. 8 vakarā Veterānu namā, Brookside Ave., Uniondale. Vakarā piedalīsies Karola Dāle, Elza Kezbere, Zenta Liepa, Dzintars Freimanis, Nikolajs Kalniņš, Jānis Krēsliņš, Jonass Miesnieks, Gunars Saliņš un Linards Tauns.

● Nujorkas Latviešu biedrības mēneša sapulce notiks 8. decembrī Yorkville telpās. Pēc sapulces sabiedrisks vakars ar filmu demonstrējumiem un deju. Ziemassvētku eglīte notiks 17. decembrī. Biedru bērni līdz 14 gadiem piesakāmi jāvanām līdz 15. decembrim.

SIETLĀ (WAS.)

● Latvijas valsts svētkus Latviešu namā ievadīja ar Dr. K. Kundziņa svētbrīdi. Svētku runā par temu „Latvijas atbrīvošanas cīņas" referents mag. iur. P. Sekste pieskārās arī citu tautu patriotiem, sevišķi uzsverot mākslinieku-mūziķu lomu nacionālā kustībā Koncerta daļā piedalījās I. Trapāne (mecosoprāns), A. Grīnberga (deklamācijas), E. Vāgnere (klavieres), un komponists V. Dārziņš, kas atskaņoja savas kompozicijas Mazā svita Nr.1 (Ievads, Rotaļa, Melodija, Deja) un Mazā svita Nr. 6 (Comodo, Andantino, Allegro). Neizpalika arī dziesmas augstvērtīgā Sietl

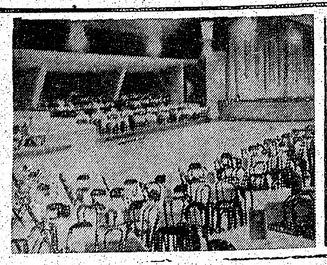

TRADICIONĀLĀ

JAUNGADA SAGAIDĪŠANAS BALLE

31. DECEMBRĪ

Ieeja: dāmām $ 3.50, kungiem $ 4.50, ieskaitot galdiņu. Spēlēs: FEM-NETTAS deju orķestris. Pilna bufete. Ieejas kartes iepriekšpārdošanā „LATVIJA AMERIKĀ" birojā.

PALACE PIER

Rīko: DAUGAVAS VANAGU SAIME TORONTO.

M. Krone - Balduma

PADOMI NĀMAMĀTĒM

VĒŽU SALĀTI

Vēžu un vēžu astīšu salātus var pasniegt ne tikai vakariņās, vai otrās brokastīs ar sviestmaizītēm, bet arī likt uz aukstā galda. Vēžu un vēžu astīšu salātus var gatavot ne tikai aspikā, bet arī ar dažādām piedevām, kā: selerijām, ananasiem, rīsiem, zaļiem pipariem, pampelmūsu, āboliem u.t.t.

JŪRAS VĒŽU SALĀTI

svaigs jūras vēzis, 2 ēd. kar. citrona sulas, ½ māre. sakapātu selerīju kātu, 5 ēd. kar. majonēzes.

Novārītu vēzi izņem no čaulām un sadala gabaliņos, pārslacina citrona sulu un pieliek pārējās piedevas.

VĒZI AR ANANASIEM

1 vidēja lieluma novārīts vēzis, sadalīts gabaliņos, 1 liels ananass, labi nogatavojies, 4 unces sakapātu valrieksti, 6 ēd. kar. majonēzes.

Ananasa pārgriež gareniski, izgriež vidu no katras puses, atdala cietās daļas, pārējo sagriež mazos gabaliņos un sajauc ar vēža gaļu, riekstiem un majonēzi, pilda ananasa pusēs, garnē ar majonēzi un vēža kājām.

VĒŽA UN RĪSU SALĀTI

1 novārīts un gabaliņos sadalīts jūras vēzis, 1 māre. novārītu rīsu, 1 ēd. kar. citrona sulas, 2 strēmelēs sagriezti zaļie pipari, sāls pēc garšas un 10 ēd. kar. majonēzes.

Visas piedevas sajauc un atdzesē. Liek vai nu vienā lielākā formā vai arī mazākās, tad izgāž uz šķīvja, pārklāta ar salātu lapām.

VĒŽU UN ZIVJU SALĀTI

1 jūras vēzis, novārīts un sadalīts gabaliņos, ½ māre. sautētas zemeņsbutes, sadalītas gabaliņos, 1 ēd. kar. etiķa, ½ māre. sakapātu selerīju kātu vai arī novārītu selerīju sakņu, 1 strēmelēs sagriezts zaļais pipars, 10 ēd. kar. majonēzes.

Vēža gaļu un zivi pārslacina ar etiķi, pārkaisa ar sāli un noliek ledusskapī uz 10 stundām, cieti aizvākotā traukā. Nākamajā dienā sajauc ar pārējām piedevām. Liek uz salātu lapām un pasniedz galdā.

PILDĪTI AVAKADO AR VĒŽA GAĻU

½ māre. novārītu selerīju kātu vai arī novārītu selerīju sakņu sakapājums, 1 jūras vēzis, 3 avokado, 3 ēd. kar. franču majonēzes.

Vēzi novāra, atbrīvo no čaulām un sadala mazos gabaliņos, pieliek sagatavotās selerijas, sāli un franču majonēzi, visu viegli sajauc.

Avokado pārgriež gareniski, izņem kodolu un pilda ar vēža gaļas maisījumu. Garnē ar majonēzi un papriku.

Ja vēlas asāku garšu, garnējamai majonēzei var piejaukt ančovīs, ziedi.

JŪRAS VĒŽU, TOMĀTU UN AVOKADO SALĀTI

6 vidēja lieluma tomāti, 2 avokado, 1 jūras vēzis, novārīts un sadalīts mazākos gabaliņos, 4 ēd. kar. citrona sulas, majonēze.

Tomātus nomazgā un sagriež katru 6 daļās, pārkaisa ar sāli un pārlej 10 ēd. kar. franču majonēzes, noliek ledusskapī uz 3 stundām. Avokado pārgriež, izņem kodolu un izdobj mīkstumu, sagriež gabaliņos, pievieno vēža gaļu un pārslacina citrona sulu. Pilda avokado čaulās. Garnē ar majonēzi. Uz šķīvja saklāj salātu lapas, uzliek pildītos avokado, liek apkārt sagrieztos tomātus.

Var arī šā gatavot: tomātiem izdobj vidu un rīkojas, kā iepriekš minēts, avokado nomizo, pārgriež, izņem kodolu un sagriež mazos gabaliņos, pievieno vēža gaļai, pārslacina ar citrona sulu, virsu garnē ar majonēzi un pārkaisa papriku.

JŪRAS VĒZI AR MANDELĒM UN OLĀM

1 liels jūras vēzis, novārīts un sagriezts gabaliņos, 5 cieti novārītas olas, 4 unces notīrītu un sakapātu mandeļu, 10 ēd. kar. majonēzes, 1 mazā pudelīte putu krējuma, 1 zaļais pipars, sāls pēc garšas, salātu lapas.

Olas noloba un baltumus atdala no dzeltenuma; baltumu sakapā, sajauc ar vēža gaļu, pieliek mandeles. Sajauc majonēzi ar saputotu putu krējumu, pievieno vēža gaļu un sāli. Liek uz salātu lapām un garnē ar zaļā pipara apļiem. Šādu vēža gaļas sagatavojumu var arī pildīt svaigu gurķu pusēs un garnēt ar zaļo piparu strēmelēm un samalcinātu olu dzeltenumiem.

VĒŽU SALĀTI AR OLĪVĒM

1 jūras vēzis, novārīts un sagriezts gabaliņos, ½ māre. pildītu sasmalcinātu olīvju, 1 tējkar. kāperu, 3 ēd. kar. franču majonēzes, 2 cieti novārītas olas.

Olas sakapā un līdz ar pērējām piedevām sajauc, noliek vēsā vietā uz 1 stundu. Tad liek uz salātu lapām un garnē ar vēža kājām.

VĒŽU ASTĪŠU UN PAMPELMUSA SALĀTI

2 kārbiņas, apm. katra 5-6 unces vēžu astīšu, 1 liels pampelmuss, 2 ēd. kar. franču vai pastrādā majonēzes.

Vēžu astītes notecina uz sieta, pieliek gabaliņos sagrieztu pampelmusu un majonēzi. Noliek uz vienu stundu ledusskapī, pasniedz aukstu.

VĒŽU ASTĪŠU SALĀTI AR ĀBOLIEM

2 kārbiņas vēžu astīšu, 2 vidēja lieluma smalki sagriezti āboli, 1 ēd. kar. sakapātu seleriju, 2 zaļe pipari, sagriezti strēmelēs, 5 ēd. kar. majonēzes, sāls pēc garšas.

Vēžu astītes notecina, sajauc ar sagrieztiem āboliem un seleriju lapām, zaļiem pipariem un sāli, sajauc ar majonēzi, saliek salātu traukā un pārkaisa papriku.

VĒŽU ASTĪTES AR TOMĀTIEM

1 māre. svaigu novārītu un izlobītu vēžu astīšu, 2 ēeli nogasavojušies tomāti, 1 selerijas sasmalcināts kāts, 4 ēd. kar. majonēzes, sāls, paprika.

Tomātus smalki sakapā, pieliek sasmalcināto selerijas kātu un sajauc ar vēžu astītēm, pieliek sāli pēc garšas un piejauc majonēzi. Noliek ledusskapī uz vienu stundu, tad sakārto uz salātu lapām un pasniedz galdā.

VĒŽU ASTĪTES AR ZIRNIEM

1 māre. notīrītu un novārītu vēžu astīšu, 1 māre. svaigu zirnīšu, 3 cieti novārītas olas, 1 mazāks gurķis, 1 mazāka salātu galviņa, franču majonēze.

Novārītas olas sagriež lielākos gabaliņos, vēžu astītes pārdala uz pusi, gurķi, nomizo un plāni sagriež, salātu galviņu smalki saplucina vai saēvelē uz biešu rīves. Visas piedevas, izņemot majonēzi, sajauc, noliek ledusskapī uz 15 minūtēm un tad sajauc ar majonēzi. Salātu blodu garnē ar vēžu astītēm.

ZAĻIE PIPARI AR VĒŽU ASTĪŠU SALĀTIEM

1 māre. svaigu novārītu un notīrītu vēžu astīšu, 6 zaļie pipari, ¼ māre. marinētu sēņu, 2 tējk. kāperu, sāls, 6 ēd. kar. majonēzes.

Piparu pākstis nomazgā, nogriež vāciņu, iztīra no sēklām un cietām daļām. Vēžu astītes sajauc ar pārējām pedevām un pilda piparos. Sakārto uz salātu lapām un liek apkārt tomātu šķeles.

VĒŽU ASTES ASPIKĀ

Mazu apaļu vai garenu formu pielej ar tomātu aspiku. Kad šķidrums gandrīz sastindzis, sakārto vēžu astītes, noliek vēsā vietā sastingšanai. Kad aspiks pilnīgi sastindzis, trauku ieliek uz mirkli karstā ūdenī un izgāž uz šķīvja, pārklāta ar salātu lapām.

KARSTASINĪGIE ITALIEŠI

Pēc nesenajiem Austrijas un Itālijas strīdiem Apvienotajās Nācijās Dienvidtiroles autonomijas jautājumā abas ieinteresētās puses un īpaši abu tautu prese tur pieņemtās rezolūcijas mēģina iztulkot pēc savām vajadzībām. Ir skaidrs, ka Dienvidtiroles jautājums nav nokārtots un strīdi turpinājušies. Lai pasaulei pierādītu savu augstsirdību minoritāšu jautājumā, austrieši tagad vēlas piešķirt lielākas tiesības Kerntenas slovēņiem. Dienvidslavijā mēdz runāt par „100.000 aspiestajiem brāļiem", bet austrieši apgalvo, ka Austrijā esot tkai 13.712 slovēņu. Tai pašā laikā Romas laikraksts „Il Tempo" runā pavisam bargu valodu: esot beidzot pienācis laiks pateikt vācu valodā runājošajiem Itālijas pilsoņiem (dienvidtiroliešiem), ka itālieši varot arī viņu problēmu atrisināt uz viņiem laikiem un izdarīties kā poļi un čehi 1945. g. Ja Prāga tikusi galā ar 3 milj. vāciešu, tad Itālija ar 200.000 tikšot galā vēl vieglāk . . V. Ās.

AR ZOBENIEM PIE URNĀM

Šveicē sagaidāma tautas nobalsošana atbruņošanās jautājumā

Šķiet, Šveice ir pēdējā valsts, kur īstais pilntiesīgu pilsoņu un viru tiesību pierādītājs ir zobens. Vismaz vēl piecos kantonos (Appenzell-Innerhofen, Appenzell - Ausserhofen, Nidwalden, Obwalden, Glarus) turienes „Zvēresta brāļi", dodoties pie vēlēšanu urnām, kā vienīgo vēlētāju tiesību apliecību neņem līdz un pēc personiskās gaumes pirms balsošans uzrāda vai nu durkli vai zobenu — demokratijas un viru brīvības ārējo simbolu. Protams, kā visur pasaulē, arī Šveicē, zobenam ir vairs tikai simbola nozīme, jo īpaši pēdējos desmit gados, pielaikojoties „miera laiku apstākļiem" šveicieši sava enerģiskā aizsardzības ministra Pola Šodē (Paul Chaudet) vadībā ir darījuši gandrīz visu iespējamo savu bruņoto spēku pārkārtošanai un apbruņošanai ar modernākajiem kara rīkiem. Apbruņošanas vajadzībām „zvēresta brāļi" procentuāli tagad ir izdevuši daudz vairāk līdzekļu kā jebkuras citas valsts pilsoņi, jo lielum lielais šveiciešu vairums uz internacionālā komūnisma rēķina ir gatavs Šveices brīvības labad nest ne vien vislielākos materiālos upurus.

Principā šveicieši daudz vairs nepaļaujas uz savām vecajām un pirmšķirīgajām nocietinājumu sistēmām, kuras paglāba Šveici no sabradāšanas pagājušajā karā, un, lai gan pārkārtotie bruņotie spēki arī tagad ir domāti tikai valsts aizsardzībai — tie pirmoreiz modernās Šveices vēsturē tiek sagatavoti ofensīvai zināmos apstākļos . . . Arī pēc pārkārtojumiem Šveices bruņotajiem spēkiem paliek tā sauktās milicijas sistēmas principi, kuru ietvaros ikviens šveicietis praktiski jau no pamatskolas vecuma gandrīz līdz mūža vakaram nepārtraukti vingrinās tēvzemes aizsardzībai. Šaušanas mākas uzturēšanai aptuveni 800.000 šveiciešu savās apmēram 2700 pirmšķirīgajās šautuvēs ik gadus izdara noteiktus šaušanas vingrinājumus, piemēram, pagājušajā gadā (neskaitot mazkalibra ierocīm municiju) izšaujot 44 miljoni karašauteņu un 6 miljoni pistoļu patronu. Tikai 9591 šveicietis pagājušajā gadā nav spējis sniegt noteiktos un nepieciešamos šaušanas rezultātus. Pēc jaunajiem pārkārtojumiem šveiciešu dienesta ilgums ir mazliet samazinājies, piekam kareivji nepārtrauktā dienestā tagad ir vairs līdz 50 gadu un virsnieki līdz 55 gadu vecumam. Tas nozīmē, ka Šveices bruņotajos spēkos vairs nav agrākais aptuveni 800.000 viru skaits — bet šis pārkārtojums mazāk nozīmē „veču izbrākšanu" kā stipru kadru radīšanu uzlabotajai civilajai aizsardzībai.

Jāatceras arī, ka militārās pamatizglītības iegūšanai katrs Šveices kareivis atrodas kapa dienestā 12 mēnešus, bet instruktoriem dienesta ilgums ir 16-21 mēnesis. Leitnantus (no brīvprātīgo izlases) šveicieši sagatavo 28-30 mēnešos. Pēc tam milicijas sistēmas ietvaros seko neskaitāmi rezervistu vingrinājumi kā virsniekiem, tā arī instruktoriem un kareivjiem, kuŗi militārās speciālizināšanas tādējādi papildina visu mūžu. Neiztirzājot milicijas sistēmas sīkumus un apbrīnojamo trauksmes gatavību, jāsaka, ka tā mazām valstīm ir vispiemērotākā. Lai gan vēl tagad katram šveicietim viņa pamatapbruņojums — karabīns ar municiju — stāv vienmēr mājās paša skapī, tuvākā laikā arī šai simtgadējai tradicijai, šķiet, paliks vienīgi simbolistiska vai sportiska vērtība, jo Šveices kaŗavīrus tagad pakāpeniski apbruņo ar automatiskajām šautenēm, mašīnpistolēm un citiem radniecīgajiem rīkiem, kuŗu uzdevums ir bruņoto spēku uguns spēju pacelšana. Pie citām nozīmīgām, daļēji administrātīvas dabas pārmaiņām Šveices bruņotajos spēkos jāpieskaita gaisa spēku vienību izteikta sadalīšana lidotāju un gaisa aizsardzības vienībās; kavalerijas likvidēšana; daudzu jaunu tehnisko diviziju radīšana un beidzot atomapbruņošanās . . .

Armijas vadības saprātīgās prasības valdībai pēc raķetēm un atomieročiem visu laiku atdūrās pret sīvu sociāldemokratu pretestību. Lai tai salauztu muguriņu, ir vajadzīga tautas nobalsošana, kuŗu pēc Šveices satversmes var pieprasīt jau 50.000 pilsoņi. Tagad bez jebkādām grūtībām šādu parakstu ir jau savākts daudz vairāk, un ar tautas nobalsošanu šajā svarīgajā jautājumā jārēķinās visā drīzumā. Kāds būs šis tautas nobalsošanas gala rezultāts, to pagaidām neviens nevar pasacīt, bet raksturīgi, ka par šo tautas nobalsošanu un eventuālo neitrālās Šveices apbruņošanos ar atomieročiem, kā vienīgie pasaulē ir uztraukušies sarkanie Kremļa lielkungi un viņu laikraksti . . . Protams, ir atklāts un plaši diskutēts jautājums, kur un kā šveicieši, neapdraudot savas neitrālitātes pamatprincipus, varēbu arī nepieciešamos atomieročus iegūt, ja tauta ar nobalsošanu šajā zinā valdībai piešķirtu pilnu rīcības brīvību. Līdz šim rēķināja, ka, par spīti augstajam dzīves standartam un valsts bagātībai, šveiciešiem pašiem atomieroču gatavošana tomēr būtu par daudz dārga. Pašā pēdējā laikā tomēr ir dzirdēti diezgan labi pamatoti minējumi, ka šveicieši pa dažādiem ceļiem ir pasteigušies iegūt vācu sensācionālās „lētās tautas atombumbas" ražošanas (Degussa) metodes (kuŗas Rietumvācija ir izsludinājusi par pirmo valsts noslēpumu), un tādēļ nebūtu arī pārāk liels brīnums, ja neitrālā Šveice pat kļūtu pie piektā pasaules atomvara pielikungi un viņu laikraksti . . . ti ar saviem spēkiem. V. Ās.

AUTOBRAUCĒJU NEDIENAS NJUORKĀ

Policija katru dienu soda gandrīz 10.000 braucējus

Auto īpašniekiem Njuorkā ir ir drošība tikai pilsētas ieņemumiem.

Satiksmes noteikumu pārkāpumos latvieši nav izņemums, un tieši pēdējā laikā dzirdams, ka sodīto latviešu skaits pieaudzis. Vedot bērnus uz latviešu svētdienas skolu, kāds izbraucis cauri sarkaniem ugunīm, kāds cits pie baznicas novietojis mašīnu par tuvu hidrantam un pa dievkalpojuma laiku saņēmis „biļeti", bet, uz māju braucot, tas it kā nevainīgi izbraucis cauri sarkaniem ugunīm un dabūjis soda otru reizi. Kāds cits skaidrā prātā, bet tumšā vakara stundā braucis pa vienvirziena ielu nepareizā virzienā un, protams, arī nav izbēdzis no maksāšanas, bet vēl kāds cits taisījis neatļautu griezienu. Vairākiem tomēr gadījies braukt „dažas dūzmes" par ātru, un arī par to bijis jāmaksā sods.

Piedzīvojums gadījies Njuorkas draudzes ekskursantu grupai, kas pagājušo gadu bija autobusā devusies izbraukumā uz draudzes īpašumu Katskilu kalnos. Autobuss bija uzņēmis „mazliet" ātrāku gaitu, un atļautā 60 jūdžu stundas ātruma vietā bija braucis ar gandrīz 100. Šāds brauciena ātrums policijas patrulei bija liecis par lielu, un tā steidzīgos braucējus gribējusi mazliet piebremzēt, bet vajadzējis 10 jūdžu, lai „mazliet par ātru braucošo" autobusu vārētu nokert un apturēt. „Ātruma piemaksa" katram ekskursantam iznākusi mazliet vairāk par dolaru.

Kaut gan Njuorkas latvieši materiāli ir diezgan labi situēti, auto īpašnieku nav daudz, sevišķi starp tiem, kas dzīvo pilsētas robežās. Te jāievēro autosatiksmes grūtības pilsētas ielās, kad ar pazemes vilcienu braukt ir ērtāk, ātrāk un lētāk, samērā dārgās garāžas, kas maksā gandrīz tik, cik lētāks dzīvoklis, un augstās apdrošināšanas prēmijas, kas dažreiz ir augstākas kā lietotas mašīnas cena. Njuorkas apkārtnē dzīvojošiem mašīnas ir nepieciešamas ikdienai, un te arī īpašnieku skaits ir krietni lielāks. V. I.

Sibirijas laši izvēlējušies brīvību

(LZA) Savā laikā ziņojām, ka Zviedrijas ziemeļu daļā saradušies stārķi, kas šai apvidū ir neparasta parādība. Izrādījās, ka stārķi gredzenoti Pad.Savienībā, bet no „paradīzes" dzīves arī tiem laikam bijis diezgan, un tāpēc par savu apmešanās vietu tie izraudzījuši auksto un drēgno ziemeļu zemi.

Skotijas zvejnieki tagad ziņo, ka pēdējā laikā izbraucot uz zveju, viņi ieguvuši neparastas šķirnes lašus. Pieaicinātie biologi konstatēja, ka lašu šķirne pieder pie tām, kas parasti dzīvo Klusajā okeanā līdz Beringa jūras šaurumam. Krievi jau ilgāku laiku šo lašu šķirni mēģina ieaudzēt upēs, kas ietek Ziemeļu Ledus jūrā, bet laši tomēr izvēlējušies citu dzīves vietu un pārsirojuši uz Atlantijas okeanu.

BRAZILIEŠI GRIB TIKT ĀRĀ NO KRIEVIJAS

Brazīliešu avize „O Estado de Sao Paulo" ziņo, ka daudzi Brazilijas krievi, ukraiņi, baltieši, kas pirms pāris gadiem aizbraucā atpakaļ uz savu dzimteni, tagad izmisīgi pūlas tikt ārā no Padomju Savienības. Šādu personu Padomju Savienībā esot vairāki simti. Šādas ziņas Brazilijā saņemtas ar Argentīnas sūtniecības Maskavā starpniecību.

Daudzi vecie emigranti komūnistu propagandas ietekmēti aizbrauca atpakaļ uz savu dzimteni, ņemdami līdz arī Brazilijā dzimušos bērnus. Daudzi no iecelotājiem bija apprecējuši brazīlietes, kas arī aizbrauca līdzi. „Padomju Jaunatne" norādīts, ka vērtīgākais V. Rozes centienos esot „cīņa pret miegmicēm", kas graujot financiālu augšupeju. Tomēr Dzidras Ritenbergas tēlotā V. Roze ļoti atgādinot t. s. „pozitīvo tipu", „Padomju Jaunatne" vēl prāto, ka vietām mulķības aizgājušas sevišķi tālu. Piemēram, kādā skatā Veltas mājā „pozitīvie" jaunieši novietojušies istabā, kur tiekot skandinātas dzejas un mūzika, bet „negatīvie" tajā pašā laikā virtuvē iedzerot konjaku un spēlējot kārtis. (Te nu bija!).

Otra filma uzņemta pēc Vija Lāča romāna „Vētra" pirmās daļas par dzīvi neatkarīgajā Latvijā. Šis darbs, kā jau to varēja sagaidīt, ir nemitīgs viltojums par mūsu valsts kādreizējo dzīvi un iekārtu.

Aiz DZELZS priekškara

OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ

Baletdejotāju liktenis sarkanajā Rīgā

Sarkanie kungi atļāvuši beidzot arī operas baletdejotājiem Veltai Vilciņai un Haraldam Ritenbergam koncertturneju uz Indiju, bet Aijai Baumanei un Uldim Žagatam — turneju uz Argentīnu.

Pats par sevi tas nebūtu nekāds notikums, jo kā Indija, tā Argentīna ir atpalikušākās valstis baleta mākslā. Bet skribenti, kas taisa propagandas lapeli Dzimtenes Balss, pie šī gadījuma ironizē, ka, lūk, 1935. gadā latviešu dejotājiem nācies dejot pat Lunas kafejnīcā.

Šie spalvas kumēdiņu taisītāji nopūlījušies, rakņājoties pa veciem laikrakstu komplektiem, bet tai pašā laikā nemaz neredz, ka komūnistiskās Latvijas labākajiem dejotājiem jādejo uz pavēli krievu zaldātiem un pojīstuku klubos, kur bez kafijas plūst arī vodka. Kamēr pašreizējie latviešu dejotāji Rīgā spiesti kā zaldāti klausīt pavēles, paši neko nevarēdami izvēlēties, tikmēr laikā līdz boļševiku okupācijai katra latviešu dejotāja pati vaŗēja brīvi pieņemt vai noraidīt kādu piedāvājumu.

Bez tam Rietumos un to starpā arī kādreizējā Rīgas jūrmalas Lunas kafejnīcā, grupu uzvedumiem saistīja kordebaleta dejotājus. To dara arī paši krievi. Liekas, ka Rīgas biedri nezina, ka kordebaleta dejotājiem nekur pasaulē nav „zelta bedres", arī ne Maskavā un Rigā.

SODĪTI VARASVĪRI

„LKP CK plenumā sekr. Voss norādīja, ka daži komūnisti aizrāvušies ar vasarnīcu un privātu māju celtniecību . . .

LKP CK apsprieda so jautājumu. Par komūnista morālo īpašību zaudēšanu no partijas izslēgti: bij. vec. redaktors Valsts izdevniecībā R. I. Lācis, LPSR ministru padomes lietu pārvaldes pr-ka v. F. A. Dukats, Ģeoloģijas un zemes dziļu pārvaldes vec. inž. L. A. Skvirskijs. Dukats atcelts no amata. Skvirskijs pērn pabeidza Ogrē 65 kv. m mājas celšanu, to 1960. g. janvārī pārdeva par 75.000 rub., bet 1955. g. bija pārdevis māju Priedainē par 74.000 rub. un tagad jūrmalā ceļ vasarnīcu."

(„Sov. Latvija" 15. 9. 60.)

SANATORIJAS CEĻA ZIMJU IZLIETOŠANA

„LPSR Veselības aizs. ministrija atvēlēja sanatorijai „Latvijskij majak" samaksāt šefības uzņēmumiem par pakalpojumiem ar sanatorijas ceļa zīmēm. Par niecīgo palīdzību izsniedza bezmaksas ceļa zīmes par 11.360 rub., no tiem gandrīz par 10.000 saņēma Mežsaimniecības ministrijas enerģetika komūnista Tarasova bērni — Markss un Izaks, kas katru gadu uzturējās sanatorijā no vietas 2 un 3 mēnešus, gan uz tēva, gan mātes, gan Anikina vārda. Tarasovs ceļ jūrmalā vasarnīcu, tai vajadzīgi lieli līdzekļi. Tarasovs taisnojas, ka mīl bērnus, bet jau Gorkijs teicis: „Savus bērnus arī cūka mīl". Jācer, ka ministrijas part. organizācija un ministrs Zanders dos pareizu novērtējumu komūnista Tarasova rīcībai. — Ministrijas kolēģijas locekle un part. org. sekretāre Demjanova saka: „Semjons Mironovičs Tarasovs — sniega balts cilvēks."

(„S L" 20. 9. 60.)

DIREKTORA MORĀLE

„Sergejs Fedosejevičs Tarnovičs, bij. fabriku Aurora un Sarkanais rīts direktors, pielaidis rupjas kļūdas, bet tomēr paaugstināts — par kombināta „Blāzma" direktoru, kur ir 1300 darbinieku. Direktors 3 gadus apvainoja strādniekus, netiri lamāja. Viņš ņēma no padotajiem kukuļus, braukāja bieži nevajadzīgos komandējumos citās republikās, kur uzdzīvoja. Janvārī viņš saņēma algu 4.545 rub. 10 kap. un prēmiju 2.055 rub., viņa sieva arī strādāja. Tomēr viņš noorganizēja kombināta izlaušīsanu kopā ar padotajiem: galveno inž. Gureviču, ceha pr-ku Popotevu, lab. vad. Sergučinu u. c. Part. org. sekr. neko neredzēja (sekr. Davidov.) Zaga ne tikai gatavus apavus, bet arī ādas, zoles u.c. Nozagto kāds Bakaļuks izsūtīja pa pastu sainīšos, uzrādot neīstu nosūtītāja adresi. Tarnovičs nejuta, ka milicija jau nākusi uz pēdām, bet turpināja nodarbošanos. Pavisam nozagts par 2 miljoniem rubļu . . ."

(„Sovetskaja Latvija 18. 9. 60.)

NEAPZINĪGAIS LĀCIS

Čečenoingušu APSR Sovetskij rajonā kolhoza dravnieks Titiševs nošāva dravā lāci un ziņoja valdei. Ieradās medību inspektors Trofimovs un jautāja:

— Jūs nogalinājāt lāci? — Es.

— Jūs zināt, ka lāču medības šinī laikā aizliegtas?

— Es nemedīju, bet aizsargāju kolhoza dravu.

— Redzēsim, ko teiks tiesa. Nošaut lāci drīkst tikai kolhoza sargs.

Tautas tiesa atzina, ka Titiševs rupji pārkāpis medību noteikumus un piesprieda 1'00 rub. soda naudas. Augstākās instances šim lēmumam pievienojās un Titiševs bija spiests 1100 rub. samaksāt.

(Izvestija-Nedjela, Nr. 18.-60.)

FILMAS OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ

Pēdējā laikā okupētās Latvijas prese ziņo par divu jaunu lielfilmu pabeigšanu Rīgas kino studijās. Kā pirmo Rīgas laikraksti min filmu „Tava laime", kuŗai scenāriju sarakstījusi T. Sitiņa. Galvenie „varoņi" ir valsts bankas finanču inspektore Velta Roze un rūpnīcas brigadieris Juris Egle. Laikrakstā lietes, kas arī aizbrauca līdzi, „Padomju Jaunatne" norādīts, ka vērtīgākais V. Rozes centienos esot „cīņa pret miegmicēm", kas graujot financiālu augšupeju. Tomēr Dzidras Ritenbergas tēlotā V. Roze ļoti atgādinot t. s. „pozitīvo tipu", „Padomju Jaunatne" vēl prāto, ka vietām muļķības aizgājušas sevišķi tālu. Piemēram, kādā skatā Veltas mājā „pozitīvie" jaunieši noviet ojušies istabā, kur tiekot skandinātas dzejas un mūzika, bet „negatīvie" tajā pašā laikā virtuvē iedzerot konjaku un spēlējot kārtis. (Te nu bija!).

Otra filma uzņemta pēc Vija Lāča romāna „Vētra" pirmās daļas par dzīvi neatkarīgajā Latvijā. Šis darbs, kā jau to varēja sagaidīt, ir nemitīgs viltojums par mūsu valsts kādreizējo dzīvi un iekārtu.

Trešdien, 1960. g. 7. decembri, 98. n-rs.

DAUGAVAS VANAGU
10 G. JUBILE
10. decembrī, plkst. 8 vakarā
H. IBSENA D
JONS GABRIE
Režisors: V. SKUDRA - VIILKA
Biļetes iepriekšpārdošanā:
Cena — $ 2.50, $ 2.00 un $ 1.

DĀVA
JAUNĀKĀS GRĀMATAS.
KOKA IZSTRĀDĀ
ĀDAS IZ
DV GRĀMATNĪCA, 123
Atvērta darbdienās no pl. 9—6 vakarā.

ZIEMASSVĒTKO
iznāk ALBERTA SPOGA otrs dze
„pirmās vijolīt
Iemaksājot līdz 1961. gada 1. janvārim,
matu piesūtīs par $ 2.- eks. Pēc šī term
maksās $ 2.50.
Apgāds „soli pa solim"
(īpašnieks A. Spogis).
RHEINBERG / RHLD., ALTE RHEINSTR.
Pārstāvis Amerikā: Mr. ALEKSIS R U
4332 N. SHERIDAN ROAD, CHICAGO 13,

KAKTIN
TRANSPORTA FIRM
Velcam visādus transportus ar moderna
(mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvan
LE 5-6619. 941 Dovercourt R

PĒDĒJAIS LAIK
Pārbaudiet jūsu televizijas antenas
tvērēji darbotos apmierinoši. Mūsu TV
da: skurstenu antenas, 20 pēdu antena
tenas u.t.t. katrā laikā Toronto lielpil
TV torņi mūsu speciālitāte. Darba garan
Zvaniet LE 3-8152, vai LE 6-720

Milda's FL
1597 BLOOR S
TĀLR. LE 6-2424, TORO
Ziedi visām vajadzībām, la
audumi, ādas izstrādājumi, keram
Piegāde pilsētas robežās.

LATVIJAS
AMERIKĀ
MO
SPI
TO
PIEŅEM VISĀDA VEIDA
IESPIEDUMDARBU PASŪ
LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUM
VIZĪTKARTES,
DOKUMENTUS BIEDRĪBU VA
KONCERTU PROGRAMMAS,
SARIKOJUMU BIĻETES,
PLAKĀTUS, DZIESMU LA
GRĀMATAS un ŽURNĀ
VESTUĻU VEIDLAPA
u. c.
PASŪTĪNĀJUMUS PIEŅEM:
LA BIROJĀ, 123 HURON IEL
ONT., CANADA. TE
Pasūtinājumus līdzam nodot

...ALLE

...CE PIER

...NAGU SAIME TORONTO.

...ELZ... Vinzkaro

...ETAJĀ LATVIJĀ

...is ...ņēmumiem par pakalpojumiem ar sanatorijas ceļa zīmēm. Par ...niecīgo palīdzību izsniedza bez- ...bei- maksas ceļa zīmes par 11.360 ...ejotā- rub., no tiem gandrīz par 10.000 ...aral- saņēma Mežsaimniecības minis- ...ttur- trijas enerģētika komūnista Ta- ...Bau- rasova bērni — Markss un Izaks, ...tur- kas katru gadu uzturējās sanato- rijā no vietas 2 un 3 mēnešus, ...ne- gan uz tēva, gan mātes, gan Ani- ...a, tā kina vārda. Tarasovs ceļ jūrmalā ...val- vasarnīcu, tai vajadzīgi lieli ...riben- līdzekļi. Tarasovs taisnojas, ka ...lapeli- mil bērnus, bet jau Gorkijs tei- ...adījū- cis: „Savus bērnus arī cūka ...gadā mīl". Jācer, ka ministrijas part. ...dejot organizācija un ministrs Zan- ders dos pareizu novērtējumu ...sitāji komūnista Tarasova rīcībai. — ...a ve- Ministrijas kolēģijas locekle un ...n, bet part. org. sekretāre Demjanova ...z, ka saka: „Semjons Mironovičs Ta- ...pāka- rasovs — sniega balts cilvēks." ...pavēli („S. L" 20. 9. 60.)

DIREKTORA MORĀLE

...truku „Sergejs Fedosejevičs Tarno- ...st arī vičs, bij. fabriku Aurora un ...atvie- Sarkanais rīts direktors, pie- ...zal- laidis rupjas kļūdas, bet tomēr ...neko paaugstināts — par kombināta ...kmēr „Blāzma" direktoru, kur ir 1300 ...ācijai darbinieku. Direktors 3 gadus ...i va- apvainoja strādniekus, netīri la- ...raidīt māja. Viņš ņēma no padotajiem ...star- kukuļus, braukāja bieži nevaja- ...irma- dzīgos komandējumos citās re- ...u uz- publikās, kur uzdzīvoja. Janvārī ...paleta viņš saņēma algu 4.545 rub. 10 ...krievi. kap. un prēmiju 2.055 rub., viņa ...ežina, sieva arī strādāja. Tomēr viņš ...mekur noorganizēja kombināta izlau- ...", arī pīšanu kopā ar padotajiem: gal- ...veno inž. Gurevīču, ceha pr-ku ...Popotevu, lab. vad. Serguchinu ...Voss u. c. Part. org. sekr. neko nere- ...i aiz- dzēja (sekr. Davidov.) Zaga ne ...privā- tikai gatavus apavus, bet arī ...ādas, zoles u.c. Nozagto kāds Bakaļuks izsūtīja pa pastu sainīšos, uzrādot neīstu nosūtītāja ...jautā- adresi. Tarnovičs nejuta, ka mi- ...orālo licija jau nākusi uz pēdām, bet ...jas iz- turpināja nodarbošanos. Pavi- ...Valsts sam nozagts par 2. miljoniem ...LPSR rubļu . . ." ...ārval- (Sovetskaja Latvija 18. 9. 60.) ...Geo- ...ārval- **NEAPZINĪGAIS LĀCIS** ...rskijs. Skvir- Cecenoiņģušu APSR Sovetskij ...65 kv. rajonā kolhoza dravnieks Titi- ...g. jan- ševs nošāva dravā lāci un ziņoja ...b., bet valdei. Ieradās medību inspek- ...Prie- tors Trofimovs un jautāja: ...tagad — Jūs nogalinājāt lāci? — Es. — Jūs zināt, ka lāču medības ...60.) šinī laikā aizliegtas? ...IMJU — Es nemediju, bet aizsargāju kolhoza dravu. ...minis- — Redzēsim, ko teiks tiesa. ...Latvij- Nošaut lāci drikst tikai kolhoza sargs. ...bas uz- Tautas tiesa atzina, ka Titi- ševs rupji pārkāpis medību no- ...IKT- teikumus un piesprieda 1'00 ...AS rub. soda naudas. Augstākās in- stances šim lēmumam pievienojās un Titiševs bija spiests 1100 ...do de rub. samaksāt. ...zi Bra- (Izvestija-Nedieļa, Nr. 18.-60.) ...altiešu, ...izbrau- **FILMAS OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ** ...ni, ta- ...ārā no Pēdējā laikā okupētās Latvijas ...u per- prese ziņo par divu jaunu liel- ...ā esot filmu pabeigšanu Rīgas kino ...Brazi- studijās. Kā pirmo Rīgas laik- ...as sūt- raksti min filmu „Tava laime", ...ecību. kurai scenāriju sarakstījusi T. ...komū- Sitiņa. Galvenie „varoņi" ir ...ēti aiz- valsts bankas finanču inspekto- ...imteni, re Velta Roze un rūpnīcas briga- ...ā dzi- dieris Juris Egle. Laikrakstā ...o iece- „Padomju Jaunatne" norādīts, ...brazi- ka vērtīgākais V. Rozes centie- ...a līdzi- nos esot „cīņa pret miegmicēm", ...nūnist- kas graujot financiālu augšup- ...vokļus, eju. Tomēr Dzidras Ritenbergas ...dzīves tēlotā V. Roze ļoti atgādinot t. ...u. Bet, s. „pozitivo tipu". „Padomju Jau- ...ju Sa- natne" vēl prāto, ka vietām mul- ...kolcho- ķības aizgājušas sevišķi tālu. ...ožēlo- Piemēram, kādā skatā Veltas ...ni raks- mājā „pozitīvie" jaunieši novie- ...vēstules tojušies istabā, kur tiekot skan- ...zīmušie dinātas dzejas un mūzika, bet ...z savu „negatīvie" tajā pašā laikā vir- ...piepra- tuvē iedzerot konjaku un spēlē- ...es Bra- jot kārtis (Te nu bija!). ...ukrīt. ...iplomā- Otra filma uzņemta pēc Vija ...Savie- Lāča romāna „Vētra" pirmās da- ...ies pēc las par dzīvi neatkarīgajā Latvi- ...ā Mas- ja. Šis darbs, kā jau to varēja ...si pali- sagaidīt, ir nemitīgs vilto jums ...riezušies par mūsu valsts kādreizējo dzī- ...kas in- vi un iekārtu. ...ību.

DAUGAVAS VANAGU TEĀTRA KANADĀ
10 G. JUBILEJAS IZRĀDE

10. decembrī, plkst. 8 vakarā Ontario Karaliskā mūzeja zālē.

H. IBSENA DRĀMA 5 AINĀS

JONS GABRIELS BORKMANS

Režisors: V. SKUDRA - VIILKACIS. Dekorātors: V VARE.

Biļetes iepriekšpārdošanā: LOTUS PUĶU VEIKALĀ un LATVIJA AMERIKĀ REDAKCIJĀ.

Cena — $2.50, $2.00 un $1.50. — Skolēniem puscenas.

DĀVANĀM

- JAUNĀKĀS GRĀMATAS.
- KOKA IZSTRĀDĀJUMI.
- ĀDAS IZSTRĀDĀJUMI.
- KERAMIKA.

DV GRĀMATNICA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B, ONT.

Atvērta darbdienās no pl. 9—6 vakarā. SESTDIENĀS NO PL. 9—1 DIENĀ.

ZIEMASSVĒTKOS
iznāk ALBERTA SPOĢA otrs dzeju krājums
„pirmās vijolītes".
Iemaksājot līdz 1961. gada 1. janvārim, iesietu grāmatu piesūtīs par $2.- eks. Pēc šī termiņa grāmata maksās $2.50.
Apgāds „soli pa solim"
(īpašnieks A. Spoģis).
RHEINBERG / RHLD., ALTE RHEINSTR. 28, GERMANY.
Pārstāvis Amerikā: Mr. ALEKSIS RUBULIS, 4332 N. SHERIDAN ROAD, CHICAGO 13, ILL., USA.

KAKTIŅŠ
TRANSPORTA FIRMA
Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

PĒDĒJAIS LAIKS
Pārbaudiet jūsu televīzijas antenas, lai jūsu uztvērēji darbotos apmierinoši. Mūsu TV eksperti uzstāda: skurstenu antenas, 20 pēdu antenas, 30 pēdu antenas u.t.t. katrā laikā Toronto lielpilsētas robežās. TV torņi mūsu speciālitāte. Darba garantija — 2 gadi.
Zvaniet LE 3-8152, vai LE 6-7201, Toronto.

Milda's FLOWERS
1597 BLOOR ST., WEST,
TĀLR. LE 6-2424, TORONTO 9, ONT.
Ziedi visām vajadzībām, latviskās rotas, audumi, ādas izstrādājumi, keramika.
Piegāde pilsētas robežās. M. BERTULSONS.

LATVIJAS AMERIKĀ
MODERNĀ
SPIESTUVE
TORONTO
PIEŅEM VISĀDA VEIDA
IESPIEDUMDARBU PASŪTINĀJUMUS:
- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES,
- VIZĪTKARTES,
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM,
- KONCERTU PROGRAMMAS,
- SARIKOJUMU BIĻETES,
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS,
- GRĀMATAS un ŽURNĀLUS,
- VESTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES u. c.

PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:
LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TORONTO, ONT., CANADA. TEL.: EM 8-0792,
Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.

Pajautājiet savam ārstam vai drogistam!
GARLIC JUMS IR LOTI NODERĪGS ATRI remdina influences un saaukstēšanās sāpes.
Palīdziet paši sev uzturēt sevi spēcīgu un veselīgu. Gan simteniem miljoni laužu, kas todamī GARLIC veselības līdzekli, atzinuši tā efektivo iedarbi. GARLIC ir dabisks antiseptisks sāpju remdināšanas līdzeklis, kas uzlabo asins rinkošanu. Daudzi šī produkta lietotāji to atzinuši par piemērotu artrētisko un reumatisma sāpju remdinātāju. Adams Garlic Pearles satur salicylamide, ir pārbaudīts līdzeklis, kas iegūts no tīras kiploku ellas. Adams Garlic Pearles ir bez smakas un garšas, viegli lenemams sainīti pie jūsu drogista, un esiet droši, ka paši par to kapsulu veidā. Iegādājieties priecāsities.

Vass & Rendek
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave., Apt. 403 (College un Spadina ielas stūrī)
Tel. birojā — WA 2-6111, WA 2-6112, Toronto.

Nosūta NAUDU UZ PSRS.
— 10 RUBĻI PAR $1.-
Pēdējais termiņš: 1960. g. 12. dec. Šī ir beidzamā izdevība izmantot speciālo kursu — 10 rubļi par 1 dol. Sūtiet naudu, cik jums ir iespējams.
Arī pārtiku un tekstilpreces jūs varat nosūtīt saviem tuviniekiem.
GRAMERCY DEPT. LA.
New York: 118 E. 28th St. (Room 906). Tel. MU 9-0598.
Newark, New Jersey: 744 Broad Street. (Room 925).
Licencēts un nodrošināts.

DĀMU FRIZIERSALONS „VENTA"
3 Westmoreland Ave. (Bloor - Dovercourt),
Tel. LE 6-9544, Toronto.

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē.
Speciālists iekšķigās, sieviešu un venerīskās slimībās.
3537 PARK AVE., MONTREAL, P. Q., tel. VI 5-7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no pl. 8—9 vakarā

BAZNĪCAS ZIŅAS

DIEVKALPOJUMI ASV

NUJORKĀ

Latviešu ev. - lut. draudze, 569 Second St., Brooklyn 15, N. Y. Dievkalpojumi Betlemes baznīcā.

Svētdien, 11. decembrī 4 dievkalpojumi: pl. 9 Bronksas Sv. Toma baznīcā māc. A. Ozols; pl. 1 dienā Friportā Kristus baznīcā, māc. O. Gulbis, pl. 2 Betlemes baznīcā māc. R. Zariņš, pl. 5.15 Džamaikas Mūsu Pestītāja baznīcā, māc. R. Zariņš.

DETROITĀ

Mācītājs Valters Liventāls, 12682 Montevista, Detroit 38, Mich.

Detroitas ev. - lut. latviešu Kristus draudze.

ČIKĀGĀ

Trešdien, 7. decembrī pl. 7 vakarā Draudzes namā Bībeles stunda.

11. decembrī, plkst. 10 bērnu dievvārdi un svētdienas skola. Plkst. 11 Adventa dievkalpojums.

Trešdien, 14. decembrī, plkst. 7 vakarā Bībeles stunda Draudzes namā. Māc. A. Rautenšilds.

Čikāgas latviešu ev.-lut. Ciānas draudzē, 5015 W., Ferdinand St.

Čikāgas latviešu ev. - lut. Jāņa draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu, plkst. 10,00 rītā, draudzes baznīcā, 1701 N. Richmond ielā. Māc. G. Straumanis.

Čikāgas latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, pl. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. Pāvils Ķirsons, tel. FI 3-2420.

Sv. Pāvila draudze, 1644 So., 11th Ave., Maivudā.

Dievkalpojumi ik svētdienu, plkst. 11-os. Svētdienas skola ik svētdienu; sākas plkst. 9.30.

Kalamazū Sv. Jāņa ev. - lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības baznīcā, plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1,15.

Mineāpoles St. Paula latviešu ev. - lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S - 7th Ave.

Latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Pētera baznīcā, Sparks ielā.

Māc. A. Sudars, 1030 — 30 Ave., Bclwood. Ill.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave., tel. 4-4619.

Lansing Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā, pl. 2 dienā, bērniem pl. 1,15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMCA's telpās, 120 W. Lexington Ave.

Māc. A. Piebalgs, Kalamazū, 328 S., Rose St., tel. 4-8255.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S. E., Grand Rapidi.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 10 no rīta un 4. svētdienā Trīsvienības baznīcā, plkst. 2 p.p., bērniem plkst. 1,15 p.p.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, plkst. 11 dienā, 5000 W., Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9,30 no rīta Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru, pl. 7,30.

MILVOKI

Milvoku latviešu ev.-lut. Kristus draudzes dievkalpojumi draudzes baznīcā, 1900 W. Washington ielā katru svētdienu, pl. 1,30 dienā. Draudzes svētdienas skola pl. 1.00 dienā. Māc. J. Meisters.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis — 427 Van Norman St., Port Arthur, Ont., tel. 4-0302.

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Svētdien, 11. decembrī, pl. 11 rītā dievkalpojums.

Svētdiens, 18. decembrī, pl. 3 p.p. Ziemassvētku eglītes vakars bērniem.

Sestdien, 24. decembrī, pl. 7 vakarā Ziemassvētku svētvakara dievkalpojums.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto Ont., tel. LE 6-2510.

11. decembrī, plkst. 2 p.p. Jāņa baznīcā dievkalpojums, atzīmējot draudzes 12 gadu pastāvēšanu. Svētdienas skola.

18. decembrī, plkst. 2 p.p. Ziemassvētku eglītes sarīkojums bērniem Centrālās YMCAs telpās. Svētbrīdis. Svētdienas skolas uzvedums „Svētā nakts" (autors māc. A. Lūsis). Bērnu apdāvināšana. Rotaļas.

24. decembrī, plkst. 6 vakarā Deer Park baznīcā Ziemassvētku vakara dievkalpojums.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

11. decembrī, plkst. 2,30 p. p. svētdienas skola.

18. decembrī, plkst. 3 p. p. draudzes bērnu eglīte Sv. Barnaba baznīcas zālē.

24. decembrī, plkst. 6,30 vakarā Ziemassvētku dievkalpojums.

Dziedās Viesturs koris.

31. decembrī, plkst. 6,30 vakarā Vecgada vakara dievkalpojums.

Bramptonā: 10. decembrī, pl. 7 vakarā bērnu eglīte Snelgoves zālē.

25. decembrī, plkst. 1,30 p. p. Ziemassvētku dievkalpoj. Grace United baznīcā.

MONTREĀLĀ
Europe Stationary
1980 St. Catherine W.,
dabūjami
LATVIJA AMERIKĀ
atsevišķi numuri

MĒBEĻU FABRIKA
ULTRALINE
54 RIVALDA RD.
CH 4-5702
CH 4-6171

PIEDĀVĀ!
STEREO HI, FI. KABINETUS. IEBŪVĒJAM LABĀKOS TELEFUNKEN APARĀTUS. ZEMĀKĀS CENAS TORONTO, JO PĀRDODAM BEZ VEIKALU STARPNIECIBAS.
Tuvākai informācijai zvaniet vakaros: O. INDZERS — OX 9-9768.
U. ĀBOLIŅŠ — RO 9-3054. E. KUBIS — CH 9-1645.

DAŽĀDAS KRĀSU FILMAS
ATTĪSTĪŠANAI UN KOPĒŠANAI.
ĀTRA UN PIRMKLASĪGA APDARE DAŽĀDOS LIELUMOS.
PIEŅEM:
DV. GRĀMATNICA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B,
Darba laiks no pl. 9—5, sestdienās no pl. 9—1 dienā.

KINGSTON RD. - QUEEN rajonā ar 15. decembri
IZĪRĒJAMAS
divas nemēbelētas istabas un virtuve otrā stāvā.
Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā.
OX 9-5137, TORONTO

IZĪRĒJAMS DZĪVOKLIS
2. stāvā — 2 istabas ar virtuvi.
Laba satiksme.
COLLEGE / HARBORD.
Zvanīt LE 6-3082, Toronto.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM
Tel. LE 4-1403

Cook Funeral Home
721 Bloor St., W., Toronto. LE 6-2245

COOK APBEDĪŠANAS BIROJS
721 Bloor St., W. (pie Christie). LE 6-2245
MODERNA KAPLICA AR ERĢEĻU PAVADĪJUMA IESPĒJĀM. IZVADĪŠANAS CEREMONIJAS IZKĀRTO PĒC PIEDERĪGO VELĒŠANĀS. F. Cook — vad.

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

Dz. Freimanis — SVEČU SMARŽA, dzejas	$2.50
J. Krēsliņš — TOMĒR ES ATCEROS dzejas	2.80
V. Kārkliņš — NEAPKLUSINĀMAS IEKĀRES	3.00
T. Heijerdāls — KON - TIKI	3.60
E. Aistars — SAPNIS SAULES LOGĀ	3.20
A. Zariņš — BRĪNUMS	2.50
J. Martinsons — GUDRIBAS CEĻŠ	0.80
K. Ievinš — MEDULĀJS	4.00
A. Niedra — BULVĀRU CIGĀNI	3.60
R. Bangerskis — MANA MŪZA ATMIŅAS IV d.	6.00
F. E. Silampé — KALPONE SILJA	3.60
V. Kārkliņš — ZELTA ZVANS	4.50
E. M. Remarks — RIETUMU FRONTĒ BEZ PĀRMAIŅĀM	3.00
Ad. Silde — VAZU RĀVĒJI	2.80
Ad. fon Chamisso — PETERA SLEMIĻA BRĪNUMAINAIS STĀSTS	5.20
E. Ādamsons — RAKSTI I—II kompl.	13.80
J. Vitols — 200 LATV. TAUTAS DZIESMAS	12.00
J. Širmanis — ALBERTA CILPAS PIEDZĪVOJUMI	2.80
Dr. arch. E. R. Laube RAKSTI PAR ARCHITEKTŪRU	6.50
K. Grāmatnieks — DZINTARA KRASTĀ	4.00
E. Birznieks - Upītis — PASTARIŅŠ DZĪVĒ	2.80

DV GRĀMATNICA,
123 Huron St., Toronto 2-B, Ontario, Canada.

HAMILTONĀ

Māc. E. Pavasars, 209 E., 38th St., Hamilton, Ont. Tel. FULton 3-1182.

Hamiltonā, latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trīsvienības baznīcā, 18 Victoria Ave., S., tel. CE 2-2385.

Ceturtdien, 8. decembrī, plkst. 7-os vakarā jaunatnes jaunākās grupas stunda — 230 Hunter St., East.

Svētdien, 11. decembrī, plkst. 10.30 rītā dievkalpojums.

Piektdien, 16. decembrī, plkst. 7.00 vakarā jaunatnes vecākās grupas stunda — 109 Ferguson Avenue, South.

17. decembrī — jaunatnes pulciņa Rotas eglītes vakars.

HAMILTONAS LATVIEŠU BAPTISTU MISIONĀRU

dievkalpojumi notiek Stanley Ave., baptistu baznīcā. Sniedz visus garīgus paskaidrojumus.

Bībeles studēšana un lūgšanas stundas katru nedēļu. JA 9-1097.

SV. KATARĪNES

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Londonas latv. ev. lut. draudzē adventa laika dievkalpojums 11. dec., pl. 1.30 p.p. Oxford un Colborne Sts, Dziesmu grāmatas.

Niagarā latviešu ev.-lut. draudzes adventa laika dievkalpojums 18. decembrī, pl. 2 p.p. angļikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

Sv. Katarīnas latviešu ev.-lut. draudzes Ziemassvētku vakara dievkalpojums 24. decembrī, pl. 4.30 p.p. Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave. Dziesmu lapiņas.

VINIPEGĀ

Latviešu Sv. Krusta draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Lūkasa baznīcā, Hartford un McGregor ielu stūrī.

OTAVĀ

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa, Ont. Tel. RE 3-3906.

MONTREĀLĀ

Māc. V. Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Tel. HU 4-8394. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

11. decembrī, plkst. 2 p.p. Presbiteriāņu baznīcas zālē draudzes Ziemassvētku eglīte ar priekšnesumiem un kopīgu svētku cienastu.

24. decembrī, plkst. 7 vakarā Ziemassvētku vakara dievkalpojums, māc. V. Šēfers. Soliste N. Valdovska.

31. decembrī, plkst. 7 vak. Vecgada vakara dievkalpojums ar dievgaldu.

Māc. Arturs Voitkus.

Dievkalpojumi notiek Jāņa ev. - lut. baznīcā, 4345 Marcil Ave. (pie Monkland Ave.). Draudzes nams, kanceleja un māc. dzīvoklis — 3438 Rosedale Ave., tālr. HU 9-3224. Draudzes priekšnieks: A.Spūrmanis, 8106 Arcadian Rd., Montreal 29, P. Q., tālr. HU 1-4948; draudzes kasieris: A.Spura, 606 - 64th Ave., L'Abora Plouffe, P. Q. tālr. MU 1-5890.

Draudzes Ziemsvētku sarīkojums notiks šestdien, 17. decembrī, plkst. 6.00 vakarā Trinity Memorial baznīcā (Sherbrook ielā pie Marlowe ielas).

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO LATVIEŠU MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 14 Park Rd., Bloor pazemes pieturas tuvumā. Svētdienu rītos pl. 10.45—11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu; viļņu garums 1350 — Ošavas raidītāja. Tel. AM 1-4218.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

ddz ..... uz ..... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese: .....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ .....

..... abonementa uzskaitīšanai — pagarināšanai (Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

Avonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.00 par 6 mēn., $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti sūtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St. Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV - 4. Lūsi 101 Brightwater Court Brooklyn 35, N.Y. USA

Daugavas Vanagu Toronto saime

rīko 17. DECEMBRĪ — 123 HURON IELĀ

ZIEMASSVĒTKU EGLĪTES VAKARU

PLKST. 3.15 BĒRNIEM

Ziemassvētku vecītis — Dāvanas.
Rotaļas.

PLKST 7.30 BIEDRIEM

Pašapdāvināšanās — jāņem līdzi dāvana $1.- apmērā.

Pēc tam tējas vakars.

Laipni ielūdz *RĪKOTĀJI.*

MUMS PIETRŪKST MATĪSA

Pirmo latvieti no bijušo D.P. vidus uz Takomas kapiem izvadījām pirms desmit gadiem. Ap viņa atdusas vietu nule noguluši jau 29 citi.

Kapliča, no kuras uz kapiem izvadām savus aizgājējus, 26. novembrī bija latviešu pārpildīta, kā nekad iepriekš. Simtiem galvu, pulka jauniešu. Un ziedi, ziedi, kā vēl nekad līdz šim! Skan sēru dziesmas, atvadu vārdus teic draudzes gans.

Auto karavāna uz kapiem ir tik neparasti gara, ka svešinieki jautā pat policijai, kas miris. „Kāds ievērojams latvietis," skan atbilde. Un pēc tam uz daža latvieša māju aizskan tālruņa zvans: „Kas viņš bija?"

„Matiss Šmits. Nepilnus 63 gadus vecs. Atlasa metallietuves strādnieks desmit gadus."

Diženi, diženi vīri — tādi vien bijām, kad sākām veidot savu latviešu koloniju Takomā. Citam/ izcils mantas stāvoklis bijis, citam ļoti atbildīga nodarbošanās, augsta skola; ja ne cits, — diži priekšteči, slaveni draugi, ietekmīga pazīšanās.

„Matīs," reiz priecīgā brāļa Matīsam Šmitam iejautājās darbabiedrs avīžnieks, „pastāsti taču arī to, kādas izcelsmes esi, ko Latvijā dariji, kas biji?"

„Neiznāks, draugs, nekas neiznāks tev priekš avīzes no manis!" atsaucas Matiss. „Kalpa, īsta muižas kalpa dēls. Bez augstām skolām, bez kādas činas, bez dižiem amatiem un pienākumiem. Pirmajā mobilizācijā, ko Pagaidu valdība izsludināja no Liepājas, priecīgs aizgāju kalpot saulītei ar plinti. Pēc tam man uzšķiņķoja jaunsaimniecību. Paņēmu vispirms sievu. Sākām art, ecēt, sēt. Pēc tam plāvām, kūlām, atkal arām. Citam jau neiznāca vaļas!"

Interesanti. — Matīsu par kungu takomieši nemēdza godāt. Vēl vairāk — viņu arī uzvārdā nesauca, bet, vienkārši, par Matīsu.

Matiss visu laiku bija mūsu draudzē, visu laiku biedrībā.

Kārtīgi viņš apmeklēja dievkalpojumus, sapulces, visus latviešu sarīkojumus. Gada maksas un nodevas vienmēr nokārtoja bez seviška uzaicinājuma. Nekad neatteicās un nevairījās no ziedojumu sarakstiem. Visu latku pulka sūtīja sainīšus viņiem, kas palikuši tur. Pat pilnīgi svešiem! „Jā, ka tad viņi lai iesāk, kam Brīvajā pasaulē nav neviena tuvinieka? . . .

Ne Matīss, ne viņa dzīves biedre sapulcēs nekā nerunāja, nekad mājās, ne ārpus mājas neaprunāja neviena, nekritizēja citu darbību, pasākumus, uzskatus.

Biežāk un biežāk un ar vienu vairāk Matīsa mājās sāka pulcēties latvieši. Nebija novakares, kad pie viņiem nepakavētos vairāki tautieši. Un dažu nedēļas nogali ja pat par pulku.

„Tāpat jau tas bija Zvārdes Ozolniekos," reiz stāsta kāds Matīsa kaimiņš. „Vai nu apkārtnē trūka citu viesmīlīgu saimnieku! Taču tik silti, patikami, labi kā Ozolniekos pie Matīsa un Annas Šmitiem reti kur citur varēja iejusties. Ap viņiem abiem, kā saka, aplipa cilvēki. Tur netika šķirots, kas katrs."

Un taisni tāpat tas bija Takomā!

Reiz kādam runas vīram tuvojās vairākkārtēja jubileja. Lai to pienācīgi atzīmētu arī avīzes,runas vīrs bija pamudinājis Matīsu ieinteresēt avīžnieku aiziet viņu intervēt. Kaş jādara, jādara. — „Kad uzrakstiet," saka kungs, „ iedodiet man vispirms izkorrigēt pirms sūtiet avīzei." Arī tam tiek paklausīts.

Jubilārş pirmo izsvītro no uzrakstītā ieskuma daļu, kur pasacīts, ka vecāki bijuši muižas kalpi. Bet kad jubilejas apraksts parādās avīzē ar vēl citiem redaktora izsvitrojumiem, jubilārs avīžnieka sveicienu vairs neatnem. Matiss dziļi noskumis par tādu nesadzīvi, bet satiek labi ir ar rakstītāju, ir korrektoru. . .

„Mani, mani viņš izaukļēja, izaudzināja, izvadīja skolās ar lielāku rūpību un mīlestību, kā dažs īstais tēvs savu īsto dēlu!" asaru straumes nespēdams nosaldēt, dvēš Matīsa audžu dēls Ilmārs. Bet vedekla, Ilmāra sieva, nevar saprast kā mazajam Mārtiņam ieskaidrot, ka mīļais vectētiņš aizmidzis uz mūžu. Kā nolūzusi vārpa pie vīra šķirsta līmst Matīsa dzīves biedre. — Takomas latviešiem ir pietrūcis Matīsa. Viņš mira negaidīti un pēkšņi no asiņu izplūduma smadzenēs. Avīžniekam nav spēka atturēties, lai nepiemirstu viņu.

Alfr. A.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

10. decembrī — DVK Teātra izrādē H. Ibsena Džons Gabriels Borkmans.
10. decembrī — Gaidu un skautu eglītes vakars Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
17. decembrī — TLB Latviešu Ziemassvētku vakars.
17. decembrī — DV eglītes vakars.
21. decembrī — Latviešu YMCA's un Lāpas kopīgs eglītes vakars Centrālā YMCA'ā.
31. decembrī — tradicionālā Jaungada sagaidīšanas balle — Palace Pier deju zālē. DV Toronto saime.
31. decembrī — TL b-ba un sestdienas skola Columbus zālē rīko Jaungada sagaidīšanas balli.
1. janvārī — Toronto latviešu skolas eglīte.
14. janvārī — Viestura koŗa koncerts par labu latviešu skolai.
14. janvārī — Zaķu balle Columbus zālē. T.L.M.M. klubs.
21. janvārī — Preses balle. Palace Pier zālē.
29. janvārī — TLTA sestdienas ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma atcere.
4. februārī — tradicionālais Vilibalda Drosmiņa karnevāls — Palace Pier.
10. februārī — Nakts Latīņu kvartālā Leasida Memmorial Community Gardens.
18. februārī — DV Kanadā teātŗa izrāde.
24. febr. — Mākslinieku karnevāls Columbus Hall.
25. februārī — Gaujas gaidu un Rīgas skautu vienību 10 g. jubilejas sarīkojums Sv. Andreja baznīcas telpās.
2. martā Jāņa Kalēja un Felicitas Maizītes-Kalējas koncerts.

HAMILTONĀ

31. decembrī — HLB jaungada balle.
25. februārī — Prof. Dr. P. Ķiķaukas referāts.
25. martā — Gadskārtējais literārais vakars ar Dr. P. Vasariņa referātu.

ST. KATARINĒS

31. decembrī — Beacon Motor Hotel Vanadžu kopas Jaungada sagaidīšanas balle.

Miris sportists

Toronto traģiskā nāvē no dzīves šķīries bij. galda tenisists Richards Polis. Viņu izvadīs no Rosary bēru nama trešdien, 7. decembrī, plkst. 11 dienā.

KAUKAZIEŠU PRETESTĪBA KRIEVIJAS IMPERIALISMAM

„THE SABRES OF PRADISE" by Lesley Blanch, Murray (Canada — the MacMillan Co of Canada) izdevums, 495 l. p., Cena — $6,00.

Tie vecākāş paaudzes latvieši kas savu izglītību ieguvuši Krievijas skolās, bija spiesti mācīties arī Krievijas vēsturi, kas visādā veidā attaisnoja krievu imperiālismu, slavējot to par „krievu zemes savācēju". Šinī Krievijas imperālismā ir arī otra — Krievijā ietilpināmo un ietilpināto tautu vēsture, ko krievu oficiālā vēsture ir vai nu noklusējusi vai arī attēlojusi sagrozītā veidā.

Autore augšminētā grāmatā apskatījusi lepno Kaukaza cilšu pretošanos krievu uzmācībai, kad „cara musketēm stājās pretī paradīzes zobeni", Kaukazā plaši pazīstamā Dagestanas Imama Šamila vadībā, un sekmīgi pretojās krievu imperiālismam ilgus gadus. Mums, kas arī esam cietuši no jaunākā laika krievu imperiālisma, šī grāmata var visai interesēt, jo krievu imperiālisma paņēmieni nekā daudz nav grozījušies. Tie ir gandrīz tādi paši balto caru, kā sarkano caru valdīšanas laikos. Budzis.

ARTURS OZOLIŅŠ

uzstāsies televizijas raidījumā (Toronto CBC) 8. decembrī, pl. 3 p.p. un spēlēs radiofonā, kā jau ziņots, 11. decembrī, pl. 10,30 no rīta un pl. 9 vakarā ar simfonisko orķestri „Talent Festival" raidījumā.

1. decembrī Artura uzstāšanās televizijā nenotika, jo, sakarā ar parlamenta atklāšanas pārraidījumu iepriekšējā nedēļā paredzētā programmas stunda izpalika un programma pārkārtota pa nedēļu uz priekšu.

Indiānapoles latviešu jauniešu panākumi

141 Indiānas universitātes Blūmingtonā studentiem, kas savu skolas naudu nopelna paši, strādājot pilnu darba laiku skolas vasaras brīvlaikā un daļēju darba laiku skolas mācību gada laikā, piešķirta t.s. „Little 500" $100.00 stipendija, to vidū arī mūsu tautietei Intai Ārgalei.

Līdzekļus šim tradicionālajām stipendijām sagādā paši universitātes studenti, ik gadus maijā sacenšoties „Little 500" riteņbraukšanas sacīkstēs zēniem un „Miniature 500" riteņbraukšanas sacīkstēs telpās meitenēm. Šī gada sacīkstēs deva $14,100.00 ienākumu.

I. Ārgale pirms pāris gadiem bija arī itin rosīga Indiānas latviešu biedrības sporta kopas vieglatlēte.

☆

Šortridžas vidusskolas gadskārtējā raibajā vakarā, kas šogad notika 18. novembrī, galvenā atrakcija bija pašu skolas audzēkņu modelētā modes skate, pie kam 16 modeļu vidū bija arī 3 latviešu jaunietes — Elza Kaņepāja, Liene Ozoliņa un Zinnija Uljana.

☆

Amerikāņu skolās viens no skolas sabiedriskajā dzīvē vispopulārākajiem un prestiža ziņā visiespaidīgākajiem godiem ir t. s. „cheerleader" vai — isti latviskojot — „applaudisimangas dižpitātora" vieta, kur vienai, divām vai trim brīvajām vietām katru gadu parasti sacenšas vairāki desmit šī goda tikotāju.

Sceecinas vidusskolas piekritēju aplausus 1960./1961. mācību gadā vada trīs audzēknes, kuŗu vidū ir arī mūsu tautiete Marija Teirumnieka.

G. Grīslītis.

JAUNA VALDE

Kanadas latviešu sporta pārvaldei ievēlēta jauna valde šādā sastāvā: priekšsēdis J. Ādminis, valdē J. Pālens, E. Skujiņš, A. Grīnbergs, V. Šulims, Z. Zāmuelis un G. Gubiņš. Revizijas komisijā — R. Kadiķis, A. Ticmanis un K. Brasliņš.

Jānimetss stāsta

Igauņu jūrnieks Jānimetss, kas aizbēga no Chruščeva kuģa „Baltika", turpina savu ceļojumu pa ASV. Jānimetss tagad izbraucis uz Sanfrancisko, kur uzstāsies vairākos amerikāņu un arī vietējā latviešu sarīkojumā.

7. decembrī, plkst. 2.30 Jānimetss būs redzams televizijā — Art Linklater izrādē, kas skatāma visā Amerikā.

MODRĪBU DECEMBRĪ!

NORĀDĪJUMS UN REIZĒ LŪGUMS SPĒKRATU VADĪTĀJIEM

Ir novērots, ka decembŗa mēnesis satiksmes ziņā ir visstraujākais mēnesis gadā, jo valda lielā steiga pirms Ziemassvētku laikā. Arī tumšas un miglainas dienas kā gājējiem, tā satiksmes līdzekļu vadītājiem sagādā zināmas problēmas, jo, domājot par svētku iepirkumiem un dāvanām, autovadītājam bieži vien aizmirstas, ka viņš sēž mašīnai pie stūres, vai kājnieks nemaz neievēro, ka krusto ielu nepareizā vietā vai pie nepareizām uguns. Vēl nāk klāt arī apstāklis, ka šai gada laikā pilsētā visvairāk redz iereibušus gājējus, un ir pat atgadījies, ka spēkratu vaditāji iebaudījuši reibinošus dzērienus, kas ne pie kādiem apstākļiem nav pieļaujams, un ikvienam, kuŗu atradīs pie spēkratu stūres iereibušā stāvoklī, būs jāatbild par satiksmes noteikumu pārkāpšanu. Policija neprasīs, vai iedzerts daudz vai maz, kaut vai tikai vieniģi nogaršots reibinātājs dzēriens — ar to pietiks, lai braucējs tiktu saukts pie atbildības.

Tādēļ, ja grib vadīt automašīnu, tad uz stingrāko jāiegaumē, ka nedrīkst lietot alkoholiskus dzērienus. Tas pasargās kā pašu auto vaditāju, tā gājējus no iespējamām satiksmes klizmām, kuŗu sekas bieži vien ir tik smagas, ka prasa vai nu paša, vai cītu dzīvības. Lai tam izbēgtu, esiet uzmanīgi un piesardzīgi!

Uzņēmumā (no labās) veikala īpašnieki H. un E. Pētersoni un darbinieki — Z. Gulēna, I. Kajaka un Z. Dreifelde.

5. decembrī piepildījās 10 gadi, par vienu no pazīstamākajiem kopš Toronto atvēra durvis pirmais puķu veikals, izvēlēdamies noslēpumainās lotuş puķes vārdu. Tai laikā uzņēmums savas enerģiskās vadītājas Hedvigas Pētersones rūpībā izveidojies

E. Steinhards

BRIDŽS

Abi vienkāršā zonā.

Dalītājs — dienvidi.

♠ 642
♥ D Kg K 10 3
♦ 65
♣ Kg 65

♠ KgDK103		♠ Dm 852
♥ 974	D R A Z	♥ Dm1087
♦ K 93		♦ —
♣ Dm K		♣ 98742

♠ D 9875
♥ 6
♦ D Kg 42
♣ D 10 3

Solīšana:

Dienvidi	Rietumi
1 ♠	PASS
3 ♠	PASS
4 ♠	kontsits
PASS	

Ziemeļi	Austrumi
2 ♥	PASS
3 ♠	PASS
PASS	PASS

Katru gadu Ņujorkas Cavendish bridža klubs rīko turnīru, kuŗā aicināti piedalīties pasaules labākie spēlētāji. 1960. gada turnīrā uzvarēja ASV izlases vienības spēlētāji B. Rūts un T. Stons. Par spēlētāju augsto kvalitāti runā augšminētais piemērs. Šādā dalījumā bija gadījies turnīrā, un gandrīz visi galdiņi nonāca pie četru kontrētu piķu gala solījuma. Spēlēm noslēdzoties, izrādījās, ka 87 proc. spēlētāju bija izspēlējuši šo spēli. Vairums rietumu spēlētāju par atklāšanas kārti bija izvēlējušies krusta dāmu, bet daži piķa kungu.

Apskatāsim spēles gaitu. Izspēlēto dāmu savā ziņā ņem atklājējs ar krusta dūzi un spēlē atpakaļ krustu, ko galds pārņem ar kungu. Rietumi ir bijuši spiesti likt krusta kalpu, kas palīdz jau pašā sākumā atklājējam zināt, ka krustu rietumu rokā vairs nav. Galds spēlē sirds dūzi un kungu, un dienvidi nomet krusta 10. Tad kārava dūzis un kungs tiek paņemti, un dienvidi to sit ar trumpu. Visu šo laiku rietumi bezpalīdzīgi varējuši sekot prasītai kārtij. Stāvoklis bija izveidojies sekojoši:

Ziemeļi	Austrumi
♠ 64	♠ —
♥ 103	♥ Dm
♦ —	♦ Dm
♣ 6	♣ 987

Dienvidi	Rietumi
♠ D987	Kg Dm K 10-3
♥ —	♥ —
♦ 4	♦ —
♣ —	♣ —

Dienvidi spēlē kārava 4. Ja rietumi liktu kārava 3, galds vārtu pārkaut, un dienvidu trumpas dūzis paņemtu desmito stiķi. Rietumi ir spiesti likt piķa 10 un spēlēt atpakaļ homera kārti. Dienvidi šo stiķi paņem ar trumpas dūzi un rokā tam paliek trumpu 9, 8, 7 pret rietumu Dm. K 3. Rietumi iegūst vēl divus stikus, bet dienvidi ir izspēlējuši kontrēto 4 piķu spēli.

Viens no interesantākiem momentiem šai spēlē bija, dienvidiem nometot nemošo krusta 10 un paturot rokā kāravu 4. Ja dienvidi nebūtu darījuši šāda veida mešanu — spēle būtu zaudēta.

TEORIJA

Atklāšana ar vienu krāsā. Pamatnoteikumus atklāšanai ar vienu krāsā esam jau apskatījuši. Vispirms nepieciešamie punkti, solāmā krāsa vai to pareiza izvēle un beidzot pārdomas, vai ir nākošais solījums, ja partneris solīs. Viens no elementārākiem solīšanas nosacījumiem saka, ka atklājējam obligāti jāatbild partnerim solot. Tur ir daži izņēmumi, ko apskatīsim, nonākot pie atklājēja otrā solījuma.

Īsais krusta solījums (Short Club). Būdams mākslīgs solīšanas veids, vienkāršības un biežās pielietošanas dēļ tas tiek uzskatīts par pamata solīšanu un grāmatās tiek apskatīts reizē ar atklāšanu viens krāsa. Šis solījums savā būtībā ir mazais grands. Rokā esot trīs krustiem ar vismaz dāmu un 12—15 punktiem, spēli taklāj ar vienu krustu. Ja partneris atbild ar INT vai 2 krusti — jāpasē. Pārējos gadījumos spēle izveidojas atkarībā no tālākiem solījumiem.

Iemesls šādai atklāšanai ir kāršu dalījums, kuŗā nav izteikta solāmā krāsa,un atklājējam ir atbalsts visās krāsās, vienalga, kuŗu partneris solītu, un tā partnera solītā krāsa paliktu par trumpu.

Grūtības nerada arī atšķirīgā krusta solījumu no parastā stiprā. To rāda nākošie viens vai divi atklājēja solījumi. Atkārtojot pie pirmā vai kāda no nākošiem solījumiem, atklājējs rāda parastā krusta atklājuma kārtis. Ceļot partnera krāsu, vai nepieminot krustu tālākos solījumus, atklājējs rāda iso krustu.

Jāievēro: Ar 19—21 punktu un BT dalījumu bieži atklāj ar vienu krustu un pēc partnera atbildes pirmā pakāpē lec 2 BT ar 19 un 3 BT ar 20—21 punktu. Vienkāršā veidā parādot partnerim, ka ir BT dalījums un 19 vai 20—21 punkts rokā. Iso krustu solījumu izmanto arī reizēs, kad ir ap 20 punktu rokā un laba siržu vai piķu krāsa. To dara, lai dotu partnerim iespēju atbildēt, ja tam ir tikai 6 punkti.

Pm (♣ — 1 ♦ — 4 ♠).

Partneris ar vismaz 6 punktiem ir atbildējis un plūs paša 20 dod 26 punktus, vai citiem vārdiem sakot — pilnu spēli. Gadījumā, ja būtu atklāts ar vienu piķi un partnerim esot nebalansētam dalījumam ar 6—9 punktiem un neesot piķa atbalstam — būtu jāpasē un pilna spēle būtu palaista garām.

Edijs un Lica tiesājas

Elizabete Fišere ar vīru Ediju iesūdzējuši vairākus filmu žurnālu izdevējus par $7.250.000,- tie savos izdevumos ievietojuši patiesībai neatbilstošus, rakstus par viņu dzīvi un attiecībām, nolūkā pavairot savu abonentu skaitu.

Bieži šais žurnālos lasāmi milzu virsraksti, kuŗiem pilnīgi neatbilst saturs.

KANADAS JAUNĀ NACIONĀLĀ TEĀTŖA SKOLA

(Canadian Scene) — Kanadai vēl līdz šim nav valsts atbalstītā teātŗa, kā tas mēdz būt daudzās Eiropas zemēs, bet līdz ar nesenu pirmās Nacionālās teātŗa skolas atvēršanu Montreālā ir labas izredzes, ka Kanadas kultūrālo identitāti varēs izteikt nākotnes aktieŗi, kas mācīsies šajā pirmajā divu valodu teātŗa centrā. Ir taisnība, ka Kanadā ir zināms skaits privātu jaužu atbalstītu teātŗa skolu, kas smagi strādā, bet tās nevar pat mēģināt sacensties ar tādām labiem mācības spēkiem apgādātām un materiāli nodrošinātām teātŗa skolām, kādas ir Old Vic tetŗa skola Anglijā vai Comedie Française skola ar izlasi un stipendijām, kas garantē nopietnu mācības līmeni. Tāpēc daudziem kanadiešiem, kas grībēja izvēlēties aktieŗa karjēru, bija jādodas uz ārzemēm, lai gūtu kā izglītību, tā arī pieredzi. Gala iznākums bija tas, ka šādi aktieŗi nereti atgriezās Kanadā, ieguvuši brītu akcentu un pazaudējuši sakarus ar Kanadas tradicijām.

Šai vietā varētu iebilst, ka māksla ir taču internacionāla. Tas ir taisnība, bet par spīti tam, Kanadai ir pašai savi sniegumi teātrim un iespējas, ko dos šī jaunā nacionālā teātŗa skola, kas centīsies sagatavot kā angliski, tā franciski runājošos studentus visās teātŗa mākslas fazēs, varēs gūt panākumus, attīstot tādu pieeju teātrim, kas būs gan īpatnēja, gan kanadiska.

Pirmā mācības gada darbību atbalstīja ar $50.000 Kvebekas valdība plūs $40.000 Kanadas padomes pabalsts un 30 pašlaik reģistrēto studējošo mācības maksas. Tomēr nav šaubu, ka šāds pasākums ir stipri jāatbalsta ar Kanadas padomes pabalstiem un dažādu provinču un privātās rūpniecības financiālu atbalstu.

Tagadējie 30 studējošie izrauda dziti tikai uz savu talantu pamata, ko veikusi īpaša pārbaudes komisija, kas katru gadu savas sesijas noturēs visā Kanadā. Būs arī stipendijas, ja būs vajadzīgs pabalsts apdāvinātiem studentiem. Mācības notiks kā angļu, tā franču valodā. Sākot ar nākošo gadu sāksies mācības režisoru, skatuves gleznotāju un uzvedumu vadības mākslā studējošiem ar priekšzināšanām, kas prasīs divu gadu studiju kursu. Stratfordā katru gadu sarīkos arī vasaras skolu amatieŗiem, kas turpināsies apm. 6 nedēļas.

Vecās Old Vic teātŗa skolas dibinātājs un direktors un tanī pašā laikā Comedie Française ģenerālinspektors Maikels Sandenis ir visai piemērota persona jaunās nacionālās teātŗa skolas mākslinieciskā padomnieka postenim. Administrātīvais direktors ir Džems Domvils, valdes priekšsēdis Toms Patersons, kas jau agrāk pielicis roku Kanadas teātrim, nodibinot Stratfordas Šekspīra festivālu. Šis jaunais pasākums — nacionālā teātŗa skola — sola nākotnē pat lielākas lietas.

DV MĒNEŠRAKSTS

Iznācis mēnešraksta Daugavas Vanagi 5. (septembŗa - oktobŗa) numurs. Saturā plašāks apraksts par Anglijas Vanadžu 10 gadu darbību, Zviedrijas DV jaunatnes lietu referenta J. Vikmaņa apcere par 11. un 18. novembŗa dienu nozīmi, Gunša Zariņa kāda ciņu notikuma apcerējuma „Purvs" fragments, maj. K. Augstkalna plašāks raksts „Pagātnes rēgi", kuŗā izteirzāti ieskati — vai Latvija 1939.—1940. g. bija aizstāvama ar ieročiem rokās," kad padomju karaspēks to okupēja. Apcere par Kurzemes rudens kaujām, Aprakstş par Dānijas DV 10 gadu veikumiem un 5. DV dienām Klīvlendā. Daugavas Vanagu organizācijas darbības noteikumu publicējums, ar ko tie arī stājas spēkā. E. Tūtera, A. Irbes un Dz. Freimaņa dzejoļi, chronikas un mums zudušo pieminas raksti. Žurnāls bagāts ilustrācijām. Bagātīgais saturs norāda, ka žurnālam pienāktoş pilntiesīga vieta ne vien katra DV organizācijas biedra, bet arī pārējo tautiešu mājās. Žurnālu izdod DV Centrālā valde, tas iznāk reizi pa diviem mēnešiem (Vācijā) un tā cena ir 50 ø. Abonementus var pieteikt žurnāla pārstāvjiem, DV zemju vai nodaļu valdēm.

ANGLIJĀ

lūdzam mūsu abonentus abonešanas maksas kārtot

D.V.F. GRĀMATNICĀ,
72 QUEENSBOROUGH TERRACE,
LONDON, W. 2
Tel. BAYswater 1652.

Turpat pieņem arī sludinājumus, kā arī dabūjami BEZMAKSAS paraugeksemplāri.

VAJADZĪGA VIENOTA FRONTE

(Pārnesums no 5. lpp.)

jauna veida genosids — tautas iznīcināšana. Tam taču vajadzētu sāpīgi atsaukties ne vien trimdas saimē, bet izsaukt arī attiecīgas reakcijas, kas tiktu nepārtraukti kāpinātas. Bet vai tas notiek?

Lai mūsu trimdas kopība patiesi būtu par ciņaş vienību, kā mēs to vārdos pa laikam deklarējam, tad pavisam citādai ir jābūt organizētībai, vadībai un atsaucībai. Ir nepiedodami, ja dzīļo vēsturisko mūsu tautas traģēdiju apzinoties, ir cilvēki, kas ir ar mieru imitēt vadību kaut kādās skaistināšās, bet pagalam neefektivās formās. Ir nepiedodami arī, ka pati trimdas tauta nepaceļ balsi, prasot no tiem, kam vadības deleģējums ir dots, daudz nopietnāku un laikam atbilstošāku ričību. Laiks taču ir tik bezgala nopietns. Tas ir pilns izaicinājuma, kā ciņā par Latvijas brīvību, tā ciņā par taisnību un kārtību visā pasaulē.

Laiks šodien prasa pēc praviešiem redzēšanā un domāšanā, pēc varoņiem un mocekļiem ciņā. Tas ir lielā mērā jauno laiks. Mūsu trimdas saimi dominē vecā paaudze, kā skaitliski, tā statiskā vadībā. Mēs nedrīkstam savu jauno paaudzi izolēt vai noraidīt. Tā ir organiski jāiesaista un jāiedzīvina mūsu trimdas kopībā.

No mums nav atkarīga pasreizējā pasaules situācija, tā ir tādu apmēru, ka to atrisināt nevar viena tauta. Tā ir vētra tumšā naktī. To mēs apzināmies, lai kādā pieticības un laiskuma aizvējā esam uz brīdi paslēpušies. Līdz rītam šo vētru un tumsu izturēs tikai tie, kas pret to cīnīsies un drošu roku stūrēs kuģi uz bākas gaismu. Vai no šīs vētras un nakts augšāmcelsies arī latvju tauta, lielā mērā ir atkarīgs no mums.

Kā dievticīgi cilvēki mēs nedrīkstam gaidīt nekādu brīnumu, kas mūş glābs. Mums pašiem ir jāiziet ciņā — skarbā un nežēlīgā. Mēs drīkstam tikai cerēt uz Dieva palīgu. Un Viņš tā neliedz. Ja Dievs ir radījis latviešu tautu un laikiem cauri to ir uzturējis, tad tas nevar būt Viņa prāts, lai tā pēkšņi pazustu no zemes virsas — viena daļa varmāku izmētāta, otra svešiniekū pārspēka dzimtenē samīdīta, un trešā svešos putras katlos nosliķusi. Dievs arī šodien bagātīgi sūta savu palīdzību latvju tautas cīnītājam par savas tautas brīvību. Viņš to sūta uz ciņas lauku. Bet vai mēs esom tur, lai to saņemtu.

Mēs šodien esam lielā skaitā visās pasaules malās pulcējušies kopā parādei. Tā varētu būt milzīga armija arī cīņai par Latvijas brīvību.

18. novembris ir latvju tautas vislielākā goda diena. Ar to sākās brīvās un neatkarīgās tautas gaismas gadi, kad sākās piepildīties tautas brīvība, uz ko katra tautas tiecas un ar ko vienīgi tā sevi var piepildīt, izteikt un savu eksistenci attaisnot. Šī diena sāpīgi atsauc, ko esam zaudējuši un skarbi atgādina, ka vispirmais un visgalvenais uzdevums katram latvietim šodien ir cīnīties par savas tautas brīvību, ik dienu, ik stundu, ar visu savu dzīvi, spēku un mantību. Visam, ko darām, ko domājam, ir jābūt pakārtotam šim vienam uzdevumam.

Mēs esam nepārtrauktā kaŗa ar ienaidnieku. Nav jau vairs tikai tas vien kaŗš, kad jāsolo ierindā, jāšauj, vai jāslēpjas pagrabos no bombardēšanas. Uz mums joprojām krīt bumbas un plosa tautaş dzīvo miesu. Katra ziņa par apcietināšanām un izvešanām, par simtiem jauniešu aizvestiem sveša ārprāta tuksnešos, par latviešu aizprecēšanos svešiniekos, par mūsu tautas dvēseles kropļojumu svešajā ārprātā, ir tik daudz bumbu, kas šodien grauj mūsu tautu. Bet vispostošākas un apkaunojošākās ir smirdbumbas, kaş mūs iznīcina tepat uz vietas; to rezultātā pasaules ceļmalās ar katru gadu paliek arvien vairāk dzīvo liķu.

Vai tad lai, apzinoties to, šķiroties no šīvakara skaistuma un patriotiskā pacilājuma, lai atkal aizejam vienaldzībā, lai pabēgam bez atbildības apkaunojošā aizvējā?

Ja to negribam darīt, tad mums ir nopietni jāpadziļina sava kristietība, nacionālisms un demokratisms. Jāpadziļina tā, lai tie pārņem visu mūsu dzīvi kalpošanā Latvijai. Un kalpošana Latvijai šodien ir ciņa par tās brīvību. Viss pārējais ir šim vienīgajam mērķim pakārtots.